

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LXVI. — Izdan in razposlan dné 24. decembra 1889.

192.

Ukaz ministerstva za deželno bran od 20. decembra 1889,

s katerim se razglša nova izdaja „Propisa o uredbi črne vojske za kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane, razen Tirolske in Predarelske.

Njegovo cesarsko in kraljevo apostolsko Veličanstvo blagovolilo je z Najvišjo odloko od 3. decembra 1889 najmilostiveje odobriti novo izdajo „Propisa o uredbi črne vojske za kraljevine

in dežele, v državnem zboru zastopane, razen Tirolske in Predarelske“ [po zakonu od 6. junija 1886 (Drž. zak. št. 90)].

Ta propis se tu niže razglša ter zadobode takoj svojo moč.

Ukazi c. kr. ministerstva za deželno bran od 17. avgusta 1886 (Drž. zak. št. 135) o vpisavanji in razpregledovanji črnovojnih zavezancev, od 19. januarja 1887 (Drž. zak. št. 5) in od 30. decembra 1887 (Drž. zak. št. 2 iz leta 1888) z vred izdanimi propisi o uredbi črne vojske in njih dodatkom izgube svojo moč.

Welsersheimb s. r.

P r o p i s

o

uredbi črne vojske

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane, razen Tirolske in Predarelske.

(Po zakonu od 6. junija 1886, Drž. zak. št. 90.)

Oddelek I.

Splošna določila.

§. 1.

Kam meri in kak namen ima črna vojska.

1. Črne vojske namera je podkrepa vojne moči v monarhiji sploh, a nje namen, da podpira vojstvo (armado) in deželno brambo, da tem delom orožne moči snema breme pomočnih služeb tehnične, upravne, zdravstvene narave itd., in da nadomešča oficirje in moštvo.

2. Črne vojske delo je pripravljati in do-
bavljati

1. bojevalske črnovojne sestave (formacije), namreč:

- a) čete kot posadna, garnizonska in etapna krдела;
- b) čete, oddelke, straže in pomočne posade v ču-
vanje mej in deželno bran;

2. posamezne črnovojnike za kako posebno službo o vojski, kakor: za tehnična

in upravna dela, vozarstvo (pratežne službe), pre-
važanje in oskrbo ranjencev in bolnikov itd., in

3. pomočno nadomestilo v založbo nedo-
statka pri vojstvu, vojnem pomorstvu (marini) in
deželni brambi.

§. 2.

Črnovojna oblastva in poveljstva.

3. V vodstvo in izvrševanje črnovojstva, od-
nosno v poveljstvo pri črni vojski so poklicani:

ministerstvo za deželno bran,
brambovska teritorijalna poveljstva,
črnovojno-okrajna poveljstva:

k tem o vojski:

vojaški povelitelji (vojvodi), ki jih cesar ime-
nuje, in

poveljniki črnovojnih čet (bataljonov, kompa-
nij, eskadronov, drugih formacij).

4. Ministerstvu za deželno bran je izro-
čeno vrhovno voditeljstvo vsega črnovojstva; njemu
pristojé vse naredbe, ki se tičejo priprave za napo-
ved črne vojske, njenega sklica samega in uporabe
njene.

Zviševanje njegovih dotičnih ukazil posredujejo z ene strani politična deželna in okrajna oblastva in pa županstva, z druge strani brambovska teritorialna poveljstva in črnovojno-okrajna poveljstva.

5. Brambovska teritorialna poveljstva so ob enem črnovojna teritorialna poveljstva, vsako v svojem področji.

Za one črnovojne okraje, ki sestojé iz različnih brambovskih teritorialnih okrajev, dolžna so vse črnovojne poslove opravljati ona brambovska teritorialna poveljstva, v katerih služnem ozemlju bivajo dotična črnovojna okrajna poveljstva.

6. Črnovojno-okrajna (črnovojnih okrajev) poveljstva so nižja oblastva pod brambovskimi teritorialnimi poveljstvi gledé črnovojstva vsako v svojem področji. Deželno-brambeni bataljonski okraj je tudi črnovojniški okraj z enakim imenom in številom.

Črnovojnih okrajev poveljstva so neposredne podredna brambovskim teritorialnim poveljstvom. O vojski podstojé tudi vojaškim poveliteljem, odnosno podpoveliteljem v oziru na izvedenje onih ukazil, ki se tičejo sestave in kjer je treba, dopolnitve črnovojnih čet in oddelkov, podelitve dopusta (urlavba) črnovojnikom in razpuščenja črne vojske.

Kjer za kateri črnovojni okraj ni imenovan poseben poveljnik, tam naj brambovsko-bataljonski poveljnik službuje tudi kot črnovojnega okraja poveljnik.

V tem slučaju naj, po odhodu brambovskega bataljona, poveljstvo črnovojnega okraja vrši oficir za razpreglednost deželne brambe in upravo, — a če je služno pričujoč kak djansko poveljstvo vršeč črnovojni oficir višje častne stopinje (šarže), ta oficir.

Služne poslove črnovojno-okrajnega poveljstva naj oskrbuje brambovski razpregledni urad — vendar takó, da bodo odločeni od drugih služnih poslov.

7. Vojaškim poveliteljem, ki jih imenuje cesar, pristoji po tem, ko je črna vojska napovedana, narejati, kako je djansko za vsak slučaj posebe sklicevati v črno vojsko zavezane ljudi in dajati jim dopust, kako uporabljati črnovojne čete in oddelke ter odkazovati jih podpoveliteljem, kateri so jim pridani.

Ves ta čas, ko je črna vojska sklicana, stoji torej ona na vsako mer pod vojaškimi povelitelji, odnosno dotičnimi podpovelitelji. Ti izdajó svoja ukazila, po okolišnih in svojem mnenji, ali po brambovskih teritorialnih poveljstvih ali pa naravnost poveljstvom črnovojnih okrajev ali poveljnikom črnovojnih krdel in oddelkov.

8. Poveljniki črnovojnih čet in oddelkov vrše poveljstvo nad njimi počenši od njih sestave do dovršenega razpuščenja.

V oziru na njih podrednost merodajno je razmerje, v kakeršnem ta ali oni čas biva črne vojske četa ali oddelek, kateremu oni povelevajo, namreč: predno ga vojaški povelitelj, odnosno podpovelitelj uporablja, med to uporabo in po nji. Oni podstojé

- a) pred to uporabo: brambovskemu teritorialnemu poveljstvu od dne, ko so odkazani podpovelitelju, tudi temu;
- b) med uporabo (dokler traja uporaba): vojaškemu povelitelju, odnosno podpovelitelju;
- c) po uporabi: brambovskemu teritorialnemu poveljstvu, po okolišnih tudi še prejšnjemu povelitelju, —

v slučajih a) in c) po črnovojno-okrajnem poveljstvu, pri čemer ne dela nikakeršnega razločka razmerje gledé častne stopinje (čina), katero utegne biti med poveljnikom črnovojne čete in med imenovanim poveljnikom črnovojnega okraja ali brambovsko-bataljonskim poveljnikom, ki službuje kot poveljnik črnovojnemu okraju.

Ako nadomestna kompanija ni po kraji združena z bataljonom, podstoji ona neposrednje črnovojnemu okrajnemu poveljstvu.

§. 3.

Pravice, dolžnosti, odgovornost.

9. V vseh rečéh, ki se tičejo črnovojstva, sosebno službe in uprave, merodajni so, — kjer niso izdana posebna določila, — vojaški zakoni in propisi za pravice, dolžnosti in odgovornost v tem udeleženi oseb.

§. 4.

Črnovojni letni razredi (letniki), sklic (napovedi).

10. Vsi v črno vojsko zavezani sestavljajo 24 letnih razredov, izmed katerih najstarejši obseza 42-letne ljudi a najmlajši 19-letne. *)

*) Neki izimek za poslednje letnike črnovojnega imenika velja gledé tistih, kateri so po §. 20 (novo 22) vojnega zakona dobrovoljno stopili v prezentno službo vojske, predno jim se je začela dolžnost črne vojske. Za take se razteza dolžnost črne vojske, po tem ko so izpolnili svojo zakonito dvanaestletno službeno dolžnost, na deset naslednjih let.

Črnovojni letni razredi razdelujejo se na dve skupini, „sklica“ (napovedi).

Prvi sklic obseza 19 letnih razredov, namreč one v črno vojsko zavezane, ki stojé v dobi od 19. do vštveno 37. leta, a drugi sklic 5 letnih razredov, namreč one izmed črnovojnih zavezancev, ki stojé v dobi od 38. do vštveno 42. leta.

11. En črnovojni letni razred obseza vse črnovojne zavezance, kateri so rojeni v enem in istem letu gregorijanskega koledarja.

Enakega pomena je ime „črnovojni letnik“.

12. Letni razredi se zaznamenavajo dvojno, namreč:

stalno: po rojstvenem letu, vsako leto: različno po življenja letih.

V poslovnem občenji črnovojnih oblastev in poveljstev med seboj in z drugimi oblastvi in poveljstvi, uporablja se samo stalno zaznamovanje, a v ukazilih za županstva in v razglasih treba je uporabljati obojno zaznamovanje. *)

§. 5.

Druga določila.

13. Pod „oficirji“ se poleg oficirjev vojaškega stanú razumevajo tudi avditorji, zdravniki in krdelni računovodniki,

pod „vojaškimi uradniki“ tudi pomorstveni in brambovski uradniki,

pod „občinami“ in „županstvi“ tudi odločene grajščine in njih načelstva, in

pod „političnimi okrajnimi oblastvi“ tudi občine z lastnim ustavom, ki opravljajo poslove okrajnega oblastva,

kolikor se dotična določila dadó zmislu primerno tudi na nja uporabljati.

14. Staležne čete vojstva (armade), vojnega pomorstva, deželne brambe in žandarstva, pri katerih se v črnovojnih letih stoječe osebe iz staleža gažistov (mesečnih plačevancev) in moštva v glavni knjigi odpišejo vsled prostovoljnega izstopa ali vsled

*) Na primer v letu 1889.

Črnovojni letni razred 1858.

Črnovojni letni razred 1870 nazaj do 1857.

Črnovojni letni razred rojstvenega leta 1858 (31-letnih).

Črnovojni letni razred rojstvenega leta 1870 nazaj do 1857 (19- do 32-letnih).

odpusta, pošiljajo za vsak slučaj posebe završene pod-oddelne glavno-knjižne liste domovinskim poveljstvom črnovojnih okrajev. Pod-oddelni glavno-knjižni listovi nadomeščajo se, kjer bi jih ne bilo, s prepiski iz prvotnih glavno-knjižnih listov.

Pododdelni glavno-knjižni listi onih moških iz staleža gažistov in moštva, kateri so razredjeni, da so za vsako črnovojno službo nesposobni, ne pošiljajo se črnovojnim okrajnim poveljstvom

Takisto pošiljajo tudi razpregledna prvostopinska oblastva vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe o oficirjih in vojaških uradnikih v pokoji in v razmerji „zunaj službe“, in „razpreglednosti“, kateri odlože ali izgube prejšnji vojaški značaj a stojé še v črnovojni dobi (razmerja „razpreglednosti“ z namenom za črnovojne službe pred koncem leta, v katerem izpolnijo 42. leto svojega življenja, in o vojaških, vojno pomorstvenih in deželno-brambenih penzionistih, ki niso še izpolnili svojega 60. leta, za vsak slučaj posebe prepisne glavno-knjižne izpiske (liste) domovinskemu poveljstvu črnovojnega okraja.

Glavno-knjižne listine naj se pošiljajo nemudoma.

Oddelek II.

Razpreglednost črnovojnikov (razen oficirjev in vojaških uradnikov).

§. 6.

Načela razpreglednosti.

15. Črnovojniki so gledé razpregleda pripadni v svoje domovinske občine.

Kadar je črna vojska sklicana, po tem je tudi pričujoče tuje črnovojnike sklicanih kategorij in letnih razredov, vzprijeti v razpreglednost onih občin, kjer kdo ta čas biva.

16. Črnovojnike po dotičnih določilih, ki so obsežena v naslednjih paragrafi, na razpregledu imenovati dolžna so:

- županstva (občinska načelstva) pod sodelovanjem držiteljev knjig-matic,
- politična okrajna oblastva,
- poveljniki ali načelniki združenj (korporacij), katere imajo vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja, in
- vojaška črnovojna oblastva.

§. 7.

Sodelovanje držiteljev knjig-matic v oziru na razpreglednost.

17. Sodelovanje onih, ki pišejo knjige-matice, v oziru na razpreglednost črnovojnikov, biva v tem,

- a) da vsako leto sestavijo izpiske iz krstnih in rojstvenih, oziroma smrtnih vpisnikov o vseh v občini rojenih ali umrlih osebah moškega spola, katere v tistem koledarskem letu, ki pride po naredbi teh izpiskov, izpolnijo svoje 19. leto, oziroma bi bile izpolnile, ter té izpiske preoddadó županstvu, in
- b) da za vsak slučaj posebe sestavijo izpiske iz smrtnih vpisnikov o sleharni smrti kakega črnovojnega zavezanca, ter te izpiske pošljejo političnim okrajnim oblastvom.

18. *Ad a)* Določila o popisovanji mladeničev, stopajočih v dobo črnovojne dolžnosti obsežena so v §. 8.

19. *Ad b)* Ob smrti kakega črnovojnega zavezanca, dolžnost je držitelja knjig-matic poslati izpisek iz smrtnega vpisnika političnemu okrajnemu oblastvu, v katerega področji je umrl dotični človek.

Ako ni natanko znano, je li pokojnik bil zavezan v črno vojsko ali ne, posebnó kadar državljan, ki je bil v dobi od 19. do 42. leta, ni umrl v svoji domovinski občini, naj se tudi pošilja izpisek iz smrtnega vpisnika. To določilo veljá tudi za slučaj smrti takega človeka, ki ima domovinstvo na Tirolskem in Predarelskem ali ki je ogerski državljan.

Samo tedaj ni treba pošiljati izpiska iz smrtnega vpisnika, kadar kdo umrje v svoji domovinski občini, ter držitelj knjig-matic za gotovo vé, da pokojnik ni bil zavezan v črno vojsko, odnosno vpisan v črnovojniški imenik.

§. 8.

Popisovanje mladeničev, ki stopajo v dobo črnovojne dolžnosti.

20. Da se popišejo mladeniči, stopajoči v dobo, katera pada pod dolžnost črne vojske, naj uradno postavljeni držitelji knjig-matic vsako leto izpiske iz krstnih in rojstvenih, oziroma smrtnih vpisnikov o vseh v občini rojenih ali umrlih osebah moškega spola, katere v letu gregorijanskega koledarja, ki pride po

sestavi teh izpiskov, 19. leto svoje dobe dopolnijo, odnosno katere bi ga bile dopolnile, po določilih §a 15:1, 2 in 3 vojnih propisov I. del sestavijo ter do konca oktobra meseca vsakega leta oddadó dotičnim županstvu.

Té matične izpiske je v meseci avgustu tistega leta, katero je prvo pred vstopom zapisanih v stavodolžni 1. letni razred, t. j. v drugem letu potem, vrniti držiteljem knjig-matic.

21. Vojaški dušni pastirji, zvani, da pišejo knjige-matice, sestavljajo po določilih istega paragrafa, točke 4, vsako leto matične izpiske o mladeničih, kateri v prihodnjem letu pridejo v dobo črnovojne dolžnosti, ter jih predlagajo vojaškemu teritorialnemu poveljstvu, katero napotuje po dopolnilno-okrajnih poveljstvih in političnih okrajnih oblastvih izpiske na dotična županstva.

22. Za vsakoletno popisovanje mladeničev stopajočih v črnovojno dobo 19-letno uporabljajo se sploh smislu primerno določila §ov 18, 24, 25, 28, 29, 30 in 31 vojnih propisov I. dela (o popisovanji vojnodolžnih), samo s to opomnjo, da mladeniči stopajoči v črnovojno dobo za zdaj nimajo dolžnosti, da bi se sami oglašali v popis, in da pri popisovanji v črno vojsko zavezanih ni govora o prošnjah za ugodnosti v izpolnjevanji služne dolžnosti ali črnovojne dolžnosti.

V ostalem naj županstva v oziru na pripravljalna dela za popis mladeničev, kateri stopajo v dobo črnovojne dolžnosti, postopajo prav tako, kakor gledé pripravljalnih del za stavo (nabor); posebnó je na podlogi izpiskov iz knjig-matic in posledkov opravljenega poizvedovanja tri posebne (ločene) spiske zmislu primerno po vzorcih 6, 7 in 8 vojnih propisov I. dela *) sestaviti o tistih, kateri so pristojni v občini, po tem o tujih črnovojniki in o čisto neznanih, in te spiske z vsemi pomagali vred najzadnji čas do 10. dne decembra položiti pred politično okrajno oblastvo.

Političnih okrajnih oblastev delo je, te spiske pretehtati in dopolniti, izpiske o tujih zavezanecih dotičnim domačinskim (pristojnim) političnim okrajnim oblastvom precej poslati ter ukazati, da se

*) Pri vzorcih 6 in 7 vojnih propisov I. dela treba je samo nadpise zmislu primerno v oziru na popis mladeničev stopajočih v črnovojno dobo popraviti; potlej gre namesto „stavodolžni“ povsod postaviti v „črno vojsko zavezani“, dočim je v vzorci 6. razpredelke, ki se tičejo letnih razredov in zglaševanja (13), in pa v vzorci 7. razpredelka 14. in 15. in presledek omejujočih črt v razpredelkih izpustiti, oziroma prazne pustiti.

popravljeni spiski pristojnih zavezancev v črno vojsko, na slučaj tudi spiski o čisto neznanih v občini januarja meseca osem dni javno razgrnejo, odnosno narediti, kar je treba, da se ti spiski nadalje v čisto denejo.

S 1. dnem februarja naj občinska županstva te spiske z ovednimi pomagali vred vnovič v dokončno ustanovitev položé pred politično okrajno oblastvo, katero jih dopolni in ugotovi ter najdalje do 15. dne februarja županstvom nazaj pošlje, da popisance kot najmlajši letni tečaj v črnovojne imenike preneso (točka 29).

§. 9.

Razpreglednost pri županstvih.

Črnovojniški imeniki.

23. V črno vojsko zavezani imevajo se pri županstvih na razpregledu s popiski posameznih letnikov, „črnovojniškimi imeniki“, po vzorci v prilogi 1, ki se o zezanih vsakega letnega razreda posebe osnavajo.

Priloga
1.

Popiski vseh 24 črnovojnih letnih razredov naj se denejo skup zaporedoma od najstarejšega letnega razreda — onih, ki imajo 42 let — nizdolu do najnižjega letnega razreda — onih, ki imajo 19 let — in vsi skupaj sestavljajo „črnovojniški imenik leta 18 . . .“

Priloga
2 in 3.

24. Pregledni razpredelnici v prilogah 2 in 3 služita v pojasnjenje, katere letne razrede ima črnovojni imenik leta 1889 obsezati, odnosno, doklej traja črnovojna dolžnost popisancev, in pa kot pomagali, po katerih bode za poznejši čas presojsati to ali ono.

25. V 22 popiskih posameznih letnikov od najstarejšega letnega razreda — onih, ki imajo 42 let, — do vstevno predpredzadnjega letnega razreda — imajočih 21 let — treba je na razpregledu imeti vse v dotičnih koledarskih letih rojene zavezance,

a) kateri so sicer v vojstvo, vojno pomorstvo, deželno brambo (tudi njih nadomestne reserve) ali žandarstvo uvrščeni bili, odnosno dobrovoljno vstopili, a so uže odpuščeni ali drugače izločeni,

b) kateri so bili po prejšnem vojnem zakonu iz rodbinskih ozirov preodkazani pod razpreglednost nadomestne reserve ali deželne brambe, a ne še porazdeljeni v nadomestno reservo,

c) kateri so bili nazaj dani, ali

d) zabeleženi za poznejšo stavo,

e) do začetka glavne stave v letu 1887 v stavnih imenikih izbrisani kot taki, ki so za vsegdar nepripravi za vojno službo,

f) one, ki so se odkupili plačavši vojaško-oprostitno takso (taksodalce).

V popisu dveh najmlajših letnih razredov — 19- in 20-letnih — treba je na razpregledu imeti vse v dotičnem koledarskem letu rojene črnovojne zavezance, razen dobrovoljcev, služočih v vojstvu in vojnem pomorstvu, naj bodo v dejanskem (aktivnem) ali nedejanskem staleži.

Na razpregledu se imevajo zavezanci tako, da se v eno mer popravljajo vsi popiski posameznih letnikov, iz katerih sestoji črnovojniški imenik, namreč takó:

1. da se za vsak slučaj posebe dopolnijo, pripisujoč nove zavezance, ki prirastajo,

2. da se za vsak slučaj posebe vpišejo premene, ki so se dogodile pri popisanih zezanih, in

3. da se za vsak slučaj posebe zabeležijo take posebne okolnosti, ki so znamenitega pomena v oziru na uporabo zvezancev za dejansko službo.

26. Ad 1. V črnovojniški imenik je na novo vpisati zavezance,

a) kateri so pristojnost (domovinstvo) v občini na novo zadobili,

b) kateri so iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva, iz pokojnega staleža — če tudi z nadaljšno vojaško pokojnino — ali z razmerja „zunaj službe“ ali iz „razpreglednosti“ izstopili ne ohranivši prejšnjega vojaškega značaja ali so ga izgubili (bivši oficirji, vojaški, pomorstveni in brambovski duhovniki, vojaški uradniki, v noben činovni razred uvrščeni gažisti),

c) kateri so bili iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe (tudi njih nadomestne reserve) ali žandarstva odpuščeni ali postavljeni v invalidsko-pokojninski stalež, ali

d) kateri so bili prej čisto neznani, a so se pozneje izsledili, namreč:

v slučajih a) in d) na podlogi vzprijetja v domovinstvo, odnosno na podlogi izsledbe, in

v slučajih b) in c) na podlogi priznanila s strani političnega okrajnega oblastva.

Razlog vsakemu prirastku je povedati v razpredelku 13. črnovojniškega imenika.

27. *Ad* 2. V črnovojniškem imeniku treba je izbrisati zavezanca,

- a) kateri so zadobili domovinstvo v kaki drugi občini,
- b) kateri so uvrščeni v vojstvo, vojno pomorstvo ali deželno brambo (tudi v njih nadomestne reserve), ali so pa dobrovoljno vstopili v té déle orožne moči ali v žandarstvo,
- c) kateri so prejeli potrdnice, da so oproščeni od črne vojske, ali so bili v svoji službi za dejanske črnovojnike razredjeni kot taki, ki niso za nobeno službo dobri,
- d) kateri so se z dovoljenjem izselili,
- e) o katerih se je pozneje izreklo, da so čisto neznani *), ali
- f) kateri so umrli

namreč:

v slučajih a) in e) vsled izbrisa iz knjige matice občanov;

v slučajih b) in d) vsled priznanila se strani političnega okrajnega oblastva,

v slučaji c) na podlogi potrdnic o oproščenju od črne vojske prejetih, da se izroče dotičnikom, ali priznanila se strani političnega okrajnega oblastva, in

v slučaji f) na podlogi izpiskov iz smrtnih vpisnikov, ali kadar se kako drugače za gotovo izvé smrt kakega v črno vojsko zavezanega človeka.

Pri vsakem, kateri se izbriše, treba je v razpredelku 14. povedati dotični razlog.

28. *Ad* 3. a) Pri zavezancih, kateri imajo na sebi kako v prilogi 10. navedeno nakaznost (napako, hibo) ter se vidi, da so zarad tega brezuvetno nepripravni, izpolnjevati črnovojno dolžnost, treba je dotično nakaznost za to, — da se izproži njih oproščenje od črnovojne dolžnosti, — zabeležiti v razpredelku 9. črnovojniškega imenika,

b) pri gradovanih zdravnikih, diplomovanih ranoceelnikih, diplomovanih farmacevtih, inženirjih, arhitektih, stavbinskih mojstrih, diplomovanih živinozdravnikih, konjskih zdravnikih in drugih osebah, ki so bile po § 10. vojnega zakona za

slučaj mobilizacije ali za črnovojnike določeni individualno za službo v vojstvu, v vojnem pomorstvu, deželni brambi ali v črni vojski, treba je to službeno namembo,

c) pri taksodalcih to lastnost,

d) pri zavezancih, katerim je bila dodeljena odveza od dejanske službe v črni vojski, to odvezo — v slučajih b), c) in d) zabeležiti v razpredelku 15. črnovojniškega imenika.

To velja tudi za one osebe v dejanski službi finančne straže in državnih gozdov, katere niso dolžne službe v vojstvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi in stojé še v letih občne črnovojne dolžnosti, a se po § 2, odstavku 5. zakona o črni vojski, samo uvetno privzemajo v to dolžnost.

Priznanilo *ad* b) in c) prejemlje županstvo od političnega okrajnega oblastva.

Ako se črnovojniški imeniki takó popravljajo precej o vsaki premeni, kakor se dogodi, ne morejo v sebi imeti nikakih bistvenih nepravnosti ter bodo dovoljno služili tehtovitemu namenu razpreglednosti vseh v črno vojsko zvezanih.

Na konci vsacega leta treba je črnovojniški imenik pregledati ter uveriti se, da se ni prezrla nobena poprava in zabeležba.

Vsakoletno završevanje črnovojniškega imenika.

29. Sè začetkom novega leta treba je črnovojniški imenik popraviti odnosno dopolniti s tem, da se izloči popisek najstarejšega črnovojniškega letnega razreda prejšnjega leta — onih, kateri imajo uže 43 let — in v drugi polovici meseca februarja pridoda popisek najmlajšega, s 1. dnem januarja pod črnovojno dolžnost stopajočega letnega razreda — onih, ki imajo 19 let.

Iz tako popravljenega črnovojniškega imenika treba je po vzorci v prilogi 4. sestaviti posnetek po številkah, „posnetek iz črnovojniškega imenika“, v katerem se popisani zavezanci, sestavljeni po letnih razredih, razkazujejo.

Posnetek iz črnovojniškega imenika je priložiti črnovojniškemu imeniku.

Črnovojniški imenik z dotičnim posnetkom je predložiti političnemu okrajnemu oblastvu do 15. dne marcija meseca.

Okrajno oblastvo vrača črnovojniški imenik županstvu do konca meseca marcija, a posnetek iz njega si pridržuje, ker ga mora poslati poveljstvu črnovojnega okraja.

*) Za take, ki so „postali čisto neznani“, zmatrati je samo one, o katerih se tudi z najkorenitejšimi ovedbami ni moglo izslediti, da so umrli ali kje bivajo, a ne takih, o katerih se v občini — če tudi dalj časa — ni nič slišalo.

S črnovojniškim imenikom in posnetkom iz črnovojniškega imenika je tudi popisne 19-letnih črnovojnih zavezancev (točka 22) zopet poslati političnemu okrajnemu oblastvu, pri katerem ostanejo za razpreglednostna pomagala (točka 34).

§. 10.

Razpreglednost pri političnih okrajnih oblastvih.

30. Okrajnih glavarstev dolžnost je, podpirati in nadzirati županstva gledé tega, kako imajo v črno vojsko zavezane na razpregledu.

31. A podpirajo jih tako, da poučavajo županstva, kako se črnovojniški imeniki osnavajo, na razpregledu imajo in završujejo, da jim v dotičnem pisarskem poslu pomagajo, kolikor je potrebno in mogoče, in da županstvom priobčujejo (priznanjajo) one dotične prigodke, kateri jim morejo biti ali čisto ali samo nedovoljno ali stoprav prepozno znani.

32. V poučenje županstev o tem, kako gre zavezance na razpregledu imevati, poprijemati se je pred vsem onih prilik, kakor se katera podá ob dotičnih uradnih delih. Ako je treba, moči je za tega delj in zarad pomoči v pisarskem poslu poslati od kazanega brambovskega okrajnega narednika o trošku dotičnih občin.

Troškovi odposlatve okrajnega narednika izražunjajo se po določilih propisa o pristojbinah (potni troškovi, prehodno stanišče, dijete).

33. Priobčevanje posebnih prigodkov, ki se odnašajo na razpreglednost pri županstvih, tiče se

- a) oficirjev, vojaških, pomorstvenih ali brambovskih duhovnikov, vojaških uradnikov in v noben činovni razred porazdeljenih gažistov, kateri so iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva, iz pokojnega staleža — če tudi ohranivši vojaško pokojnino — ali iz razmerja „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“ izstopili, ne ohranivši vojaškega značaja, ki so ga imeli, ali izgubivši ta značaj, — za vsak slučaj posebe na podlogi priznanila prejetega od črnovojnega okrajnega poveljstva,
- b) onih, kateri so iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe (tudi njih nadomestne reserve) ali žandarstva odpuščeni, s koncem meseca decembra — a pri posamičnem odpuščanju in o prestavljanju v invalidsko-pokojninski stalež za vsak slučaj posebe — a ne v onih slučajih, kjer je oproščenje od črnovojne dolžnosti izraženo v dopustni ali pokojninski listini;

c) onih, ki so potrjeni v vojstvo, vojno pomorstvo ali deželno brambo (tudi v njih nadomestno reservo) — s koncem meseca avgusta in pozneje za vsak slučaj posebe;

d) onih, ki so dobrovoljno vstopili v vojstvo, vojno pomorstvo, deželno brambo ali žandarstvo, — za vsak slučaj posebe;

e) onih, ki so se z dovoljenjem izselili, — za vsak slučaj posebe;

f) onih, ki so postali čisto neznani, — za vsak slučaj posebe, kadar županstvo ne vé že, da jih je imeti za čisto neznane;

g) onih, ki so umrli, — za vsak slučaj posebe s tem, da se županstvu pošlje izpisek iz smrt-nih vpisnikov, in

h) individualne namembe gradovanih zdravnikov, diplomovanih ranocelnikov, diplomovanih farmacevtov, inženirjev, arhitektov, stavbinskih mojstrov, diplomovanih živinozdravnikov, konjskih zdravnikov in drugih osób po §u 10. vojnega zakona, ako nastane mobilizacija ali za črnovojnike, za službo v vojstvu, v vojnem pomorstvu deželni brambi ali črni vojski — za vsak slučaj posebe,

i) odvez od črnovojne službe — za vsak slučaj posebe, in

k) onih črnovojnikov, ki so se zglasili v službo, a so bili po nadpregledu spoznani za nesposobne za kako službo (točka 46) — za vsak slučaj posebe po priznanilu črnovojnega okrajnega poveljstva.

V vsakem takšnem priobčilu trebaje pripomniti dotično točko §a 9.

34. Zarad nadzora razpreglednosti pri županstvih, in ob enem zarad potrebe, da morajo biti kaka pomagala gledé razpreglednosti za uradno porabo sploh in za ta slučaj posebe, ko bi se kak črnovojniški imenik kam izgubil, potrebno je tudi pri okrajnih glavarstvih v črno vojsko zavezane po posamičnih občinah imenom na razpregledu imeti.

Omenjeno delo biva v tem, da se na razpregledu imevajo spiski, ki so bili o prvem popisovanju črnovojnih zavezancev sestavljeni za podlogo vpisovanju v črnovojniške imenike, in pa oni spiski, ki jih občine, vpisavši — kar je treba — v črnovojniške imenike, okrajnim oblastvom nazaj dajó, namreč o najmlajšem črnovojniškem letnem razredu (točki 22 in 29). Gledé prvič omenjenih spiskov opusti se popisovanje razprdelkov 5, 10 do 12.

Poslovi gledé razpreglednosti spadajo med službene opravke oddelka za razpreglednost deželne brambe pri okrajnih oblastvih, in temu oddelku je

za tega delj treba na vpogled dajati vse poslovne spise (vloške), ki se odnašajo na povišanje ali umanjšanje števila vseh v črno vojsko zavezanih in na kake premene, ki se primerjajo s temi zavezanci ter jih je zabeleževati v črnovojniških imenikih.

35. Črnovojniške imenike, ki jim dohajajo od županstev, naj okrajna glavarstva primerjajo s svojimi lastnimi spiski, odstranijo izpotike, če katere najdejo, odnosno črnovojniške imenike v soglasje spravljajo z imenovanimi spiski ter črnovojniške imenike s potrebnimi opazkami do konca meseca marcija nazaj pošiljajo županstvom.

36. Pri onih občinah z lastnim ustavom, ki vrše opravke političnih okrajnih oblastev, imevajo se črnovojni zavezanci na razpregledu samo s črnovojniškimi imeniki tako, kakor je pisano sploh za županstva.

37. Posnetke iz črnovojniških imenikov — kjer bi treba bilo, popravljene — poslati je črnovojnemu okrajnemu poveljstvu v posameznih razdelkih zadnji čas do konca marcija.

38. Kadar dojde kak izpisek iz smrtnega vpisnika o kakem črnovojnem zavezanci, ki je bil prenamenjen za oficirsko ali uradniško mesto v črni vojski, treba je njegovo smrt na znanje dati črnovojnemu okrajnemu poveljstvu.

Dohajajoči izpiski iz smrtnih vpisnikov o v lastnem okraji nepristojnih osebah v črnovojnih letih — iz obojega državnega ozemlja monarhije — naj se pošiljajo po domovinstvu pristojnim okrajnim oblastvom.

39. Od civilnih sodišč dohajajoča priznanila, da je kak črnovojni zavezanec po kazensko-sodni obsodbi izgubil pravico imeti zlato ali srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda, in po dopovednih razpredelnicah o sodno obsojenih političnemu okrajnemu oblastvu priznanjena obsodba kakega v črno vojsko zavezanega bivšega oficirja, vojaškega uradnika, kadeta, podoficirja ali poddesetnika (patroljovódnika i. t.) zaradi hudodelstva ali prestopka iz dobičkoželja zabeleževati je v spisku črnovojnih zavezancev ter za vsak slučaj posebe na znanje dati črnovojnemu okrajnemu poveljstvu.

§. 11.

Kakó se zavezanci imajo na razpregledu pri združbah, katere imajo vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja.

Poveljniki ali načelniki takih združeb, ki imajo vojaški značaj oziroma vojaška znamenja (čete meščanskih stražnikov in strelcev, društva vo-

jaških veteranov [doslužencev]), imajo dolžnost, ude takih združeb, brez razločka, so li po svojih letih pod osebno črnovojno dolžnostjo ali ne, in so li vpisani v črnovojniških imenikih svojih domovinskih občin ali ne — tudi dejanske oficirje in vojaške uradnike — na razpregledu imeti v spiskih po vzorci v prilogi 5, da bodo z vojaške strani razpregledni za službe v črni vojski.

V točki 138 omenjeni udje naj se ne zapisujejo med črnovojne zavezance.

Te spiske je v dvojni izdatvi pošiljati vsako leto s koncem meseca januarja črnovojnemu okrajnemu poveljstvu, v katerega okraji ima združba svoj sedež.

V slučajih, ko spiski tudi ko se je stvar že pognala, ne dojdejo črnovojnim okrajnim poveljstvom, ali bi tudi potem, ko se je storilo, da so bili dopolnjeni ali popravljani, bili še nedostatno sestavljeni, naj se omenjena poveljstva poprimejo posredovanja političnih okrajnih oblastev.

§. 12.

Razpreglednost pri črnovojnih okrajnih poveljstvih.

41. Razpreglednost v črno vojsko zvezanih pri črnovojnih okrajnih poveljstvih vzdržava se sploh vsesкупно (sumarno), zlasti s pomočjo „skupnika črnovojniških imenikov“.

En istopis spiskov obsežajočih ude onih združeb, katere imajo vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja, hrani se naj pri črnovojnem okrajnem poveljstvu.

O takih v črno vojsko zvezanih, kateri so prenamenjeni za kako posebno službo; o takih, ki so imeli zlato ali srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda in so vsled kazenskodne obsodbe izgubili pravico do hrabrostne svetinje, in o v črno vojsko zvezanih bivših oficirjih, vojaških uradnikih, kadetih, podoficirjih in poddesetnikih (patroljovódnikih i. t.), kateri so bili zarad hudodelstva ali prestopka iz dobičkoželja sodno obsojeni (točka 39), pisati je zapiske po imenih.

Ako kdo izgubi pravico imeti hrabrostno svetinjo, stori naj dotična vojstvena, vojnopomorstvena ali brambovska četa, da se spiše in izdá nova odpustna listina (potrdilo), in na se vzame prejšnja odpustna listina, ko bi káko v rokah imel obsojenec. V obeh slučajih obsodeb naj se hranjeni pododdelni glavno-knjižni list po tem dopolni in z nova savrši.

Iz zabeležka o obsojencih dati je, ko se je sklicala črna vojska, o tistih črnovojnikih, kateri so bi

Priloga
5.

porazdeljeni za črnovojne sestave, priznala dotičnim krdelnim (nadomestnim) četam i. t. (točka 198).

Priloga
6.

42. Skupnik (sumar) črnovojniških imenikov sestavljati je na podlogi izpiskov iz črnovojniških imenikov po vzorci v prilogi 6. ter polagati pred brambovsko teritorialno poveljstvo do 15. dne meseca aprila.

Ob enem je tudi spiske prej omenjenih združeb — popravljene, ako treba bilo, — pošiljati v enem istopisu brambovskemu teritorialnemu poveljstvu.

43. Črnovojnega okrajnega poveljstva dolžnost je, zbirati, razvrščevati in hraniti glavno-knjižna izkazila, kj jih staležne čete vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe in žandarstva in prvostopinska razpregledna oblastva vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe pošiljajo o osebah v črno vojsko zavezanih, izstopivših, odnosno odpuščenih iz glavno-knjižnega staleža ali iz razpreglednosti.

Kadar dojdejo glavno-knjižna izkazila o takih zavezanih, kateri so naposled spadali v stalež gažistov (mesečnih plačevancev), treba je primerno priobčilo poslati domovinskemu političnemu okrajnemu oblastvu, — da poskrbi za njih vpis v črnovojniške imenike kot prirast.

V črno vojsko zavezanih oficirjev in uradnikov izstop iz vojstva in vojnega pomorstva je s podatki vred, potrebnimi za predložitno, da se prenamenijo za službe v črni vojski, priloga 17, naznaniti brambovskemu teritorialnemu poveljstvu.

44. Glavno-knjižna izkazila naj se zaradi tega, da jih bode moči hraniti v redu, razdeljujejo na 3 skupine, namreč:

Glavno-knjižna izkazila.

Skupina A.

Črnovojniški zavezanci, kateri so služili v vojstvu, in pa nadomestni rezervisti (prihranjenci).

Oddelki:

Pešci (pehota, peštvo).

Lovsko krdelo.

Konjiki (konjištvo).

Bojno topništvo.

Trdnjavsko topništvo.

Orožnice topništva.

Inženirsko krdelo.

Pijonirski polk.

Železnocestni in telegrafski polk.

Zdravstveno krdelo, posadne (garnizonske) bolnice in lekarniški zavodi.

Pratežno (vozarsko) krdelo, zavodi za opremo pratežništva in konjerejski zavodi.

Monturno-upravni zavodi.

Vojaški oskrbovalni zavodi.

Glavno-knjižne liste vseh nekdanjih konjikov vlagati je v oddelek konjištva, a glavno-knjižne liste nekdanjih žandarjev v oddelek njihove prejšnje krdelne vrste.

Skupina B.

Črnovojni zavezanci, kateri so služili v vojnem pomorstvu (marini).

Skupina C.

Črnovojni zavezanci, ki so bili neposrednje potrjeni v deželno brambo, tudi nadomestni rezervniki, ali pa so, ne bivši poprej, pri vojstvu, vojnem pomorstvu ali deželni brambi — vstopili v žandarstvo.

Oddelki:

Peš-krdela.

Konjiki.

Žandarstvo.

Znotraj vsakega oddelka skupin A in C in znotraj skupine B, treba je glavno-knjižna izkazila v red devati po črnovojniških letnih razredih — a v vsakem letnem razredu po priimkih v abecednem redu.

Kadar kateri črnovojni okraj sestoji iz delov različnih dopolnilnih okrajev, tedaj se znotraj skupin A in B glavno-knjižna izkazila razbirajo tudi po dopolnilnih okrajih.

Čezšteviline (vsled zopetnega potrjenja kakega črnovojnega zavezanca dvojno spisane) pod-oddelne glavno-knjižne liste in glavno-knjižna izkazila o osebah, ki niso v črnovojstvo zavezane, poslati je nazaj.

Število glavno-knjižnih izkazil naj se razkazuje s „pregledom“, sestavljenim po vzorci v prilogi 7, kateri se prilaga skupniku iz črnovojniških imenikov.

45. Samo za črnovojne letne razrede prvega sklica (napovedi) hranijo se glavno-knjižna izkazila.

Kadar kateri letni razred prestopi v drugi sklic, treba je pododdelne glavno-knjižne liste nazaj poslati onim staležnim četam vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva, katerim so črnovojniki naposled pripadali, — pričemer se več ne gleda na storjeno vložitev v druge oddelke; — a prepise prvotnih glavno-knjižnih listov in izpiskov iz glavnih knjig je uničiti.

Čim je napovedana črna vojska, naj se hranjena glavno-knjižna izkazila onih črnovojnikov, ki so posebe namenjeni v nadomestilo za vojstvo, vojno pomorstvo in deželno brambo, takoj pošljejo

Priloga
7.

domovinskim dopolnilno-okrajnim poveljstvom, od-
nosno preoddadó brambovskemu bataljonu.

46. O črnovojnikih, ki so odrinili v nadomestne
čete vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe
in se po nadpregledu porazredijo za nesposobne
za vsako službo, prejemajo črnovojna okrajna
poveljstva nadpregledne zapiske, da jih zopet vrnejo.

Tako porazredjene črnovojnike je priznati
domovinskim političnim okrajnim oblastvom, da jih
dadó izbrisati iz razpreglednih spiskov in črnovo-
jniških imenikov.

§. 13.

Razpreglednost pri brambovskih teritorial- nih poveljstvih.

47. Razpreglednost v črno vojsko zave-
zanih pri brambovskih teritorialnih poveljstvih
vzdržava se v obče vsesкупно (sumarno) s pomočjo
„črnovojniškega glavnega imenika“ — in
posebnih spiskov in preglednih razpredelnic po po-
trebi.

48. Črnovojniški glavni imenik je se-
stavljati na podlogi skupnikov iz črnovojniških ime-
nikov, prejetih od črnovojniških okrajnih poveljstev,
po vzorci v prilogi 8, ter polagati pred ministerstvo
za deželno bran do konca meseca aprila.

Črnovojniškemu glavnemu imeniku naj se pri-
laga po vzorci v prilogi 7 sestavljeni „pregled“ o
glavnoknjižnih izkazilih, ki se hranijo pri črnovojnih
okrajnih poveljstvih.

Ob enem je treba predložiti tudi „spisek“,
sestavljen po vzorci v prilogi 9, o združhah, imajočih
vojaški značaj odnosno vojaška znamenja.

Oddelek III.

Oproščenje od črnovojne dolžnosti in odveza od črnovojne službe.

§. 14.

Oproščenje od črnovojne dolžnosti.

4. Nevojaške osebe, in pa oni, ki so pre-
namenjeni za oficirske ali uradne službe
v črni vojski.

49. Oproščenje od črnovojne dolžnosti
dodeljuje se onim, ki imajo take telesne ali dušne

nakaznosti, katere delajo, da je človek za izpol-
njevanje črnovojne dolžnosti brezpogojno nesposo-
ben (da so, kateri jih imajo, za vsakršno opravilo
v črni vojski čisto ne pripravi) in ima stalno veljavo.

50. Oproščenje od črnovojne dolžnosti izre-
kujejo stavne (naborne), popregledne in nad-
pregledne komisije.

Te komisije naj, sodeč, je li kdo izmed črno-
vojnih zavezancev nepripraven za vse črnovojne
službe, postopajo po določilih „navodila za zdrav-
niško preiskovanje vojni službi podvrženih“.

Ako je kaka stavna ali popregledna komisija
ukrenila: „izbrisati“, rečeno je s tem tudi
oproščenje od črnovojne dolžnosti.

Gledé onih, kateri so stavni dolžnosti uže za-
dostili pred začetkom glavne stave leta 1889, sme
se vzeti, da je oproščenje osnovano na najdenji
stavne komisije, ako je v dotičnem stavnem ime-
niku sklep o izbrisanji (razpredelek 18, poprej 19.)
naveden in za vzrok izvestno povedana, katera
izmed onih napak, katere po podprilogi 2, spisku D
omenjega navodila, človeka delajo brezuvetno ne-
pripravnega za izpolnjevanje črnovojne dolž-
nosti.

51. Gledé zavezancev, kateri niso bili opro-
ščeni takó, kakor je gori rečeno, niso več dolžni
piti na stavo in se čutijo ali so sploh znani, da so
brezuvetno nepripravi za izpolnjevanje črnovojne
dolžnosti, naj se napravi v njih bivališčih občin-
sko-uradno komisijsko preiskovanje.

To preiskovanje ima namen za gotovo usta-
noviti, če dotičnik res ima kako toliko nakaznost,
da je brezuvetno nesposoben izpolnjevati črnovojno
dolžnost, ter takšno nakaznost zabeležiti v raz-
predelku 9. črnovojniškega imenika kakor zgla-
silo zarad nadaljšnjega postopka.

Té napake so navedene v spisku, pri-
logi 10.

52. Občinsko-uradna komisija sestoji
iz župana ali njegovega namestnika, dveh údov
občinskega zastopstva in občinskega zdravnika, ter
privzameta se še dva črnovojna zavezanca, katera
sama menita, da sta pripravna za službo v črni
vojski, ter se ne poganjata za to, da bi bila sama
oproščena od črnovojne dolžnosti in tudi nista
blizu v rodu ali svaštvu z onim zavezancem, ki ga
je preiskati.

Zavezanec sam sme županstvo poprositi, da
naj ga občinsko-uradna komisija preišče; a žu-
pan ima tudi dolžnost napraviti, da se zavezanec

preišče, kadar je sam uverjen (prepričan), da ima dotičnik na sebi kako v prilogi 10, razpredelku 3 navedenih nakaznosti, zaradi katere je brezuvetno nepripraven za izpolnjevanje črnovojne dolžnosti.

Ako bi se kateri zavezanec branil preiskati se dati občinsko-uradni komisiji, treba je to okolnost v razpredelku 9. črnovojniškega imenika zabeležiti ter pristaviti nakaznost, katero pravi da ima.

53. Občinsko-uradna komisija naj zavezanca v pričo vseh komisijskih údov, — tudi priklicanih zavezancev — na tanko ogleda in preišče.

Ko preiskovanec odstopi, naj komisijski udje vsak posebe izrekó ali mislijo, da je najdena nakaznost ali ni takšna, da dotičnik brezuvetno ni dober za izpolnjevanje črnovojne dolžnosti. Ako so komisijski udje enoglasno ali z večino glasov izrekli, da je preiskovani brezuvetno nepripraven za izpolnjevanje črnovojne dolžnosti, ali če je pri enako razdeljenem številu glasov župan glasoval z onimi, kateri so to izrekli, tedaj naj župan nakaznost zapiše v razpredelku 9. črnovojniškega imenika.

V tem slučaju naj se preiskovanemu zavezancu dá na znanje, da sme zaprositi, da bi prišel pred kako stavno ali nadpregledno komisijo, a da se mora ob enem zavezati, da svoje troške, ki jih bode imel s tem, sam iz svojega opravi. A celo nepremožne naj vendar v tem oziru občine dovoljno podpirajo.

Kako je ta ali oni izrekel svoje mnenje (kako je glasoval), tega ni povedati preiskovanemu zavezancu.

54. Ako je občinsko-uradna komisija kakega zavezanca, ki ni domovinec, našla da je brezuvetno nepripraven za izpolnjevanje črnovojne dolžnosti, naj župan naznani to političnemu okrajnemu oblastvu, in to oblastvo naj reč poročí domovinskemu političnemu okrajnemu oblastvu, da poskrbi zabeležbo v črnovojniškem imeniku.

55. Ako zavezanec poprosi, da naj se postavi pred stavno ali nadpregledno komisijo, naj domovinsko politično okrajno oblastvo vsled zglašenja županovega napravi, da se to zgodi, ali, kjer slučaj takó nanese, naj politično okrajno oblastvo dotičnikovega prebivališča posreduje takó, da pride on pred ambulatno stavno komisijo v okraji, v katerem prebiva, ali pa pred stanovitno stavno ali nadpregledno komisijo, ako je v tistem okraji katera postavljena.

Zavezancu naj se dá opis njegove osebe, da ga vzame sè sabo, in ta opis je po tem s pristavkom,

kaj je stavna ali nadpregledna komisija našla in sklenila, poslati domovinskemu političnemu okrajnemu oblastvu.

56. Zavezanci, ki so sicer nepripravni za izpolnjevanje črnovojne dolžnosti, za katere pa najdenje in sklep stavne ali nadpregledne komisije ne izreče oproščenja od nje (ker se niso dali preiskovati občinsko-uradni komisiji ali ker niso prišli pred drugo komisijo), ostajajo kot nepripravni v črnovojniških imenikih zapisani, a če se črna vojska skliče, morajo vendar z drugimi zavezanci svoje vrste in svojega letnega razreda vred odriniti na postajo (štacijo), kjer se črnovojna četa sestavlja in ureja.

57. Pred popregledno komisijo se more zavezanec staviti samo tedaj, kadar je kdo pognal ugovor proti temu, da ga je katera stavna komisija oprostila, in če, ali politično deželno oblastvo ali brambovsko teritorialno poveljstvo ima vzrok, postaviti dotičnika pred popregledno komisijo.

58. Zavezancem, katerim je prirečeno oproščenje od črnovojne dožnosti, daje domovinsko politično okrajno oblastvo „potrdnice o oproščenju od črne vojske“ po vzorci v prilogi 11 po županstvih domovinske občine.

Zavezanec, katerega oprosté od črnovojne dolžnosti, izbriše se iz črnovojniških imenikov.

B. Vojaške osebe.

59. Za črnovojno službo določeni oficirji in vojaški uradniki, kateri menijo, da niso pripravi za službeno mesto, katero jim je preimenjeno, ali za službo v črni vojski sploh, naj dotično zglasilo podadó po dotičnem prvostopniškem razpreglednem oblastvu vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe.

Vojaškemu (brambovskemu) teritorialnemu poveljstvu je na voljo, kakor izpredi, to zglasilo po določilih propisa o nadpregledbi (superarbitraciji), ali po okolnostih, če se koristno vidi, stvar uprostiti, s krajšim postopkom dognati.

V garnizonskih krajih, kjer uradujejo oficirske nadpregledne komisije, naj se ne uporablja skrajšani postopek pri preiskavi onih oficirjev in vojaških uradnikov, za katere razsodba pristoji tem komisijam.

Zglasila v inozemstvu stalno naseljenih oficirjev ali vojaških uradnikov je položiti pred c. in kr. državno vojno ministerstvo (ministerstvo za deželno bran), katero stori, da se dotični preiščejo prilično

navodilom za c. in kr. poslanstva in konzularne urade (Priloga V. vojnih propisov I. dela), sosebno po določitih v §u 2., točkah 5—7 po c. in kr. ministervu vnanjih stvari in na to po tem, kar je pokazala preiskava, razloči o črnovojni dolžnosti in služni namembi oficirja ali vojaškega uradnika.

Ako se oficir ali vojaški uradnik v garnizionskem ali stavnem kraju ne more preiskati, ker ni zmožen potovati ali iz kakega drugega tehtovitega razloga, in ako se je z opravljenimi ovedbami (s preiskavo okrajnega zdravnika, mnenjem političnega okrajnega oblastva in razpreglednega oblastva prve stopinje i. t.), brezdvomno dognalo, da je za vsako črnovojno službo nesposoben, — ali ako preiskave ni potreba, ker je dotični poistinjeno in očitno za vsako črnovojno službo nesposoben (§. 25., točka 4. vojnih propisov I. dela), naj vojaško (brambovsko) teritorialno poveljstvo ovedni spis položi pred c. in kr. državno vojno ministerstvo v razloko.

60. Gori omenjeni uproščeni postopek je tá, da se dotični oficirji ali vojaški uradniki v svojem stanovišču ali blizu istega po komisiji preiščejo, da ne bodo imeli nikakih troškov ali pa vsaj prav majhne.

Potne troške morajo oficirji in vojaški uradniki nositi sami.

61. Komisija se sestavlja:

1. v postajah (stajališčih) poveljstev vojaško-divizijskih, brigadnih, trdnjavskih, krajnih (plac-komand) ali tudi samo dopolnilno-okrajnih: iz enega generala (admirala), kjer takega ni, iz postajnega poveljnika,

enega štabnega oficirja od vojstva (vojnega pomorstva),

enega zastopnika (če je moči, štabnega oficirja) deželne brambe, in

enega štabnega zdravnika (kjer takega ni, iz garnizonskega zdravnika-načelnika);

2. v manjših krajih: iz vojaških udov — ambulantne ali stanovitne — stavne komisije, ali, kolikor je mogoče, iz udov, imenovanih pod 1.

Oddano mnenje naj — z ozirom na raznovrstne zahteve ali potrebnosti, ki so pri črni vojski mnogo manje nego gledé permanentnih bojnih služeb — izrekuje: je li dotičnik pripraven

a) za prenamenjeno mu uporabo,

b) za kako drugo uporabo,

c) brezuvetno nepripraven za kako uporabo v črni vojski,

ter je v slučajih b) in c) povedati razloge, zakaj se tako sodi, in pri tem kaka različna mnenja posamičnih komisijskih udov posebej navesti. Pri tem naj zastopnik deželne brambe v vsakem slučaju, ko drugi udje komisije menijo, da preskušane ni sposoben, on pa meni, da je za prenamenjeno mu službo ali kako drugo uporabo v črni vojski pripraven, izreče svoje različno mnenje.

Komisijska mnenja je predložiti na ravnost vojaško- (brambovsko-) teritorialnemu poveljstvu, katero na to po poizvedkih v slučajih a) ukrene dalje ustrezne naredbe, ter dotičnemu to po njegovem prvostopinjskem razpreglednem oblastvu vedeti dá.

V slučajih, ko nadpregledna ali komisijska preiskovalna najdenja kažejo, kakor v b) ali c), hranijo se kake naredbe ob sklicu črne vojske ministertvu za deželno bran.

Kadar je preiskovanec kak oficir ali vojaški uradnik v pokoji ali v razmerji „zunaj službe“ od vojstva ali vojnega pomorstva, daje v slučajih b) in c) vojaško-teritorialno poveljstvo uradni spis po točki 106 zastran razpreglednosti bivališča pristojnemu brambovskemu teritorialnemu poveljstvu, in to ga položi pred ministerstvo za deželno bran, katero ukrene in spis z ukrepom vred po brambovskem teritorialnem poveljstvu vrne vojaškemu teritorialnemu poveljstvu.

Nadpregledne ali komisijske preiskovalne spise o osebah iz staleža gažistov deželne brambe ali žandarstva naj v slučajih b) in c) brambovsko teritorialno poveljstvo pošlje v razloko ministertvu za deželno bran.

§. 15.

Odveza od črnovojne službe.

62. Odveza od črnovojne službe (od dejanske službe v črni vojski) daje se onim zavezanecem, kateri so neogibno potrebni na svojih služnih ali drugih mestih, da oskrbujejo reči javne službe ali koristi.

Kar se tiče reči javne koristi, v katerih oskrbovanje se sme kdo oprostiti črnovojne službe, izdadó se posebne naredbe.

Na osebne ali rodovinske razmere zavezancev ne more se opirati odveza od črnovojne službe, nego na take razmere utegnejo se oni, ki imajo v zmislu dotičnih propisov oblast za to, za vsak slučaj posebe ozirati s tem, da komu dadó kratek dopust (urlavb),

vendar samo v silnih okoliščinah pri tehtovitih razlogih in kolikor to dopušča služba (točki 219 in 220).

Po tem takem ne morejo zavezanci sami prositi za odvezo, nego smejo jo nasvetovati samo ona oblastva ali oni prometni zavodi, za katerih služni ali upravni oddelek, oziroma služni obrat se odveza vidi potrebna ter se želi.

Predlogi (nasveti) odveze in odveze sameni naj se omejujejo na najskrajnejšo potrebo in naj posebnost z ozirom na osebe, ki so namenjene za oficirske ali uradniške službe v črni vojski, na druge bivše oficirje in vojaške uradnike, na zdravnike, živinozdravnike in konjske zdravnike, ki pripadajo prvemu sklicu črne vojske, in pa na črnovojne zavezance, ki so splošno namenjeni za nadomestilo vojske, vojnega pomorstva ali deželne brambe (točki 144 A in 145) imajo mesto samo pri onih, kateri bi se ne mogli kratko ni malo na svojih služnih ali družinskih nadomestiti z drugimi sposobnimi osebami.

Odveza od črnovojne službe se daje občasno ali slučajema.

A. Občasna (perijodična) odveza se daje že za časa miru naprej od leta do leta, ko se je to nasvetovalo, in obseza v črnovojno službo namenjene oficirje, vojaške uradnike in za take službe odmenjene osebe nevojaškega stanu; dalje vse druge črnovojne zavezance, kateri so služili v vojsku, v vojnem pomorstvu, deželni brambi (tudi v njih nadomestnih rezervah) ali žandarstvu, brez razločka, če so bili v dejanskem ali nedejanskem razmerju, in pa če so po tem ali že pred tem, ko so izpolnili svojo služno dolžnost, izstopili, odpuščeni bili ali kako drugače izločeni — po tem vse gradovane zdravnike, diplomovane ranocelnike, diplomovane farmacevte, inženirje, arhitekta, stavbinske mojstre, diplomovane živinozdravnike, konjske zdravnike in druge za službe ob vojski individuvalno namenjene črnovojne zavezance, ki so prejeli črnovojno namembnice.

B. Slučajna odveza (za vsak slučaj posebe) se daje stoprav po sklicu črne vojske za vse ostale črnovojne zavezance, kateri se kličejo

a) na orožno službo v vojsku, v vojnem pomorstvu, deželni brambi ali pri črnovojnih krdelnih četah in oddelkih, ali

b) na druga opravila v vojski (na delo i. t.), ali

c) pripadajo kaki za črnovojno službo posebe namenjeni združbi (točka 135), dasi niso osebno v črno vojsko zavezani.

63. Predlogi odveze od črnovojne službe po točki 62., lit. A in B, a) in c) stavijo se sè spiski (imeniki) v dveh primerkih po vzorci v prilogi 12.)*

Sestavlja te spiske delati je prav na tanko, posebnost v oziru na razpredelke 2, 3, 4, 5 in 6, kateri naj se, če je moči, popišejo na podlogi uradnih spisov, in na razpredelek 7.

Neresnični vpisi vzrokovali bi dolgozatezno ovedovanje, in dotična težavnost padala bi največ na ono oblastvo, katero je tega krivo.

Da se uprosti postopek pri popisovanju zavezancev v oziru na odvezo od črnovojne službe, sestavljati je v vsakem služnem oddelku spiske enako-oblične, da jih bode moči več skup zlagati.

Občasna odveza.

64. Predloge odveze naj načelniki c. in kr. samoupravnih oblastev in uradov vsako leto meseca januarja položijo pred nadstojna deželna oblastva. Ako je zavezanec že v prejšnjem letu zadobil odvezo, naj se pridene podeljeno potrdilo o črnovojni odvezi.

Deželna oblastva so zvana staviti predloge gledé vseh zavezancev, kateri se nahajajo na služnih mestih v njihovem uradnem (teritorijalnem) obsegu, ter imajo svoje domovinstvo v kraljevinah in deželah v državnem zboru zastopanih; — ona izrekajo svoja mnenja za odvezne predloge, došle od podstojnih oblastev (uradov) ter jih napotujejo, priloživši svoje odvezne predloge, do brambovskega teritorijalnega poveljstva, v porazumno razloko. Črnovojno-odvezne potrdnice je brambovskemu teritorijalnemu poveljstvu pridati samo tedaj, kadar naj jih izda to poveljstvo.

Rešujoč naj brambovsko teritorijalno poveljstvo en primerek spiskov vrne deželnim oblastvom. Kader se odkloni kaka predlagana odveza, povedati je s kratka, zakaj.

Odvezne predloge, gledé katerih se porazum ne doseže, a deželno oblastvo vendar meni, da ne sme odjenjati, sme deželno oblastvo položiti pred svoje nadstojno osrednje mesto (oblastvo), da o njih v porazumu z ministerstvom za deželno bran ukrene razloko.

*) O zavezancih, kateri imajo domovinstvo v deželah ogerske krone, sestavljati je posebne spiske po vzorci, kakor je propisan za te dežele, in v dveh primerkih odpravljati na kr. ogersko ministerstvo za deželno bran.

65. Ukrenene odveze naj deželna oblastva s posnetki iz spiskov na znanje dajo domovinskim političnim okrajnim oblastvom, a brambovska teritorijalna poveljstva domovinskim črnovojnim okrajnim poveljstvom. Ti posnetki naj se brez posredstva vmesnih oblastev tudi tedaj na ravnost pošiljajo, kadar se politično okrajno oblastvo, odnosno črnovojno okrajno poveljstvo nahaja v kakem drugem uradnem (teritorijalnem) okoliši.

Odveze po nasvetu vojstvenih ali vojno-pomorstvenih oblastev, poveljstev ali zavodov, domoljubnih deželnih (ženskih) pomočnih društev in v drugih izimnih slučajih, naj brambovska teritorijalna poveljstva priznani tudi političnim okrajnim oblastvom, in to je omeniti, rešujoč odvezni predlog.

V slučajih, ki jih omenja končni stavek točke 64, dolžno je tudi deželno oblastvo poslati priznani političnemu okrajnemu oblastvu, ter se posnetek iz spiska za črnovojno okrajno poveljstvo, katerega sicer ministerstvo za deželno bran izdaje, vročuje po onem brambovskem teritorijalnem poveljstvu, katero ni privolilo v predlog odveze.

O odvezah od črnovojne službe, katere je podelilo brambovska teritorijalna poveljstva, ali odklonilo gledé bivših oficirjev, vojaških uradnikov in kadetov, pisati je zabeležke in o njih je položiti „izkaz“ po vzorci v prilogi 13. pred ministerstvo za deželno bran do konca meseca aprila.

66. Prometni zavodi (železnice, paro-tramway-in paroplovstvena podjetja) vpodajó spiske zavezanec, ki so za njih služni obrat neogibno potrebni, da se občasno odvežejo, meseca januarja c. kr. ministerstvu za trgovino, katero predloge o odvezi prepošilja ministerstvu za deželno bran. Ako se jako menja osebje, moči je staviti dodatne odvezne predloge.

Osrednja oblastva in vrhovni dvorni uradi (tudi gledé uradov zavisnih od njih) napotujejo svoje predloge o odvezi, ako treba, priloživši črnovojno odvezne potrdnice od prejšnjega leta, na ministerstvo za deželno bran, dajo vedeti domovinskim političnim okrajnim oblastvom dovoljene odveze, a ministerstvo za deželno bran naznanja vsako tako odvezo na ravnost s posnetki iz spiskov domovinskim črnovojnim okrajnim poveljstvom.

O osebah prenamenjenih za oficirska mesta, katere se odvežejo službe v črni vojski, pošilja se drugi izdatek posnetka iz spiska brambovskemu teritorijalnemu poveljstvu, v katerega področji dotičnik prebiva. Kadar domovinska občina in stanovališče odvezanca spadata v različna črnovojna

okraja, dolžno je brambovska teritorijalna poveljstva odvezo na znanje dati črnovojnemu okrajnemu poveljstvu, v katerega področji odvezanec prebiva. Ako je odvezanec prejel črnovojno služno namembo za kak drugi brambovski teritorijalni okraj, priznani ministerstvo za deželno bran odvezo tudi dotičnemu brambovskemu teritorijalnemu poveljstvu.

Dalje se tudi odveza ne za oficirska ali uradniška mesta v črni vojski prenamenjenih bivših oficirjev in vojaških uradnikov, zdravnikov, farmacevtov, inženirjev, arhitektov, stavbinskih mojstrov, živino-zdravnikov, konjskih zdravnikov in drugih za opravila ob vojski individualno namenjenih zavezanec priznanja brambovskemu teritorijalnemu poveljstvu prebivališča.

Odveze po nasvetu vojstvenih ali vojno-pomorstvenih oblastev, poveljstev ali zavodov, „Avstrijske družbe rudečega križa“ in viteških redov ter v drugih posebnih slučajih, priznanja domovinskim političnim okrajnim oblastvom ministerstvo za deželno bran.

67. Kadar kak odvezanec nima domovinstva v povedani občini, naj se politično okrajno oblastvo z dotičnim vprašanjem obrne na neposrednje nadstojno oblastvo odvezančevu — po okolnostih propisanim pôtém, — odnosno na dotični prometni zavod, ter posledek vprašanja, če so z njim prvotni podatki predrugačeni, priobči črnovojnemu okrajnemu poveljstvu, eventualno domovinskemu političnemu okrajnemu oblastvu.

68. Odvezance naj politična okrajna oblastva v spiskih črnovojnih zavezancev zabeležujejo in tudi po županstvih v razpredelku 15 črnovojniških imenikov zabeležiti dajo.

Dolžnost črnovojnih okrajnih poveljstev je prejeti „posnetke iz spiskov zbirati in posebe hraniti, posnetke, kateri so izgubili veljavo, precej odbirati, odnosno pri dotičnem zavezanec zapisati opomnjo, da odveza ni več veljavna.

Kadar se odveza tiče takega zavezanca, ki je imel prej oficirsko, vojaško-uradniško, kadetsko, naredniško ali enakoveljavno podoficirsko šaržo ali je prenamenjen za oficirsko ali uradniški mesto v črni vojski ter bi ta šarža oziroma prenamenba ne bila poočitena v posnetku iz spiska, naj takšno odvezo, ki je delovito dano na nepravšni podlagi, politično okrajno oblastvo na znanje dá črnovojnemu okrajnemu poveljstvu in to poveljstvo naj jo poroči nadstojnemu brambovskemu teritorijalnemu poveljstvu z nazna-

nilom zapisanim na hrbtu prepisa dotičnega posnetka, v ta namen, da jo zabeleži z ozirom na točki 72 in 92.

Priloga
14.

69. Odvezanci grajskega (civilnega) stanú prejemajo „potrdnice o odvezi od črne vojske“ po vzorci v prilogi 14, ki jih izdajo in zavezancem po njihovih nadstojnikih izročajo ona deželna oblastva, osrednja mesta ali vrhovni dvorni uradi itd, katerim po točkah 65 in 66 pristoji na znanje dajati domovinskim političnim okrajnim oblastvom.

Zavezancem, kateri so uže v prejšnjem letu bili odvezani od črnovojne službe, dajo se samo tedaj nove odvezne potrdnice, kadar bi enovit pristavek o podaljšani veljavnosti ne bil zadosti.

Od črnovojne službe odvezanim železničnim in paroplovstvenim služnikom se ne dajo potrdnice o odvezi od črne vojske; njim naj se odveza priznani po njihovih višjih prometnega zavoda, pod njih odgovornostjo, z izrecnim poudarkom, da odveza velja samo do odveznega roka naslednjega leta, oziroma za čas njihove službe v tem roku. V oglasilih za sklic črne vojske bodo ti črnovojni zavezanci posebe omenjeni.

70. Oficirji in vojaški uradniki v pokoji in v razmerji „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“ naj se s posebnimi spiski predlagajo za odvezo od službe v črni vojski.

Kadar se takšni predlogi tičejo osob, ki so razpoložne za službe v črni vojski, rešuje jih brambovsko teritorijalno poveljstvo, oziroma ministerstvo za deželno bran, in to ministerstvo priznaja podeljene odveze brambovskim teritorijalnim poveljstvom.

Kadar se take osebe iz vojstva ali vojnega pomorstva odvežejo črnovojne službe, naj odvezo brambovsko teritorijalno poveljstvo priobči vojaško-teritorijalnemu poveljstvu.

Dodeljene odveze naj brambovsko teritorijalno poveljstvo s posnetki iz spiskov daje na znanje onemu črnovojnemu okrajnemu poveljstvu, pod katerega razpreglednostjo so odvezanci po svojem prebivališči, na slučaj tudi onemu črnovojno-okrajnemu ali brambovskemu teritorijalnemu poveljstvu v katerega okraji se postavi črnovojna četa, ki so namenjeni za kako službo v nji.

Dolžnost dotičnih drugostopinskih razpreglednih oblastev je to na znanje dajati vojstvenim,

vojno-pomorstvenim ali brambovsko-razpreglednim oblastvom prve stopinje.

71. Kadar se stavijo predlogi, da bi se dodelila odveza komu izmed onih oficirjev ali vojaških uradnikov v pokoji in v razmerji „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“, kateri niso razpoložni za črnovojne službe, priobčuje se kar treba dotičnim deželnim oblastvom, osrednjim mestom ali vrhovnim dvornim uradom, da se bode postopalo po §. 56 vojnega zakona.

72. Občasna odveza od črnovojne službe ima samo časno veljavnost, traja do konca meseca marcija prvega bodočega leta, ter izgubi precej svojo krepost, kadar zavezanec stopi iz dotičnega služnega (upravnega) oddelka ali iz službe prometnega zavoda, kader se zapre kaka učilnica, ali kader katero c. kr. ali samoupravno oblastvojenja poslovati, ali tudi, kadar zavezancu dojde v roko pismen, na njegovo ime slovoč pozov ali klic, katerega načeloma sme samo brambovsko teritorijalno poveljstvo, oziroma ministerstvo za deželno bran zaukazati.

Izjemno naj poklic v črnovojno službo, brez višjega povelja, črnovojno-okrajno poveljstvo samo zaukaže, če je kaka podeljena odveza stoprav potem, ko je bila črna vojska sklicana, postala neveljavna, in bi bil črnovojnega zavezanca zadel poklic, da o času poklica ni imel odveze.

73. Potrdnica o odvezi od črne vojske, katera je postala v dobi veljavnosti neveljavna, naj zavezancu njegovo neposrednje nadstojno oblastvo, odnosno zavod vzame, kot neveljavno zaznamena ter pošlje domovinskemu političnemu okrajnemu oblastvu, katero izbriše dotično zabeležbo v svojem lastnem spisku in izbrisati dá v črnovojniškem imeniku domovinske občine ter na to pošlje potrdnico črnovojnemu okrajnemu poveljstvu, da si dotični posnetek iz spiska popravi in potrdnico uniči.

Izstop ali odpust kakega od črnovojne službe odvezanega železniškega ali paroplovstvenega služnika iz té službe, naj prometni zavod priznani domovinskemu političnemu okrajnemu oblastvu, in to črnovojnemu okrajnemu poveljstvu in domovinskemu županstvu, v vsakem slučaju.

74. Ako je bilo kakemu črnovojnemu zavezancu, — ker je bil vsled pomote zapisan med vojnodolžne vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe (tudi njih nadomestne reserve), — po §. 56 vojnega zakona dovoljeno, da v slučaju vojske

ostane v svojem nameščenju, naj se to dovoljenje šteje za odvezo od črne vojske in temu primerno postopa.

75. Predloge za odvezo od črnovojne službe gledé zavezancev, nameščenih pri oblastvih, zavodih in pri državnih železnica v zaposedenem ozemlju, kateri imajo domovinstvo v kateri izmed kraljevin in dežel v državnem zboru zastopanih, pošiljajo se po deželni vladi v Bosni in Hercegovini c. in kr. državnemu vojnemu ministerstvu — a gledé takih pri vojaški upravljanih železnica v zaposedenem ozemlju nameščenih zavezancev istih kraljevin in dežel — po železničnem ravnateljstvu (voditeljstvu) c. in kr. državnemu vojnemu ministerstvu, od teh osrednjih oblastev ministerstvu za deželno bran ter se rešijo po zgornjih določilih.

Slučajna odveza.

76. Odvezo ne služivših črnovojnih zavezancev, ki so bili poklicani v orožno službo, nasvetavati je in izvajati prilično zgornjim določilom.

Taka odveza od črnovojne službe ima — ako bi bil moral dotičnik v tistem času udati se poklicu in bi bil za čas vojske kot dober potrjen — za posledico, da se dotični takoj odpusti iz črnovojne službe.

Črnovojno-okrajno poveljstvo naj odvezo od črnovojne službe kakega za čas vojske potrjenega priznani domovinskemu dopolnilno-okrajnemu poveljstvu ali brambovskemu razpreglednemu uradu, da se na znanje dá staležni četi, oziroma črnovojni krdelni četi (oddelku).

Dajati odveze od črnovojne službe takim črnovojnim zavezancem, ki so poklicani za posebna opravila v vojski (za dela i. t.), in ne spadajo med vrste in poklicne oddelke, oznamenjene v točki 62. pod lit. A., a so na svojih služnih mestih ali v kaki drugi svoji uporabi neogibno potrebni, pooblaščenca so politična okrajna oblastva prebivalnih okolišev. Ta odveza se more dajati tudi črnovojnim zavezancem, ki so ogrski državljani. Število za posebna opravila v vojski namenjenih črnovojnikov se ne sme zmanjšavati z odvezami, nego mora se dostavljati polno. V takih odveznih slučajih ni treba poročati domovinskemu političnemu okrajnemu oblastvu niti izdajati potrdnic o črnovojni odvezi, nego pri znanjati jih je samo načelstvom prebivalnih občin.

77. Kadar v slučajih mobilizacije (napravljanja na vojsko) nastane neogibna potreba, v namenu, da se poviša storitvena zmožnost onih obrtov,

s katerih delom se posebno zalagajo potrebščine oborožene moči, črnovojne zavezance pustiti, da delajo dalje pri obrtnih podjetjih (zavodih) vojaškim namenom služečih, ter odvezati jih od črne vojske, naj predloge za odvezo sè spiski ona vojaška oblastva ali vojstveni (vojno-pomorstveni, brambovski) zavodi, za katerih služni oddelek dotični zavod dela (inženirsko ravnateljstvo, zavod za opremo topništva, monturno hranilišče, arsenal, hranilišče za brambovsko opremo i. t.), vpodajó brambovskemu teritorijalnemu poveljstvu, v katerega služnem obsegu biva podjetje (zavod), in taki predlogi naj se rešujejo po določilih veljavnih za odveze v času mira.

Natančnejša navodila, kako popisavati té črnovojne in kako predlagati, da naj se odvežejo od črnovojne službe, obseza „Propis o dobavi ob vojski potrebnih delavcev“.

V slučajih mobilizacije sme politično deželno oblastvo tudi neposrednje voditelje velikih obrtnih zavodov, ki so neogibno potrebni za nadaljnjo poslovno v njih in se ne dadó nadomestiti z drugimi, izimno brambovskemu teritorijalnemu poveljstvu predložiti, naj jih odveže od črne vojske, ter se njih odveza sme ukreniti, kadar je v javnem interesu potrebno, da dotični obrtni zavod brez ovire dalje dela, in kader bi njegova tudi začasna ustava prizadela javno nesrečo s tem, da bi bistveni deli prebivalstva ne imeli več zaslužka, ali bi se neizogibne potrebščine ne mogle kako drugače založiti.

Višji vojaški in grajski poslovnik, grajski (nevojaški) uradniki, poslanci in zdravniki Nemškega viteškega reda, samovlastnega viteškega reda malteškega in združeb Rudečega križa, ki so pooblaščen, sluge in konjske oskrbnike v vojsko sè seboj jemati, dolžni so, v črno vojsko zavezane služabnike, kateri so ali že za časa miru v njih službi, ali pa se stoprav ob mobilizaciji vzprejmó in za sluge in konjske oskrbnike vzemo v vojsko, takoj ko se razglasi povelje mobilizacije z dopisom, ki obseza predimé (krstno imé) in rodbinsko imé, rojstveno leto, domovinstvo, prejšnjo vojaško lastnost in služno lastnost, pri onem brambovskem teritorijalnem poveljstvu, v katerega obsegu imajo ti služabniki svoje domovinstvo, predložiti, da se odvežejo od črnovojne dolžnosti, in njih odvezo je izvesti po točkah 65 in 69.

78. V oziru na posvečene katoliške mašnike in gledé nameščenih dušnih pastirjev drugih ver, kateri črnovojno dolžnost izpolnjujejo samo v svojem

zvanji (poklici) in po meri, kolikor se potrebuje bojnih kaplanov, in v oziru na osebje finančne straže in državnih gozdov, (logarje, gozdne varuhe, gozdne paznike) ki se privzema k črno-vojni službi, kolikor to dopuščajo služni oziri, kadar vojni dogodki takó nanesó, ne stavijo se nikaki predlogi za odvezo od črnovojne službe.

Oddelek IV.

Poskrbe v založbo potrebnih oficirjev v črni vojski in kake večje potrebe vojaških uradnikov.

§. 16.

Osebe, ki so prenamenjene za oficirska mesta v črni vojski.

79. Potreba oficirjev v črni vojski se zalaga:

A. V vojaškem staleži.

1. Z oficirji vojsva in deželne brambe, kateri se namenajo za črnovojno službo;

2. z oficirji pokojnega staleža,

a) kateri so, brez nadpregleda, prestopili v pokoj, ker so 40 let doslužili;

b) kateri so kot „opešalci“ ali zaradi nepripravnosti za službo pri krdelu v vojsvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi ali za žandarstvo prestavljeni v pokoj (pri deželni brambi tudi v razmerje „razpreglednosti“), a so dobri za pomestne (lokalne) ali za črnovojne službe;

3. z oficirji v razmerji „zunaj službe“;

4. z vojaškimi uradniki v pokoji in v razmerji „zunaj službe“, ki so poprej bili oficirji vojaškega staleža, —

če te osebe pod 2, 3 in 4 še niso izpolnile 60. leta svojega življenja, če so vojevite, ter niso prejele prenamembe za kako vojno službo v vojsvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi. — Da so vojeviti v zmislu zakona o črni vojski, vzema se za vse one oficirje in vojaške uradnike, kateri so po izprevidenji pozvanih razpreglednih oblastev pripravi za kako službo v črni vojski;

5. z osebami civilnega stanú, namreč:

a) z nekdanjimi oficirji, kateri so — ne zakrivivši nepoštenega dejanja —

aa) pred ali po izpolnjeni vojni dolžnosti, — izstopili iz vojsva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva,

bb) služoč v vojsvu, vojnem pomorstvu, deželni brambi ali žandarstvu, ali v pokojnem staleži dalje prejemajoč pokojnino, ali v razmerji „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“ dobrovoljno odložili oficirstvo ter se ne uporabljajo v nikakem drugem delu oborožene moči;

b) z nekdanjimi podoficirji dobre kvalifikacije, kateri so pred ali po izpolnjeni vojni dolžnosti bili odpuščeni od vojsva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva ter — kar se tiče omike in stanú sploh — stojé na potrebnih stopinji, da morejo ustrezati svoji dotični namembi;

c) s civilnimi osebami, ki po mestu, katero zavzemajo v življenji, in po načinu mišljenja uživajo primerno veljavo in doverje ter je po njihovi vrlini sploh moči upati, da dosežejo lastnosti oficirju potrebne.

Z ozirom na vse v tem odstavku oznamenjene osebe se predpolaga, da uživajo polno državljansko (grajansko) čast.

Prositelji, ki so prestopili svoje 60. leto, morejo samo izjemno veljati za vojevite v kaki nižji (subalterni) oficirski šarži v vojaškem staleži.

B. Oficirji za pravosodno službo (avditorji).

1. Z avditorji pokojnega staleža in razmerja „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“;

2. z nekdanjimi avditorji in — po potrebi, —

3. z osebami civilnega stanú, ki so — prebivši preskušnjo civilnega sodništva ali odvetništva in dovršivši službeno praktiko pri kakem vojaškem (brambovskem) sodišči — opravile vojaško-sodniško preskušnjo, ki je propisana neaktivnim oficirjem za pravosodno službo, ter s tem izkazale, da so usposobljene za vršenje vojaškega sodništva.

C. Zdravniki.

1. Z vojaškimi zdravniki pokojnega staleža in v razmerji „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“, in

2. z gradovanimi zdravniki, če so služili ali ne, in služivšimi diplomovanimi ranocelniki civilnega stanú,

D. Krdelni računovodniki ali računski oficirji.

1. S krdelnimi računovodniki in vojaškimi računsko-priglednimi uradniki pokojnega staleža in razmerja „zunaj službe“ ali razpreglednosti*;

2. z oficirji vojaškega staleža istih služnih razmerij, kateri so se v svoji dejanski službi uporabljali za računске oficirje in so pri tem pokazali svojo sposobnost za krdelno računsko službo;

3. z osebami civilnega stanú, ki so prej služile v kaki gori omenjenih lastnosti, ali so opravile preskušnjo za krdelne računovodnike.

Gledé oficirsko-staležnih skupin, imenovanih pod B, C in D, veljajo enako dotična pod A obsežena splošna določila.

80. Vojaški uradniki pokojnegastaleža in v razmerji „zunaj službe“ in „razpreglednosti“, ki so prej bili oficirji vojaškega staleža, ter želé doseči oficirsko mesto v vojaškem staleži pri črni vojski, naj svoje prošnje*) po svojem razpreglednem oblastvu namerjajo na vojaško-teritorijalno, oziroma brambovsko-teritorijalno poveljstvo.

§. 17.

Popisovanje v črno vojsko zvezanih oficirjev in vojaških uradnikov v pokoji in v razmerji „zunaj službe“ in „razpreglednosti“, vojaških, vojno-pomorstvenih in brambovskih pokojnincev.

81. V ozemlji, za katero veljá zakon o črni vojski od 6. junija 1886, domovinstvo imajoči oficirji in vojaški uradniki v pokoji in v razmerji „zunaj službe“ iz vojstva in vojnega pomorstva, in pa vojaški in vojno-pomorstveni pokojninci (penzionisti), ki stojé pod dolžnostjo črne vojske, ter so vovejviti in za službo črne vojske razpoložni, dajo se

*) Prošnje in dotične priloge so kolka proste.

po vojaško-teritorijalnih poveljstvih, pod katerih razpreglednostjo so, sè „spiski“ po vzorci v prilogi 15 za vsak slučaj posebe na znanje brambovskim teritorijalnim poveljstvom.

Te naznanjajo

- a) vojaško-teritorijalna poveljstva po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, brambovskim teritorijalnim poveljstvom istih teritorijalnih okrajev,
- b) vojaško-teritorijalna poveljstva po deželah ogrske krone onim brambovskim teritorijalnim poveljstvom, v katerih teritorijalnem okraji imajo dotičniki svoje domovinstvo.

V spiske pod a) vpisavati je tudi one gledé razpreglednosti pripadne oficirje, vojaške uradnike, vojaške in vojno-pomorstvene pokojnince, za katere ni v čisto déto, imajo li domovinstvo v enem iz obeh državnih ozemljij monarhije, a prebivajo stalno v ozemlji veljavnosti črnovojnega zakona od 6. junija 1886.

82. V črnovojno službo zvezane, vovejvite in razpoložne oficirje ter vojaške uradnike v pokoji, vrazmerji „zunaj službe“ in „razpreglednosti“ deželne brambe in žandarstva, ter brambovske pokojnince naj brambovska teritorijalna poveljstva enako popisujejo, in to tudi v slučajih, ko njih domovinstvo ni dognano, ali pa prebivajo zunaj kraljevin in dežel, v državnim zboru zastopanih.

§. 18.

Naprejšnje zabeleževanje oseb civilnega stanú za oficirska ali uradniška mesta v črni vojski.

83. Kakor je z ene strani koristno za oboroženo moč, da se, ker utegne potreba biti velika, kolikor je mogoče pospešuje dobava primernih elementov za oficirske službe v črnovojstvu, takó služi z druge strani v prid zavezancem, za take službe sposobnim, da dobodo mesto, kakeršno ustreza njihovim lastnostim.

Brambovski bataljonski poveljniki, ki poslujejo za črnovojne okrajne poveljnike, imajo poklic ne samo po načelnikih političnih okrajnih oblastev, nego tudi drugače, kakor se jim vidi namenu primerno, uspešno uplivati na osebe civilnega stanú, katere so sposobne za črnovojno-oficirska mesta, sosebno tam, kjer je treba priskrbeti mnogo oficirjev s priodkazanjem iz drugih brambovskih teritorijalnih okrajev, da zanaprej kolikor moči mnogo dobé domačih črnovojnih oficirjev.

Oficirji in vojaški uradniki morejo, izpolnivši svojo služno dolžnost — ne da bi izstopili iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva — ako zaprosijo, prestaviti se v razmerje „razpreglednosti“ v deželni brambi, z namembo za črno-vojne službe.

One osebe, ki so bile na oficirski ali uradniški častni stopinji v vojstvu, v vojnem pomorstvu, v deželni brambi ali žandarstvu ter so — izpolnivši vojno dolžnost — izstopile, smejo se nameniti za črno-vojne službe ter prevzeti pod razpreglednost deželne brambe, če se oglase za to, če ni nikakega pomisleka v oziru na mesto, katero zavzemajo v življenji, in takó tudi na fizično in moralno sposobnost njihovo, in če bivšim oficirjem Njegovo Veličanstvo vnovič podeli častno stopinjo, na kateri so nekdaj bili. — Taki aspiranti, ki se ne poganjajo za to, da bi se jim zopet podelila oficirska ali uradniška častna stopinja ob miru, prenamenjajo se samo za oficirske (uradniške) službe pri sklicani črni vojski.

Oni aspiranti, kateri niso imeli nikakeršne prilike, osvojiti si najpotrebnejših vojaških znanosti, utegnejo, da bode moči naprej zabeležiti (probeležiti) jih za črnovojne oficirske službe, najti priliko k temu, če nastopijo poti, ki vodijo k oficirstvu v neaktivnem staleži c. kr. deželne brambe, namreč če hodijo v katero šolo za oficirske aspirante ali če opravijo oficirsko preskušnjo.

84. Oficirji in uradniki, kateri izpolnivši svojo služno dolžnost izstopajo iz deželne brambe in žandarstva, odmenjajo se ob enem za služna mesta v črni vojski, kar se jim priznanja s pristavkom na izstopni potrdnici. Makularne istopise, njih kvalifikacijske zapise, poslati je onim brambovskim teritorialnim poveljstvom, za katerih služni obseg izstopivši dobivajo namembo za črnovojno službo.

Druge osebe civilnega stanú se probeležujejo za oficirsko ali uradniška mesta v črni vojski pri brambovskih teritorialnih poveljstvih in to se godi:

- a) na podlogi zglasitve dotičnikov, katero je
- b) po potrebi izprožiti s pozivom na podlogi posnetih podatkov iz spisov pri političnih okrajnih oblastvih, eventualno črnovojniških imenikov, o sposobnih osebah, in
- c) na podlogi izstopa, po izpolnjeni zakoniti služni dolžnosti, iz vojstva ali vojnega pomorstva, oziroma priznanil, katera naj dajejo črnovojna okrajna poveljstva po točki 43.

Vzvratno delujočo probeležbo nekdanjih oficirjev in vojaških uradnikov v prenamenbe za službe v črni vojski ukazuje ministerstvo za deželno bran posebe.

Vpodajanje prošenj in dotično poslovanje.

85. Osebe civilnega stanú, katere ustrezajo uvetom stoječim v §. 16 ter želé doseči oficirsko ali uradniško mesto v okvirji črnovojne uredbe, naj svoje dotične prošnje *) napotujejo na politično okrajno oblastvo svojega stalnega stanovališča.

V prošnji naj prosilec navede svoje rojstveno leto, svojo domovinsko občino in katero mesto zavzema sploh v življenji, katere jezikovne in druge znanosti ter izkušnje si je pridobil, in pa, če je morebiti prej služil v vojstvu, v vojnem pomorstvu, deželni brambi ali žandarstvu, pri kateri četi in na kateri častni stopinji najposlednje, naj ji priloži izkaze, kar jih ima, ter naj dá od sebe to izrecilo:

(Prosilec za novo podeljenje prejšnje oficirske [uradniške] častne stopinje):

„da se v slučajih, ako se mu zopet podeli oficirska (uradniška) častna stopinja, ki jo je prej imel v razmerji „razpreglednosti“ c. kr. deželne brambe, z namembo za črnovojne službe, zavezuje: seznaniti se z dolžnostmi svoje dotične namembe, ter jih izpolnjevati.“

(Prosilec za prenamenbo v oficirsko [uradniško] mesto):

„da se, ako bode prenamenjen za oficirsko (uradniško) mesto v črni vojski, zavezuje: seznaniti se z dolžnostmi svoje dotične namembe in, ko bi se za stalno preselil, to naznaniti brambovskemu okrajnemu poveljstvu prejšnjega in novega bivališča.“

Prosilci za oficirska mesta v vojaškem staleži, kateri prej niso bili v vojstvu, vojnem pomorstvu, deželni brambi ali žandarstvu, ali niso bili najmenj podoficirji, naj v prošnji od sebe dadó izrecilo:

„da hočejo obiskovati šolo oficirskih aspirantov v izomiko oficirjev za nedejanski stalež c. kr. deželne brambe, ki je ustanovljena v I. — ali se, recimo, ustanovi v I. (vsekakor brambovska bataljonska postaja), pod pogoji, veljajočimi za to, oziroma podvreči se oficirski preskušnji na taki šoli.“

Prosilci za kako mesto kot oficir za pravosodno službo (avditorja), kateri nimajo usposobljenja za

*) Prošnje in dotične priloge so kolka proste.

vršenje vojaškega sodništva, dolžni so dati izrecilo: „da se hočejo najprej ob svojih troških podvreči služni praktiki pri kakem vojaškem (brambovskem) sodišči in opraviti preskušnjo za vojaško sodništvo.“ *)

Prosilci za mesta krdelnih računovodnikov, kateri niso bili že prej pri ti oficirski staležni skupini, naj dadó izrecilo: „da se hočejo najprej ob svojih troških podvreči propisanemu šolanju v računski pisarni kake vojsvene in brambovske čete (zavoda) ter opraviti preskušnjo, propisano za krdelne računovodnike nedejanskega staleža deželne brambe.“ **)

Taki iskalci oficirskih mest, ki niso zavezani v črno vojsko, morajo se tudi izrecno zavezati, da dobrovoljno pristopijo v črno vojsko.

Kadar kateri iskalec oficirskega mesta želi biti služno uporabljan v kakem določenem črnovojnem okraji, odnosno pri črnovojni četi, ki se postavi iz tega črnovojnega okraja, sme to željo izreči v prošnji, a ne sme je postavljati za uvet.

Prošnji je prilagati:

Pričala ali druga potrdila o podatkih, obseženih v prošnji,

vojaška izstopna ali odpustna izkazila in druge dotične spise in

(prosilcem za oficirska mesta)

odrečnico (revers), ki jo je prosilec svojeručno podpisal, naslednje vsebine:

Odrečnica.

Izrekujem na svojo pošteno besedo, da zdaj ne pripadam v nikako tajno družbo in da tudi v bodoče ne vstopim v nobeno tako družbo.

V I. dne 18 . .

(Pečat.)

I. I.

(Uradno potrjenje podpisa.)

*) Služna prakтика prosilcev za oficirska mesta za pravosodno službo naj traja praviloma tri mesece, in more se jemati tudi o pretrganih dneh, ne da bi se moral — če se je dotični praktično dobro izkazal — zategatelj rok raztegniti čez tri mesece.

**) Čas šolanja prosilcev za kako mesto krdelnega računovodnika je načeloma ustanovljen na osem tednov, vendar ga je moči podaljšati, ako treba.

Vsaki prošnji za novo podelitev oficirske (uradniške) častne stopinje v razpregledu deželne brambe z namembo za črnovojne službe priložiti je svojeručno podpisano, uradno potrjeno „Opravno in oborožno izrecilo“ in taki prošnji za oficirsko mesto v vojaškem staleži tudi pričalo dejanskega vojaškega ali pa v državni ali občinski službi nameščenega gradovanega zdravnika, da je prosilec sposoben za orožno službo v črni vojski.

Sposobnost za uradniško mesto v črni vojski je dokazati po določenih, veljajočih za dotični služni oddelek vojsstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe.

86. Politično okrajno oblastvo naj prošnji — kjer je treba, obrnivši se na županstvo za kako pojasnilo, — pristavi svoje mnenje vsaj kar se tiče neobremenosti in dobrega vedenja — na slučaj tudi gledé drugih važnih reči, — odnosno naj v nji obsežene podatke razjasni ter jo po tem pošlje črnovojnemu okrajnemu poveljstvu, katero jo, pridavši jej svoje lastno mnenje, položi pred brambovsko teritorialno poveljstvo.

Poslovni postopek s takimi prošnjami je popsešiti.

87. Gledé takih iskalcev oficirskih mest v črni vojski, ki imajo domovinstvo v ozemlju, po katerem veljá zakon o črni vojski od 6. junija 1886, a kateri za trdno stanujejo kje zunaj kraljevin in dežel, v državnem zboru zastopanih, predručajujejo se zgornja določila takó:

Gledé dežel ogrske krone.

Prošnjo je namerjati na pristojno črnovojno okrajno poveljstvo, katero, ako bi kakega podatka ali izkaza ne bilo, na ravnost od prosilca zahteva, naj dopolni, česar nedostaja, a kaka potrebna pojasnila po kralj. ogrskem črnovojnem okrajnem poveljstvu dobođe ter na to, priloživši dotični odpis, prošnjo položi pred brambovsko teritorialno poveljstvo.

Gledé zaposedenega ozemlja

je postopati prav tako, vendar s tem razločkom, da se je za potrebna pojasnila obračati na dotično dopolnilno okrajno poveljstvo.

Gledé vnanjih dežel.

Prošnjo je napisati na domovinsko brambovsko teritorialno poveljstvo ter vpodati pri c. in kr. za-

stopstvu, katero jo pošlje na ravnost brambovskemu teritorialnemu poveljstvu, pristavivši jejsvojemnenje, odnosno pojasnivši jo. Ako bi se kateri podatek ali izkaz pogršel, obrniti se je za-nj na domovinsko politično okrajno oblastvo.

88. Brambovskemu teritorialnemu poveljstvu dohajajoče prošnje je pretehtati, — ako je potrebno, obrniti se na čete, pri katerih so dotičniki morebiti služili, za kaka dopolnjujoča pojasnila. Ako kateri prosilec ne ustreza postavljenim uvetom, priznati mu je — vračaje priloge — na sami prošnji, da ni prenamenjen za oficirja.

Onim, kateri želé hoditi v kako šolo za brambovske oficirske aspirante, ali opraviti oficirsko preskušnjo na takšni šoli, in pa prosilec za mesta krdelnih računovodnikov, kateri so dolžni še podvreči se propisanemu šolanju in preskušanju, naj se po propisanem za to poti brambovskih oblastev daje dotični odlok.

Prošnje za novo podelitev prejšnje oficirske (uradniške) častne stopinje v razmerji „razpreglednosti“ v deželni brambi, z namembo za črnovojne službe, in prošnje za prenamembo v oficirska mesta za pravosodno službo (avditorska mesta) in za uradniška mesta položiti je pred ministerstvo za deželno bran.

Prošnje za oficirska mesta v pravosodni službi rešujejo se, kakor kaže potreba — po okolnostih porazumno s c. in kr. državnim vojnim ministerstvom, eventualno odkazujejo se aspiranti kakemu vojaškemu (brambovskemu) sodišču v služno praktiko in dalje se ukrene razloka po njenem posledku, oziroma pokličejo se aspiranti pred komisijo na Dunaj, ki jo postavi c. in kr. vojaško kot c. kr. brambovsko višje sodišče, da opravijo preskušnjo za vojaško sodništvo.

Za uradniška mesta v črni vojski se prenamenja po potrebi v vojstvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi, eventualno v porazumu s c. in kr. državnim vojnim ministerstvom, oziroma z vojno-pomorstvenim odsekom njegovim.

Druge prošnje je zbrati v „zabeležnico“ po vzorci v prilogi 16 zapisati in shraniti. Opravljeno probeležbo je priznati prosilec, vračujoč priloge prošnje, razen odrečnice.

89. V to zabeležnico je vpisavati tudi oficirje in uradnike, kateri so, — dopolnivši zakonito služno dolžnost — izstopili iz vojstva in vojnega pomorstva po točki 84, lit. c).

Za črnovojne službe razpoložni oficirji in vojaški uradniki in za oficirska ali uradniška mesta v črni vojski naprej zabeležene osebe nevojaškega stanú, katere so bile že prej — ali stoprav po svoji prenamembi za služna mesta v črni vojski odvezane od črnovojne službe — in druge osebe, katere se, ker so še v stavodolžni dobi, ali iz kakega drugega razloga, niso mogle še prenameniti za taka služna mesta, naj se — da jih bode moči predlagati za prenamembo, ko prestane tista ovira — dalje v razpreglednosti pišejo v zabeležnici.

§. 19.

Prenamemba, namenilo, vdružba in razpregled v črno vojsko zavezanih oficirjev in vojaških uradnikov in za oficirska ali uradniška mesta naprej zabeleženih oseb civilnega stanú, vojaških, vojno-pomorstvenih in brambovskih pokojnincev.

Prenamemba.

90. V črno vojsko zavezani oficirji in vojaški uradniki in za oficirska ali uradniška mesta naprej zabeležene civilne (nevojaške) osebe določajo se v obče po prenamembi (designaciji) za oficirska in druga služna mesta v primerno uporabo v okvirji črnovojne uredbe.

91. Predloge v prenamembo za službe v črni vojski dajó brambovska teritorialna poveljstva s predložnico po vzorci v prilogi 17, ki se ministerstvu za deželno bran do srede meseca februarja in srede novembra predlagajo v dveh istopisih, in ti predlogi naj obsejajo vse nove oficirje, vojaške uradnike in za oficirstvo in vojaško uradništvo sposobne osebe civilnega stanú, katere v njih teritorialnem okoliši stalno prebivajo, in pa one v lastnem teritorialnem okoliši domovinstvo imajoče, ki stalno prebivajo kje zunaj kraljevin in dežel v državnem zboru zastopanih.

92. Predložnico je sestavljati iz spiskov o oficirjih in vojaških uradnikih, ki so zavezani v črno vojsko, in iz zabeležnice o oficirjih in vojaških uradnikih, probeleženih za predlaganje, in o osebah civilnega stanú, sposobnih za oficirska ali uradniška mesta v črni vojski.

Sestavlja je predložnico paziti je na le-tó:

Oficirji, vojaški uradniki in za oficirska mesta naprej zabeležene osebe civilnega stanú, katerim se

je v tekočem letu podelila odveza od službe v črni vojski, naj se ne predlagajo za prenamembo glede služnih mest v črni vojski.

Kjer ne govoré posebni oziri tudi v služnem interesu za to, da se kdo izimno uporablja za kako višjo častno stopinjo, prenamenjajo se dotičniki za služna mesta, primerna oni oficirski šarži (uradniškemu značaju), katero imajo oficirji in vojaški uradniki v pokoji ali v razmerji „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“, ali katero so iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva izhajajoče, za oficirska ali uradniška mesta zabeležene osebe civilnega stanú imele, odnosno odložile takrat, ko so izstopile iz svoje prejšnje staležne čete, a one osebe, ki prej niso imele oficirske ali uradniške šarže, prenamenjajo se za služna mesta sistemovane najnižje šarže svoje staležne skupine.

Črnovojni okrajni poveljniki naj se odmenjajo za vsak črnovojni okraj, v katerem se pripravljajo črnovojne sestave (formacije).

Izmed vojaških (vojno- pomorstvenih, brambovskih) pokojnincev naj se v predložnico vpisujejo samo oni, kateri so se na podlogi njih prošnje po točki 88 zapisali v zabeležnico.

93. S predložnico v meseci februarju vred predlagati je po vzorci v prilogi 18 v enem istopisu tudi „razkaz“ o številu oficirjev potrebovanih za črnovojne čete in prepis črnovojne razpreglednice (točka 109) s priloženim posnetkom iz zabeležnice o oficirjih, vojaških uradnikih in osebah civilnega stanú, ki ostajajo za eventualno predlaganje zabeleženi, v enem istopisu.

94. Ministerstvo za deželno bran zvrši po občnih načrtih o vdruženji in postavljanji za črno vojsko potrebno izravnanje med teritorialnimi okoliši in pa s cesarjevim odobrenjem prenamembo poveljnikov in oficirjev v črni vojski.

En istopis predložnice, dopolnjen z vpisom prenamembe in prepis črnovojne razpreglednice, vrača se brambovskemu teritorialnemu poveljstvu, — druga brambovska teritorialna poveljstva dobivajo posnetke in predložnice, katere se njih tičejo.

Premembe v preodkazanju oseb, namenjenih že za službe v črni vojski, naznanjajo se drugače.

N a m e n i l o .

95. Namenilo za služna mesta v črni vojski vvrši se z ene strani po prenamembi za poveljniška

in oficirska mesta in druge službe, v kolikor se dotičniki določijo za črnovojno službo v služnem področji brambovskega teritorialnega poveljstva, ter se z druge strani dopolnjuje s tem, da se isti odkazujejo črnovojnim okrajem in na primerna služna mesta.

Odkazuje naj jih brambovska teritorialno poveljstvo po vsako leto prejetih ukazilih ministerstva za deželno bran o pripravah za uporabo črne vojske, odnosno o postavljanji črnovojnih formacij.

V posebno ozira vrednih slučajih se dovoljuje odsluževanje črnovojne službe pri oboroženih črnovojnih četah drugega državnega ozemlja monarhije.

Prošnje za dovoljenje, črnovojno službo odslužiti v kralj. ogrski črni vojski, naj oficirji vseh staležnih skupin in vojaški uradniki po svojih predstojnih razpreglednih oblastvih, za oficirska in uradniška mesta v črni vojski prenamenjene osebe civilnega stanú po oblastvih, oznamjenih v točkah 85 in 87 vpodadó že ob miru, in ta oblastva jih napotijo na ministerstvo za deželno bran.

96. Splošnemu namenilu za določen črnovojni okraj naj se priloži posebno namenilo za kako črnovojno četo ali v nadomestilo za kako krdelno četo (orožno, krdelno vrsto, uradniški oddelek i. t.).

Nevdruženi in tudi ne za nadomestilo namenjeni ostanejo v obče za črnovojno službo po potrebi namenjeni. Oni in pa tisti, ki so vdruženi v črnovojne sestave, ki so sicer odmenjene, da se postavijo, a to naj se zgodi stoprav po posebnem ukazilu, bodo čakali v svojem bivališči, da se pokličejo.

Vdruženje v vojaškem staleži.

97. Podloge za vdruženje oficirjev in za oficirska mesta v črni vojski prenamenjenih (odmenjenih) vojaških uradnikov in oseb civilnega stanú so

- a) zaukazana uredba in pripravljana postava črnovojnih čet in oddelkov v brambovskih teritorialnih in črnovojnih okrajih, in
- b) število in sposobnost elementov, za različna oficirska služna opravila razpoložnih.

Vdružuje se naj torej na podlogi od zgoraj dohajajočih prenamemb (ko so izvedene vse izravnave) v črnovojne čete in oddelke, zaukazane v eventualno

sestavo, pri brambovskih teritorialnih poveljstvih, in to:

najprej, za nadomestne čete vojstva in deželne brambe,

potem za črnovojne odhodne bataljone,

dalje za črnovojne teritorialne bataljone in slednjič

morebiti za posebne sestave.

V nadomestne čete peš-polkov, bojno-lovskih bataljonov in deželne brambe se vdružujejo načeloma za črnovojne službe v razpregled deželne brambe prevzeti nižji (subalterni) oficirji (točka 83) in za nižja oficirska mesta v črni vojski preimenjeni moški civilnega stanú, ki so služili v pehoti ali lovstvu, oziroma pri brambovskih pešcih, in so o svojem izstopu iz vojstva ali deželne brambe še imeli oficirsko častno stopinjo, — najprej oni, ki so v mlajših, in samo kolikor treba oni, ki so v nadaljnjih letnih razredah prvega črnovojnega sklica.

Vsi iz ostalih orožnih (krdelnih) vrst in oddelkov (razen konjištva) izvirajoči, za črnovojne službe v razpregled deželne brambe prevzeti oficirji in za oficirska mesta v črni vojski preimenjeni nekdanji oficirji ostajajo, ako pripadajo prvemu sklicu, za nadomestilo vojstvu razpoložni in za sedaj nevdrženi; — vdružijo jih, ako treba, c. in kr. državno vojno ministerstvo.

V nadomestilo deželne brambe se vdružujejo za oddelna poveljstva — ako bi ne bilo dovolj stotnikov in po činu starejših nadporočnikov dejanskega in nedejanskega staleža — tudi pripravniki oficirji in za oficirska mesta preimenjeni moški civilnega stanú obeh gori omenjenih vrst, — in ako bi bilo še treba, telesno najpripravnejši, iz peš-krdel izvirajoči stotniki in nadporočniki pokojnega staleža in v razmerji „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“.

V črnovojne odhodne bataljone se namenijo za nadomestilo vojstvu in deželni brambi ne potrebovani, za črnovojne službe v razpregled deželne brambe prevzeti oficirji in za oficirska mesta v črni vojski preimenjeni moški civilnega stanú — kolikor moči prvega sklica — in pa po letih mlajši ali vsaj krepkejši oficirji pokojnega staleža in v razmerji „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“ — gledé vseh brez razločka orožne ali krdelne vrste, pri kateri so bili poprej — in za oficirska mesta preimenjeni vojaški uradniki.

Oficirji in oficirski elementi naj se po različnih vrstah in po tedanjih ali prejšnjih častnih stopinjah,

kolikor moči enakomerno vdružajo v bataljone, oficirji pokojnega staleža in v razmerji „zunaj službe“, in pa nadpregledoma v razmerje „razpreglednosti“ deželne brambe prestavljeni oficirji — zato da se izmed njih oni, ki so menj sposobni za službo, morejo uporabljati pri nadomestnih kompanijah — do števila 5 vdružujejo med 1. odhodne bataljone, drugi med vse bataljone.

Dalje se je kolikor moči ozirati na bivališče, jezikoznanje in kake izrečene želje dotičnikov gledé njih služne uporabe v kakem ozamenjenem črnovojnem okraji in pozneje samo tedaj kako premeniti vdruženje, če to zahteva premena bivališča ali kake posebne okolnosti.

Pri vdružanji se je kolikor moči ozirati tudi na nadomestne elemente.

Za poveljnike oddelkov delavcev naj se namenijo oficirji, ki so spoznani, da so nesposobni za orožno službo, a sposobni za kako drugačno uporabo v črni vojski in bivajo blizu kraja uporabe.

Vdružanje na druga služna mesta.

98. Avditorji, ne za oficirska mesta preimenjeni vojaški uradniki in za oficirska mesta v pravosodni službi ali za uradniška mesta v črni vojski preimenjeni moški civilnega stanú — ako niso namenjeni za nadomestilo — dobivajo služna mesta pri vojaških ali brambovskih oblastvih, poveljstvih, zavodih ali sodiščih.

Namemba ne za oficirska ali uradniška mesta preimenjenih vojaških, vojno-pomorstvenih in brambovskih pokojnincev za črnovojne službe — po potrebi in sposobnosti dotičnikov — prepušča se brambovskim teritorialnim poveljstvom.

99. Oficirje in vojaške uradnike, katerih državljanstvo ni v čisto dejano, treba je — kolikor se dá — vdružiti na služna mesta pri oblastvih, poveljstvih, zavodih in sodiščih vojstva ali vojnega pomorstva.

100. Vdružbo vseh oficirjev in vojaških uradnikov in za oficirska mesta preimenjenih moških civilnega stanú v različne črnovojne sestave in na druga služna mesta naj brambovsko teritorialno poveljstvo na znanje dá onim črnovojnim okrajnim poveljstvom, v katerih okoliši preimenjenci stanujejo, — gledé onih, ki stanujejo v deželah ogrske

krone, v zaposedenem ozemlju ali v kaki vnanji deželi, domovinskemu ali drugače razpregledno-pristojnemu — in na slučaj tudi onemu črnovojnemu okrajnemu poveljstvu, ki se iz njegovega okoliša postavi dotična brambovska ali črnovojna četa, s posnetki iz črnovojne razpreglednice (točka 109).

Priznanja naj se vdružba oficirjev, vojaških uradnikov in za oficirska ali uradniška mesta prenamenjenih moških civilnega stanú, preodkazanih iz drugih brambovskih teritorialnih okrajev, črnovojnim okrajnim poveljstvom, v katerih razpreglednosti stanovališča (točka 106) bivajo, po dotičnih brambovskih teritorialnih poveljstvih.

Vdružbenice.

101. Za vdružbenico ministerstvu za deželno bran se ima po točki 94 brambovskemu teritorialnemu poveljstvu vrneni prepis črnovojne razpreglednice, katera naj se dopolni, in ako treba popravi ter 15 dni potem, ko se je nazaj dobila, zopet položi pred ministerstvo za deželno bran.

Dalje sestavi brambovsko teritorialno poveljstvo, za vsako črnovojno sestavo posebe, „vdružbenico“ po vzorci v prilogi 19 ter izroči dotičnemu črnovojnemu okrajnemu poveljstvu, katero naj jo shrani za slučaj, ko bi se postavila črnovojna formacija, in stori, da se iméva v razpregledu po premembah, ki se dogajajo.

Namemba oficirjev za pribočniško, živežno in računsko službo, podelitev kompanijskih poveljstev in vdružba nižjih oficirjev v kompanije je začasna in bataljonski poveljnik, ako ta pride prepozno, črnovojni okrajni poveljnik, more jo po potrebsčinah službe spremeniti ustrezno.

Za pomagala pri vdružanji oficirjev so materialni istopisi kvalifikacijskih zapiskov, kolikor se jih ima; té naj o sklicu črne vojske brambovsko teritorialno poveljstvo pošlje črnovojnim okrajnim poveljstvom in le tá jih izroči bataljonskim poveljnikom.

Naznanjanje prenamembe in namenila.

102. Prenamembo in namenilo oficirjev in vojaških uradnikov pokojnega staleža in v razmerji „zunaj službe“ iz vojstva in vojnega pomorstva za črnovojno službo, naznanja ono brambovsko teritorialno poveljstvo, v katerega razpregledu stanovališča

(točka 106) bivajo oni, razpregledno-pristojnim vojaško-teritorialnim poveljstvom.

103. Prenamemba in namenilo za črnovojne službe naj se vojaškim in civilnim osebam naznanja s „črnovojno namenilnico“ A po vzorci v prilogi 20.

Priloga
20.

Namenilnice izdajejo črnovojna okrajna poveljstva, v katerih razpregledu stanovališča (točka 106) bivajo oficirji, vojaški uradniki in za taka služna mesta v črni vojski prenamenjeni moški civilnega stanú. Vročajo naj se namenilnice oficirjem in vojaškim uradnikom po njih razpreglednih oblastvih prve stopinje vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe, moškim civilnega stanú po političnih okrajnih oblastvih njih rednega stanovališča, v slučajih, omenjenih v točki 87. po domovinskem političnem okrajnem oblastvu. Ta oblastva pristavljajo tudi svoje podpise na namenilnice.

Ako politično okrajno oblastvo, po katerem se vroča namenilnica, ni ob enem tudi domovinsko, naj razpregledno-pristojno črnovojno okrajno poveljstvo po domovinskem črnovojnem okrajnem poveljstvu prenamembo za oficirsko ali uradniško mesto naznani zadnjič omenjenemu političnemu okrajnemu oblastvu — a v tem slučaju ni treba naznaniti tudi namenila.

Ob kaki premeni služne namembe ali kraja, kamor je priti dotičniku, naj se vselej ponovi namenilnica, a odvzame dosedanja in uniči. Ob sami premeni bivališča ni treba izdajati nove namenilnice.

Da so se namenilnice odposlale in da so došla prejemna potrdila, zabeležiti je v razpredelu za opomnje v razpreglednici (točka 107). Na dohajanje prejemnih potrdil je na tanko paziti in hraniti jih je skrbno.

104. Vse prenamembe moških civilnega stanú za oficirska ali uradniška mesta v črni vojski naj domovinska politična okrajna oblastva zabeležujejo v zapiskih črnovojnih zavezancev — gledé tistih, ki nimajo več črnovojne dolžnosti, na posebnem vložnem listu.

105. Kader kateri odpade, in kader politično okrajno oblastvo zvé za kake druge bistvene, sosebno črnovojnega služnega namenila za oficirje ali uradnike tičočé se premembe s takimi prenamenjenci, naj okrajno oblastvo v vsakem slučaju to naznani črnovojnemu okrajnemu poveljstvu.

Razpreglednost.

106. Razpreglednost vseh v črno vojsko zavezanih oficirjev in vojaških uradnikov ter za oficirska ali uradniška mesta v črni vojski preimenjenih moških civilnega stanú je dvojna, namreč razpreglednost prebivališča in razpreglednost služne namembe.

Razpreglednost prebivališča obseza vse, kateri stanujejo v črnovojnem okraji, odnosno v brambovskem teritorijalnem okraji — ali, če stanujejo kje zunaj kraljevin in dežel v državnem zboru zastopanih, svoje domovinstvo imajo v črnovojnem okraji (teritorijalnem okraji). Ako je v poslednjem slučaju avstrijsko državljanstvo brezdvomno, a ni znana domovinska občina, velja za razpreglednost rojstven kraj.

Razpreglednost služne namembe razteza se na vse, kateri so za črnovojno službo v svojem črnovojnem okraji (brambovskem teritorijalnem okraji), oziroma pri brambovskih ali črnovojnih četah in oddelkih, ki se postavijo iz teh služnih obsegov, določeni ali za nadomestilo namenjeni, brez razločka kje prebivajo.

Oficirji in uradniki v razmerji „razpreglednosti“ deželne brambe, z namembo za črnovojne službe, bivajo načeloma v razpreglednosti služne namembe onega brambovskega teritorijalnega poveljstva, katerega služnemu obsegu pripada stajališče njih krdelne čete; — pri onih, ki so vdruženi med jahajoča brambovska krdela, katerih dopolnilni okoliši sestojé iz delov različnih brambovskih teritorijalnih okrajev, je razpregled služne namembe isti, kakor stanovališča razpregled.

Iz drugih brambovskih teritorijalnih okrajev priodkazani, za nadomestilo vojstva namenjeni oficirji in za oficirska mesta preimenjeni moški civilnega stanú imévajo se v razpregledu služne namembe samo pri brambovskih teritorijalnih poveljstvih.

V izjemnih slučajih se posebno ukrene o tem, kako v razpregledu imevati prebivališče ali služno namembo.

Makularni istopisi kvalifikacijskih zapiskov nekdanjih oficirjev in vojaških uradnikov naj se hranijo pri onih brambovskih teritorijalnih poveljstvih, katera imévajo v razpregledu služne namembe te črnovojne zavezance.

Oficirji in uradniki pokojnega staleža ter v razmerji, „zunaj službe“ vojstva in vojnega pomorstva, katerih domovinska pravica (pristojnost)

v enem izmed obeh državnih ozemljij monarhije ni v čisto deta, odpadejo, ako se preselijo v dežele ogrske krone, v zaposedeno ozemlje ali vnanje dežele, in da so izbrisani v črnovojnem razpregledu, naznaniti je vojaškemu teritorijalnemu poveljstvu, ki je bilo do tedaj po razpregledu pristojno.

Zgornja določila veljajo tudi za razpreglednost s posebnimi zapiski črnovojno zavezanih vojaških, vojnopomorstvenih in brambovskih pokojnincev, kolikor se morejo ta določila zmislju primerno uporabljati na take osebe.

Za razpreglednost oficirjev in vojaških uradnikov in za taka služna mesta v črni vojski preimenjenih moških civilnega stanú, katerim se je dovolilo črnovojno službo odslužiti v drugem državnem ozemlju monarhije, veljajo naslednja določila:

Avstrijski državljani.

Oficirji in uradniki v razmerji „razpreglednosti“ deželne brambe, z namembo za črnovojne službe, in za oficirska ali uradniška mesta v črni vojski preimenjeni moški civilnega stanú imévajo se v razpregledu prebivališča, — a oficirji in uradniki drugih vojaških služnih razmerij se izbrišejo v črnovojnem razpregledu.

Ogrski državljani,

kateri stanujejo v kraljevinah in deželah, v državnem zboru zastopanih, imévajo se v razpregledu prebivališča in služne namembe; a če stanujejo zunaj avstrijskega državnega ozemlja imévajo se po razpregledu služne namembe tudi v razpregledu prebivališča.

Razpreglednost pri črnovojnem okrajnem poveljstvu.

107. Razpreglednost biva v tem, da se posnetki iz črnovojnih razpreglednic, prejeti od brambovskega teritorijalnega poveljstva po točki 100 in od drugih črnovojnih okrajnih poveljstev, kateri skupaj sestavljajo lastno razpreglednico, zbirajo, posebe hranijo in v razpregledu imévajo.

Kadar kdo v črno vojsko zavezanih oficirjev in vojaških uradnikov deželne brambe in žandarstva umrje ali drugače odpade, kadar se preseli ali se kaka druga bitna premena zgodi z njim, priobčjujejo to razpregledna oblastva deželne brambe za vsak slučaj posebe črnovojnemu okrajnemu poveljstvu.

Ta priobčila in zglasitve za oficirska ali uradniška mesta v črni vojski prenamenjenih moških civilnega stanú o premeni stanovališča ali druge bistvene zglastitve treba je, po tem ko se je opravila izvedba v razpreglednici, predlagati brambovskemu teritorijalnemu poveljstvu ter na slučaj na znanje dati onemu črnovojnemu okrajnemu poveljstvu, ki se iz njegovega področja postavi dotična črnovojna četa. Isto tako je tudi odpadke za oficirska ali uradniška mesta prenamenjenih moških civilnega stanú ali kake druge bistvene premene z njimi, ki jih črnovojnemu okrajnemu poveljstvu politična okrajna oblastva priobčujejo ali za katere kako drugače zvedó, dalje poročati, odnosno priobčevati.

Preselitve v kak drug črnovojni okraj treba črnovojnemu okrajnemu oblastvu, v katerega področje spada novo stanovališče, priobčevati ali s posnetkom iz razpreglednice ali z vsemi podatki iz tega spisa.

108. Kadar je kateri, ki je za oficirsko ali uradniško mesto prenamenjen, pozneje prestopil dobo v črno vojsko zavezano, naj se po političnem okrajnem oblastvu zahteva od njega pismeno izrecilo o tem, hoče-li v bodoče dobrovoljno služiti v črni vojski, ali pa izbrisan biti iz zabeležbe prenamenjenih za oficirska (uradniška) mesta.

To izrecilo je predložiti brambovskemu teritorijalnemu poveljstvu.

Namenilnice ne več v črno vojsko zvezanih oficirjev, vojaških uradnikov in za oficirska ali uradniška mesta v črni vojski prenamenjenih moških civilnega stanú, kateri se ne izrekó za dobrovoljno črnovojno službo, naj so poberó (vpotegnejo) začetkom januarja ter uničijo. Gledé drugih namenilnic, ki so postale neveljavne, obseza določilo točka 128.

Razpreglednost pri brambovskem teritorijalnemu poveljstvu.

109. Razpreglednost prebivališča in služne namembe iméva se družno z črnovojno razpreglednico po vzorci v prilogi 21.

110. Ta spisek se imeva v razpregledu tako, da se za vsak slučaj dopolni in popravi, kakor se primeri kaka prememba.

Kadar kdo izmed v črnovojno službo namenjenih oficirjev in uradnikov iz pokojnega staleža in v razmerji „zunaj službe“ vojstva in vojnega pomorstva umre ali kako drugače odpade, kadar se preseli ali se kaka druga premena zgodi z njim,

priobčujejo to vojaška teritorijalna poveljstva onim brambovskim teritorijalnim poveljstvom, v katerih razpregledu prebivališča bivajo oficirji in uradniki; ta naj jih priznajo dotičnim črnovojnim okrajnim poveljstvom, in ako treba, dalje poročé.

Kadar kdo onih, ki so prenamenjeni za črnovojno službo v kakem drugem brambovskem teritorijalnem okraji, umrje ali drugače odpade, ali pa se preseli, naznaniti je to dotičnemu brambovskemu teritorijalnemu poveljstvu.

Ako se kdo preseli ali nameni za drugo službo v kakem drugem brambovskem teritorijalnem okraji, in ako treba tudi pri drugačnih priobčilih drugim brambovskim teritorijalnim poveljstvom in črnovojnim okrajnim poveljstvom o osebah, katere niso še v njih razpreglednosti, treba je ali poslati posnetke iz črnovojne razpreglednice ali priobčiti vse podatke iz tega spiska, da bo de moči popolnoma dopolniti tamošnjo razpreglednico.

Ako se vidi potrebno, da se preseljencu premeni služna namemba, naj jo ukreneta — brez oficirjev in uradnikov v razmerji „razpreglednosti“ deželne brambe — obé brambovski teritorijalni poveljstvi porazumno in dotičnemu naj se po razpreglednem oblastvi novega prebivališča priznani nova služna namemba, oziroma dá nova namenilnica.

Oficirji vojaškega staleža, zdravniki in krdelni računovodniki, kateri so namenjeni za črnovojno službo zunaj področja (služnega obsega) onega brambovskega teritorijalnega poveljstva, katero jih ima v razpregledu prebivališča, in so bili spoznani za nesposobne za orožno, oziroma za krdelno službo v črni vojski, naj praviloma dobé tudi novo črnovojno služno namembo v teritorijalnem okraji prebivališča, in potrebno premembo naj takoj izvrše dotična brambovska teritorijalna poveljstva.

Da se bodo pri ministerstvu za deželno bran natanko v razpregledu imeli črnovojni moški in njih služne namembe, naj brambovsko teritorijalno poveljstvo vsak mesec vpošlje „črnovojno-premembeni izkaz“ po vzorci v prilogi 22 o premembah, ki so nastale v teku vsakega meseca med oficirji in vojaškimi uradniki vseh staležnih skupin, namenjenimi za črnovojno službo, in za taka služna mesta prenamenjenimi moškimi civilnega stanú, ministerstvu za deželno bran do srede prihodnjega meseca.

Črnovojne razpreglednice črnovojnih okrajnih poveljstev je vsako leto v poletnih mesecih zahtevati, z lastno razpreglednico primerjati in popraviti, ako treba.

§. 20.

Imenovanje in vdružanje oficirjev in uradnikov v črni vojski.

111. Poveljnike in oficirje v črni vojski imenuje cesar po potrebi za črnovojne čete in oddelke, kateri se previdoma postavijo, po nasvetu ministra za deželno bran — uradnike v črni vojski imenuje ministerstvo za deželno bran, na slučaj porazumno s c. in kr. državnim vojnim ministerstvom, oziroma vojno pomorstvenim odsekom njegovim po potrebi.

Imenovanje zadeva pri oficirjih samo one, katerim se izročajo črnovojno-okrajna, polubrigadna ali bataljonska poveljstva; pri vojaških uradnikih samo one, kateri so prenamenjeni za oficirska mesta.

Vsi ostali oficirji in vojaški uradniki se vdružajo v krdelne čete, orožne (krdelne) vrste, zavode, uradniške oddelke, na posebna služna mesta i. t. d.

112. Oficirji in vojaški uradniki v pokoji in v razmerji „zunaj službe“ in „razpreglednosti“ in pa civilni moški, ki so poprej bili oficirji ali vojaški uradniki, imenujejo, oziroma vdružajo se — praviloma — na častni stopinji, ki jo imajo ali so jo prej imeli, za taka služna mesta v črni vojski, ki ustrezajo njih dotičnemu činovnemu razmerju.

Moški civilnega stanú, ki prej niso imeli oficirske ali uradniške šarže, dobivajo praviloma najnižjo šaržo, ki je za trdno ustanovljena dotični staležni skupini.

Vsa imenovanja za črnovojne oficirje in vsa vdružanja na služna mesta v črni vojski veljajo za čas, ko je sklicana črna vojska.

113. Kadar potreba, bode ministerstvo za deželno bran od brambovskih teritorialnih poveljstev zahtevalo predložnico za imenovanje in vdruženje oficirjev in uradnikov v črni vojski.

Ta predložnica je posnetek iz črnovojne razpreglednice, kateri naj obseza vse oficirje, vojaške uradnike in za taka služna mesta prenamenjene moške civilnega stanú, ki se imevajo v lastni razpreglednosti namembe in jim je ukazano odriniti na svojo mesto zadnji čas 48 ur po razglasu, da je sklicana črna vojska, ternaj se po nastalih premembah popolnoma dopolni in popravi. Vpise v razpredelkih „služne namembe“ je po potrebi dopolniti s postavki v razpredelku za opomnje.

Predložiti je to predložnico tudi nemudoma, ko bi se sklicanje črne vojske ukrenilo neposrednje, predno se je zahtevala ta predložba.

Ob istem času je tudi posebno predložnico o oficirskih in vojaških uradnikih, ki so po zadnji prenamembi za črnovojno službo postali razpoložni, in o moških civilnega stanú, ki so pozneje bili probeleženi za oficirska ali uradniška mesta — todà po vzorci predložnice za prenamembe, v prilogi 17, sestavljeno in v dveh istopisih spisano — položiti pred ministerstvo za deželno bran.

114. Ministerstvo bode imenovanje za poveljnike črnovojnih okrajev in črnovojnih čet in za oficirje v črni vojski predlagalo pri cesarji ter po Najvišjem imenovanji to imenovanje, kakor tudi vdruženje ostalih oficirjev ter imenovanje in vdruženje uradnikov razglasilo v ukazniku.

Ako se črna vojska skliče še predno se razglasi imenovanje poveljnikov, oficirjev in uradnikov, tedaj velja poprejšnja prenamemba in namenilo za prevzete dotičnih poslovanj, s tem združene pravice in dolžnosti ter od tod izvirajočo odgovornost.

Ako se oficirji, vojaški uradniki ali za oficirska ali uradniška mesta prenamenjeni moški civilnega stanú pozneje pokličejo v črnovojno službo, pošlje se istočasno z ukazilom njih poklica predložnica za njih imenovanje in vdruženje v črni vojski ministerstvu za deželno bran.

§. 21.

Nadomeščanje nedostatnih črnovojnih oficirjev.

115. Nedostatke zdravnikov je zalagati z namembo v črno vojsko zvezanih civilnih zdravnikov — najprej iz nekdanjih vojaških (vojnopomorstvenih, brambovskih) zdravnikov — za službovanje pri črnovojnih četah po točki 128.

Namesto nedostatnih krdelnih računovodnikov (računskih oficirjev) namenjajo se računstva večji oficirji vojaškega staleža ali za oficirska mesta, prenamenjeni civilni moški, najprej nekdanji računski podoficirji, da opravljajo računsko službo.

Ako ni bilo moči že ob času miru ukreniti prenamemb, da se zastavijo vsa oficirska mesta in pa ako bi taki prenamenjenci ne mogli prevzeti svojega službovanja, naj ukrenejo prvo-predstojna poveljstva začasne naredbe, da se vsaj na poveljniška in druga najpotrebnejša oficirska mesta začasno postavijo kolikor moči ustrezne osebe.

Kadar se skup namerijo osebe, ki imajo vojaški značaj, veljajo, kjer ni posebnih ukazov, določila služnega pravilnika o razmerji nadrednosti in podrednosti in o namestništvu v poveljstvu.

116. Kadar se o prvem sestavljanji črnovojnih čet, oddelkov itd. niso mogla zastaviti vsa oficirska mesta, ali pa, kadar se o dejanski uporabi črne vojske kak oficir vsled smrti itd. za vselej, ali vsled prejete rane, vsled bolezni, ali ker mu je kam drugam ukazano iti itd., za delj časa pogreša, tedaj sme za take pogreške (odpadke) vrhovni vojaški poveljitelj po predlogih, ki mu jih krdelna poveljstva služno podajo, poskrbeti s tem, da koga začasno imenuje za poveljnika „bataljonu“, „kompaniji“, „vodu“ i. t.

Tako podelitev oficirskega mesta dolžan je poveljnik črnovojniških krdel po brambovskem teritorialnem poveljstvu naznaniti ministerstvu za deželno bran.

117. Kadar se primeri, da odpade kak črnovojni oficir onih čet, ki so namenjene v nadomestilo vojstvu ali deželni brambi, naj se poveljniki nadomestnih čet obrnejo za nadomestilo na ono črnovojno okrajno poveljstvo, v katerega okoliš spada nadomestna četa.

Črnovojno okrajno poveljstvo poroči tako zahtevo nadomestila in pa nedostatke, ki so se primerili pri črnovojni nadomestni kompaniji, brambovskemu teritorialnemu poveljstvu in to ukrene, da se preodkaze nadomestilo; ali ako bi ne bilo več razpoložnih črnovojnih oficirjev in oficirskih elementov, naj o tem poroči ministerstvu za deželno bran.

Oddelek V.

Uredba črnovojnih krdelnih čet in oddelkov; stežeri (kadri). Posebna službovanja za vojne namene.

§. 22.

Priprave za postavljenje črnovojnih čet in oddelkov.

118. Podloga pripravljanju uredbe (ustroja, organizacije) črnovojnih čet in oddelkov je uredba

in morebitna postava črnovojnih čet in oddelkov v brambovskih teritorialnih okrajih, odnosno črnovojnih okrajih, kakor jo je ministerstvo za deželno bran zaukazalo, držeč se popisa v črno vojsko zvezanih z ene strani in zahtevov vojstvenega voditeljstva za slučaj vojske z druge strani.

Na podlagi teh ukazil je dolžnost brambovskih teritorialnih poveljstev ukreniti ustrezne upotujoče naredbe, a črnovojnih okrajnih poveljstev pripraviti namembo in vdružbo zavezancev svojega služnega okoliša.

„Vdružne načrte“ po vzorci v prilogi 23 naj črnovojna okrajna poveljstva predlagajo ob enem s skupnikom iz črnovojnih imenikov, a brambovska teritorialna poveljstva s črnovojnim glavnim imenikom, in poslednjič imenovana poveljstva vpošljejo „pregled“ o prihajanji črnovojnih zavezancev, kakor kaže da bode v slučajih, ko se skliče črna vojska, po vzorci v prilogi 24.

Priloga
23.

Priloga
24.

§. 23.

Črnovojni bataljoni.

Uredba.

119. Črnovojni bataljoni so samostojne čete.

Ako se črnovojni bataljoni skupijo v polubrigade, tedaj so le-té samo in edino vojaško-taktične, a ne tudi upravne zveze.

Črnovojni bataljoni se načeloma stavijo iz enega črnovojnega okraja.

Odhodni bataljoni se sestavljajo najprej iz pričujočih domovinstvo imajočih vojaško izučenih črnovojnih zavezancev iz vsega črnovojnega okraja; tuji črnovojniki se vdružujejo samo po potrebi.

V ostalem se črnovojniki, kolikor niso namenjeni za gori omenjene sestave in za nadomestilo vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe, vdružujejo po svojem prebivališči v teritorialne bataljone, ki se sestavljajo z ozirom na sodnjo in politično razdelitev.

Bataljoni se imenujejo in zaznamenavajo s številkami kakor dotični brambovski bataljoni ter dobivajo poleg tega zapored tekoče drobce, n. pr. Beljaški št. 27/3.

Sestavne postaje odhodnih bataljonov so načeloma dotične brambovsko-bataljonske postaje, oziroma črnovojno-okrajne postaje. — postaje teritorialnih bataljonov so glavni kraji onih okolin, iz katerih se postavljajo; — poslednjič omenjenih sestavljene postaje bodo, po meri splošnih z višjega mesta jim dohajajočih ukazil, predlagala črnovojna okrajna poveljstva, ki naj se zastran tega porazumevajo s političnimi okrajnimi oblastvi, a določalo jih bode brambovsko teritorialno poveljstvo.

120. En odhoden bataljon sestoji iz:

bataljonskega štaba in

4 bojnih kompanij po 4 vode;

k tem pri prvih odhodnih bataljonih:

1 nadomestne kompanije, — vsaka po 4 vode;

en teritorialen bataljon iz:

bataljonskega štaba in

3 do 6 bojnih kompanij, po 3 do 6 vodov.

Nadomestna kompanija ima namembo zalagati nedostatke (primanjkljaje), ki nastajajo pri vseh črnovojnih sestavah, katere je postaviti iz črnovojnega okraja.

Priloga
25.

Priloga 25 razkazuje „pravilni stalež“ bataljonov (stežerjev).

Vdružanje črnovojnih zavezancev.

121. Za črnovojne bataljone so razpoložni:

od prve napovedi (prvega sklica): oni vojeviti zavezanci, kateri niso bili po § 29 prihranjeni brezizjemno v nadomestilo vojstvu, vojnemu pomorstvu in deželni brambi, pozneje tudi oni izmed poslednjih, kateri došedši na mesto, niso bili vzprijeti, ker niso pripravi za nadomestilo, a so vendar pripravi za kako drugo službo z orožjem, in

od druge napovedi: vsi vojeviti zavezanci.

Odhodni bataljoni sestojé — če je njihov razpoložno število dovoljno (zadostno) — iz zavezancev prve, po potrebi tudi druge napovedi; a teritorialni bataljoni sestavljajo se iz zavezancev obeh napovedi.

Bataljonski štab in bojne kompanije odhodnih bataljonov dobivajo vojaško izučene zavezance najmlajših letnih razredov, kolikor jih ostane razpoložnih, po tem ko so se odbrali namenjeni za nadomestilo vojstvu, vojnemu pomorstvu in deželni brambi; nadomestna kompanija dobiva prebitek vojaško izučenih zavezancev in toliko vojaško ne-

izučenih ali za službo pri pehoti nedovoljno izučenih, kolikor jih je še potreba za polno število.

122. Računeč potrebo in razpoložnike postopati je takó:

Potreba.

Za potrebo bataljonskega štaba in bojnih kompanij odhodnih bataljonov naj se čez pravilni stalež proračuni 25 odstotkov primečka.

Za nadomestno kompanijo naj se razpoložnemu prebitku vojaško izučenih zavezancev doračunja tudi 25 odstotkov primečka in potrebovani ostanek, ki se zalaga z vojaško neizučenimi zavezanci, računati je po petkrat do desetkrat z ozirom na to, da so v posameznih okrajih razmere pripravnosti (sposobnosti) kaj neenake. *)

Razpoložniki.

Računu razpoložnikov služivših in ne služivših zavezancev naj se v podlogo jemlje razmerje onih brambovcev, ki so v vsakem brambovskem bataljonskem, eventualno razpreglednem okraju po domovinstvu pristojni, onih, kar jih je izmed teh iz doma (nepričujočih), in tujih pričujočih brambovcev, kakor se podaje po posledku priglednih shodov (zborov). **)

*) Primeroma:		
	Služivših	Nesluživših
Bataljonski štab in 4 bojne kompanije	947	—
K temu 25 odstotkov primečka	237	—
Nadomestna kompanija. Služilo jih je	92	—
K temu 25 odstotkov primečka	23	—
Nedostatek, ki ga je zalagati s takimi, ki niso služili .	—	276
K temu še šestkrat toliko	—	1656
Skup	1299	1932

**) Primeroma:		
Število pristojnih brambovcev, ki so prišli na prigledni shod	485	ali 100 odstotkov
Izmed teh se je udeležilo priglednih shodov v drugih brambovskih bataljonskih (razpreglednih) okrajih	68	„ 14 „
V prigled zvezanih iz drugih brambovskih bataljonskih (razpreglednih) okrajev prišlo je k priglednemu shodu	98	„ 20 „
Razlika nepričujočih domovincev in pričujočih tujcev iznaša več pričujočih tujcev	30	„ 6 „

123. Podloga vdružbi zavezancev v teritorialne bataljone je število popisancev v posameznih sodnih in političnih okrajih (mestih), odbivši kategorije zavezancev, ki jih je prihranjati v nadomestilo vojsvu, vojnemu pomorstvu in deželni brambi, kakor tudi v sestavo odhodnih čet; po tem one zavezance, ki so zglašeni kot brezuvetno nepriljubljeni za službo v črni vojski, in kateri so bili te službe odvezani, — dalje razmerje zavezancev, dobrih za orožno službo v črni vojski, kateri niso služili v vojsvu, vojnem pomorstvu ali deželni brambi, do njih skupnega števila, katero se mora, kakor je uže omenjeno, približno izračunati, in poleg tega še razmerje nepričujočih domovincev in pričujočih tujcev.

Gledé teritorialnih bataljonov gre samo za razpoložne črnovojne zavezance. Ako se po zgornjih računskih činiteljih pokaže kak, ne zelo znaten presežek pravičnega staleža ali pa nedosežek, naj se zaradi tega ne odstopa od načela vdružanja zavezancev po okrajih, kakor spadajo drug k drugemu.

Stežer.

124. Za vsak odhodni ali teritorialni bataljon, ki se namerava postaviti, odločiti je uže o miru stežer (kader).

Podoficirje in črnovojne izbirati je izmed vojaško najbolj izučenih zavezancev; oporišča o tem dajo za prvo napoved glavno-knjižna izkazila, ter je posebnost gledati na one, ki stalno prebivajo v postaji črnovojne okraja in blizu nje, o čemer se dobiva znanost, s pogledom v črnovojniške imenike. Njim je dati namenilnice po vzorec v prilogi 27.

§. 24.

Posebni črnovojni oddelki.

125. Postavljanje jahajočih črnovojnih oddelkov v onih brambovskih teritorialnih okrajih, kjer to zahtevajo in omogočujejo razmere, in pa postavljanje črnovojnih stražnih in pomočnih nastavkov, prihranja se posebnim ukazilom.

§. 25.

Posebne službe za vojne namene.

126. Zavezanci, ki se ne uporabljajo v vojsvu, v vojnem pomorstvu, deželni brambi ali v črnovojnih

četah, prevzemajo se — po svoji osebni uporabnosti ali po svojem grajanskem zvanji (poklicu) po potrebi za druge službe, kakeršnih je o vojni treba.*)

Uporabljajo se:

pri zavodih vojsva, vojnega pomorstva ali deželne brambe,

v rokodelski ali težaški službi,

v zdravstveni službi, takó v zdravstvenih zavodih vojsva in vojnega pomorstva, kakor tudi pri bojnih in stalnih zavodih avstrijske družbe Rudečega križa (in tudi domoljubnih deželnih [ženskih] pomočnih društvih) in viteških redih.

v oskrbstveni službi,

v pratežništvu (vozarstvu) kot vozniki, vodniki tovarne živine, rokodelci in vozovodniki za prevajalne kolone,

pri trdnjaviških in občinskih delih,

pri obrtnih podjetjih, ki delajo, da bi orožno moč zalagali s potrebnim,

in drugod, kakor nanese potreba.

127. K tem službam je privzemati bistveno take zavezance, kateri niso vojaško izučeni in tudi sicer niso pripravljeni za orožno službo v črni vojski, torej načelno od prve napovedi one, kateri niso služili v vojsvu, v vojnem pomorstvu, deželni brambi (in njih nadomestni rezervi) ali žandarstvu, in od druge napovedi izmed vojaško izučenih samo one, ki so bili vdruženi v staleži konjištva in pratežnega krdele.

Ako bi ne bilo moči iz gori navedenih kategorij dostaviti pripravnih vozovodnikov in kovačev, smejo se za te službe privzemati tudi vojaško izučeni v črno vojsko zavezani moški druge napovedi, brez ozira na orožno (krdelno) vrsto, v kateri so prej služili; a kolikor se ne dá drugače založiti potreba, tudi take moške prve napovedi, kateri so od konjištva ali vozarstva.

V črno vojsko zavezani lastniki vozil, ki osebno opravljajo službo kot vozniki ali tovornih živali vodniki za vojne namene, ali njih namestujoči rodbinski udje, oproščeni so za čas tega službovanja službe z orožjem, ako so od druge napovedi. Na vojaško izučene črnovojne prve napovedi se ne sme nikakor raztezati to določilo.

*) Izjemno uporabljajo se vojaško neizučeni črnovojni zavezanci nekaterih poklicev (n. pr. zdravniki i. t.) tudi pri krdelnih četah.

128. Črnovojni zavezanci morejo se že ob miru predlagati za kake posebne službe za vojne namene, imenoma ali skupno; ali pa jih sama črnovojna oblastva volijo pred.

Ako se želi preodkazanje kakih določenih oseb, sestavi se o njih „imenik črnovojnih zavezancev, kateri se predlagajo za črnovojno-služno namembo“ ob vojski — po vzorci imenika za predlaganje odveze od črnovojne službe, priloga 12.

V §u 15. za odveze od črnovojne službe obsežena določila o predlaganju, razloki in priznanjanji domovinskim političnim okrajnim oblastvom in črnovojnim okrajnim poveljstvom uporabljajo se zmislu primerno tudi na té služne namembe — in to za črnovojnike vseh kategorij.

Preodkazávanje črnovojnih zavezancev z avstrijske družbe Rudečega križa za zdravstvene pomoči, urejeno je s posebnimi „določbami“.

Pri vsaki služni namembi je črnovojnim okrajnim poveljstvom prebivališčnih okolišev naznaniti, kateri dan po razglašenji napovedi črne vojske morajo odriniti dotični.

V službe za vojne namene na gažistovih mestih namenjenim črnovojnikom je dati „črnovojne služne namenilnice“ B po vzorci v prilogi 26., drugim črnovojnikom „črnovojne namenilnice“ C po vzorci v prilogi 27. Namenilnice B veljajo za omejen, namenilnice C za neomejen čas.

Namenilnice izdajajo črnovojna okrajna poveljstva, v katerih služnem okoliši so politična okrajna oblastva popisala črnovojne zavezance, oziroma v katerih služnem okoliši bivajo ti zavezanci; vročajo naj se namenilnice po istih okrajnih oblastvih, katera so jih tudi podpisati dolžna.

V točki 103 obsežena določila o obnovi namenilnic, o zabeležbi, ki se opravi v dotičnih spisih — da so razposlane, in o hranjenji prejemnih potrdnic veljajo tudi za namenilnice B in C.

Namenilnice, ki so postale neveljavne, naj se uničijo; ko bi ne bile vrnene, pobrati jih je začetkom meseca januarja.

Ako se črnovojni zavezanci, stoprav ko se je sklicala (napovedala) črna vojska, individualno rabijo

v posebne službe za vojne namene, predlagati jih je za to z enakimi imeniki (spiski) in — ako ni pomiselka — s pozivnimi listi privzeti v črnovojno službo.

129. Kadar je treba zavezance v večji meri jemati v kako službo za vojne namene, naj se to načeloma zgodi po porazdelbi iz bližnjega, vendar dovolj obširnega okoliša, kateri porazdelbi naj kolikor moči bode v podlogo politična razdelitev, ter naj se zavezanci — brez ozira na njih domovinstvo (pristojnost) v enem izmed obeh državnih ozemljij monarhije — kolikor se dá jemljó iz črnovojnega okraja, drugače pa iz brambovskega teritorialnega okoliša, v katerem biva kraj, kjer se kdo uporabi za službo,

Kadar koli se zavezanci sklicujejo na kako delo, naj se jim dá na znanje, imajo li sè seboj vzeti kako orodje in katero — za primerno odškodovanje, — ali dobodo orodje tam, kjer bodo delali.

130. Ako se za kako pomočno službo poklicani zavezanci sestavijo v lastne črnovojne oddelke, dobivajo svoji službi in dotičnemu kraju primerna oznamenila.

Popisovanje in razpreglednost zavezancev za takšne službe.

131. Zavezance, ki se imajo uporabljati v kako posebno službo za vojne namene, treba je posebe popisovati in na razpregledu imeti.

To popisovanje je osnovano na 1. dan meseca januarja, obseza vseh 24 črnovojnih letnih razredov — od začetega 19. do izpolnjenega 42. leta. Popisujejo jih politična okrajna oblastva po stalnem stanovališči, oziroma po kraji dela v črno vojsko zvezanih, brez ozira na njih domovinstvo (pristojnost).

Gradovani zdravniki, diplomovani ranocelniki, diplomovani farmacevti, inženirji, arhitekti, stavbinski mojstri, diplomovani živinozdravniki in konjski zdravniki civilnega stanú naj se popisujejo sè „spiski“ po vzorci v prilogi 28, za vsako kategorijo posebe. Avstrijskih črnovojnih zavezancev, bivajočih v deželah ogrske krone, naj tu ne zapisujejo domovinska politična oblastva, one, ki so zunaj monarhije stalno naseljeni, kolikor moči. Ogrski državljani se privzemajo v ta popis.

Popisovanje drugih črnovojnih zavezancev se razteza na razpoložne rokodelce, kateri so za posebne službe za vojne namene posebno potrebni, in naj se opravi s „skupnimi razkazi“ po vzorci v prilogi 29. Popisovati je samo one pričujoče črnovojne zavezance, kateri niso vojaško izučeni (ne služijo ali niso služili v vojsstvu, v vojnem pomorstvu, deželni brambi [in tudi njih nadomestnih rezervah] ali v žandarstvu), a se tudi ne uporabljajo v železnocestni ali paroplovstveni službi ali v posebej označenjenih napravah. Ogrski državljani se privzemajo v ta popis.

132. Na podlogi popisov treba je sestave

o gradovanih zdravnikih, diplomovanih ranocelnikih, diplomovanih farmacevtih, inženirjih, arhitektih, stavbinskih mojstrih, diplomovanih živinozdravnikih in o konjskih kovačih po imenih, in

o črnovojnih rokodelcih skupno (sumarno) napraviti in poslati:

namreč politično okrajno oblastvo naj jih do 20. dne januarja pošlje političnemu deželnemu oblastvu in črnovojnemu okrajnemu poveljstvu, skupni razkaz tudi dopolnilno-okrajnemu poveljstvu,

črnovojno okrajno poveljstvo pošlje jih zbrane takoj brambovskemu teritorijalnemu poveljstvu,

brambovsko teritorijalno poveljstvo jih do konca januarja pošlje ministerstvu za deželno bran.

Kadar se kaka premena prigodi s katerim izmed popisanih gradovanih zdravnikov, diplomovanih ranocelnikov, diplomovanih farmacevtov, inženirjev, arhitektov, stavbinskih mojstrov, diplomovanih živinozdravnikov in konjskih kovačev, naj to za vsak slučaj posebej politično okrajno oblastvo poroči političnemu deželnemu oblastvu ter na znanje dá tudi črnovojnemu okrajnemu poveljstvu in to poveljstvo naj dalje poroča.

Če se je kaj izpustilo ali neprav vpisalo v popise in se je to o razpravljanji odveznih predlog, pri služnih namembah ali drugih prilikah opazilo, treba je to popraviti tako, da se pošljejo dodatni spiski ali poprave.

133. Izmed črnovojnih zavezancev, na razpolaganje danih c. in kr. državnemu vojnemu ministerstvu in po točki 131. imenoma zapisanih, dajo tiste, ki so dobili posebne črnovojne služne namembe, vojaška poveljstva brambovskim teritorijalnim poveljstvom na znanje. Njim se dadó črnovojne

namembnice. Če je kaj nedostaka, naznani se to vojaškim teritorijalnim poveljstvom.

Kolikor je moči naprej preudariti potreščino črnovojnih zavezancev in njih sestavo v oddelke za posebne službe za vojne namene, ové se to po določilih „propisa za dobavo ob vojski potrebnih delavcev“ ter to na podlogi zahtev c. in kr. državnega vojnega ministerstva, ministerstvo za deželno bran priznani brambovskim teritorijalnim poveljstvom.

Brambovsko teritorijalno poveljstvo ukrene nato v porazumu s političnim deželnim oblastvom porazdelbo na črnovojne okraje in politične okraje ter določi zbirališča črnovojnim zavezancem.

Kar je črnovojnih delavcev potreba za oddelke železnocestnih delavcev, naj se, kolikor moči, vzemó izmed rokodelcev in izurjenih težakov železnocestnih podjetij, potem obrtnih naprav, ki delajo za železnice ali v enako mer (razen železnocestnih delalnic).

Porazdelba in zbirališča naj se črnovojnim okrajnim poveljstvom in političnim okrajnim oblastvom na znanje dajo po okolnostih ali takó ali pa pozneje o pripravnem času.

Po tem, kako ali kje se bodo uporabljali črnovojni zavezanci in po meri potrebe naj ob enem času najbližnja vojstvena, brambovska ali črnovojna četa določi pridatek oficirjev ali podoficirjev v nadziranje črnovojnikov ali pa oboroženega spremnega poveljstva.

Način porazdelbe naj brambovsko teritorijalno poveljstvo poočiti v „pregledu o porazdelbi črnovojnih delavcev, katere je priskrbeti ob vojski“, po vzorci v prilogi 30.; ta pregled je v dveh istopisih položiti pred ministerstvo za deželno bran. To bode en istopis pregleda napotilo na c. in kr. državno vojno ministerstvo.

Vozovodniki, da vodijo vozniške kolone in druga prenosila ob pripravi na vojsko.

134. Politična okrajna oblastva so dolžna v porazumu s županstvi za tako službo pripravne osebe že prej voliti ter v razpregledu imeti. Vozovodniki (konduktêrji) bodo uže sodelovali pri izbiranju in prevzemanji vozil, da se hitro in primerno izvrši. V to naj se zlasti določajo v okraji stalno nastanjene osebe, ki bodo mogle težavno službo o vojski prenašati ter po svojem stanu uživajo neko doverje po občini.

Vozovodniku odkaže se praviloma 50 vóz, odnosno 50 parov opravljenih kónj ali 50 tovorivek; on mora znati čitati, pisati in računati, potem jezdit in voziti, mora biti zanesljiv, krepkovoljen možak in sposoben, v strahu in redu imeti voznike in vodnike tovornih živali; torej bodo posebno dobri za to do-služeni podoficirji pratežnega krdela, bojnega top-ništa ali konjištva.

Za vozovodništvo smejo se v razpreglednost vzprijemati tudi pripravne osebe, ki se dobrovoljno oglašé za to ter niso v črno vojsko zavezane, ako se v to službo na slučaj mobilizacije zavežejo.

Spiske o vozovodnikih je do konca februarja ugotoviti in pri skupnih razkazih v okraji prebivajo-čih zavezancev hraniti. Kadar se med letom gledé tega ali onega izmed zabeleženih za vozovodništvo prigodi kaka premena, ki se tiče te službe, dolžna so politična okrajna oblastva za vsak slučaj posebe napraviti, kar je za vzdržbo propisane razpregled-nosti potrebno, in svoje lastne spiske popraviti.

Razpreglednost vozovodnikov, ki bi se utegnili potrebovati za kolone tovornih živali, ne zahteva se za zdaj.

Oddelek VI.

Združbe, ki imajo vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja.

§. 26.

Načelna določila o združbah v črno vojsko zvezanih.

135. Združbe (korporacije), ki imajo vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja, in na katere se kot združbe dolžnost črne vojske razteza — brez ozira na to, da so v obče njihovim udom ustanovljene osebne zaveznosti: vojna dolžnost v vojstvu, v vojnem pomorstvu ali deželni branbi, v črni vojski, zunaj združbe, so

1. vse čete meščanskih stražnikov in strelcev, ki imajo svoj obstanek vsled podeljenih privilegij, odobrenih ustanovil (statutov) ali drugih dovolil, in

2. vojaško-veteranska društva.

136. Določila §^{60v} 6, 7 in 8 zakona o črni vojski uporabljajo se samo tedaj in toliko na omenjene

združbe kakor take, kadar in kolikor se posebe pokličejo v službo črne vojske.

237. Oni udje teh združeb, ki so osebno v črno vojsko zavezani, oziroma ki so v letih splošne črnovojne dolžnosti, morajo — ako se ne ukrenejo posebna ukazila — tako kakor vse druge v črno vojsko zvezane osebe odriniti v črnovojno službo, ako se jim to veli z namembnicami ali jih po njih kategoriji in letnem razredu zadene sklic ali pa se po §^u 25. privzemó v pesebne službe za vojne namene.

Da se naj v črno vojsko zvezane združbe uporabljajo kot take v črnovojno službo, ukrene se po potrebi.

138. Omenjenim združbam je na voljo, po pravih razdružiti se, dokler črna vojska ni napo-vedana.

Posamezni udje v črno vojsko zvezanih zdru-žeb, ki so pristopili, še predno je bil razglašen za-kon o črni vojski, ter osebno niso več podvrženi dolžnosti črne vojske in tudi v njih služiti nečejo, zaradi česar bi torej imeli izstopiti, smejo, ako bi po izstopu iz združbe izgubili pridobljene pravice, svojo lastnost in z njo tudi svoje pravice in zaveznosti kot udje — kjer ustanovljena pravila tega ne branijo — obdržati, vendar samo pod tem uvetom, da bodo izključeni od uredbi primernih častnih stopinj (šarž), od nošenja orožja, opreme in znamenj, in tako tudi od udeležbe pri volitvi po-veljnikov in častnikov (šarž), odnosno službovnikov društvenega načelnštva.

§. 27.

Čete meščanskih stražnikov in strelcev.

139. Ustanovitev novih čet meščanskih stražnikov in strelcev, odnosno nova uredba in premena ustanovilnih pravil takih čet podvržena je določilom cesarskega patenta od 22. avgusta 1851 (Drž. zak. št. 191).

Dotičnim prošnjam in načrtom ustanovilnih pravil naj pristavljajo svoje mnenje politična oblastva, imajoč oko na te uvete, da take formacije, na katere se uporabljajo določila §^a 7, odstavka 2 zakona o črni vojski, morajo také v splošno poli-tičnem in socialnem oziru, kakor tudi gledé njih uporabe v slučajih vojske dajati primerno po-roštvo, namreč da bodo bitno služile namenom

redú, varnosti in vojaškega uspeha ter bodo tudi mogle izpolniti, kar se v gori pripomnjenem določilu zakona o njih predpolaga v oziru na obleko in opremo, kakor tudi uredbo.

Ako bi se takšna združba razdružila ali razpuštila, naj to politično deželno oblastvo dá na znanje brambovskemu teritorialnemu poveljstvu in ministerstvu za deželno bran.

140. Za število oficirskih in podoficirskih šarž v četah meščanskih stražnikov in strelcev, ki se v slučajih uporabe za črno vojsko jemljó v ozir za službo oficirsko in podoficirsko, in tako tudi gledé odmerjanja njih pristojbin, naj bodo v obče merodavna v prilogi 25 obsežena določila za štab in kompanije črnovojnega bataljona, v kolikor niso v doslej veljajočih ustanovilih pravilih drugačna staležna števila izrecno ustanovljena.

Da se torej v §ⁿ 7, odstavku 2 črnovojnega zakona omenjenemu cesarskemu potrjenju poveljnikov in oficirjev — katero bi brez izproženja meščansko-stražnih in strelskih čet poiskala pristojna oblastva — in nadaljnji uporabi dotičnikov zadobi podloga, bode tam, kjer bi bilo čez število častnikov, one osebe, ki bi ostale čezšteviline na svoji častni stopinji, razkazati kot take v razpredelku „Opomnja“ spiska po vzorci v prilogi 5.

A v bodoče naj bi se za oficirske in podoficirske šarže nihče ne volil, odnosno imenoval čez stalež, kakor je v ustanovilih pravilih določen, ali za črnovojni bataljon ustanovljen.

141. Kader se čete meščanskih stražnikov in strelcev kot združbe privzemajo za službo v črni vojski, naj one po svoji jačini, in to vsaka združba za se, sestavljajo vóde, kompanije ali bataljone. Kadar se skupi več vodov v eno kompanijo ali več kompanij v en bataljon, tedaj sme število vodov, odnosno kompanij, biti različno in tako tudi njih jačina.

§. 28.

Vojaško-veteranska društva.

142. Vojaško-veteranska društva se jemljó kot združbe v črnovojno službo, kakor kaže v vsakem slučaju potreba, in to se more raztezati na vse društvo ali pa samo na en del njegov. V poslednjem slučaju naj društveno načelníštvo določi najprej ude mlajših letnih razredov za črnovojno

službo, in po primernem času se more pristojnemu vojaškemu oblastvu predlagati, da naj na mesto v črni vojski služočih stopijo drugi udje društva.

Oddelek VII.

Pribavljanje nadomestila za vojstvo, vojno pomorstvo in deželno brambo.

§. 29.

143. Za nadomestilo privzemajo se črnovojni zavezanci, kadar ni dovolj nadomestne reserve, da bi se z njo vojstvo in vojno pomorstvo vzdrževalo v zakonitem za čas vojske ustanovljenem staleži, odnosno kadar je potreba deželno brambo dopolniti na zakoniti za čas vojske ustanovljen stalež.

144. Potrebno nadomestilo jemlje se iz prve napovedi (prvega sklica) črne vojske ter privzema iz različnih kategorij zavezancev in znotraj vsake kategorije takó, da se začjenja z najmlajšim letnim razredom.

Take kategorije so:

A. Oni, ki so popolnoma izpolnivši svojo služno dolžnost odpuščeni bili iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe (tudi njih nadomestne reserve), ali iz žandarstva, razen onih ki so bili, plačavši odredbino (takso), dobrovoljno potrjeni;

B. oni, ki so v stavodolžnem letnem razredu, a so bili odpuščeni in nazaj postavljeni;

C. devetnajst- in dvajsetletniki, ki niso še stavodolžni; potem

D. oni, ki so bili pred začetkom glavne stave, v letu 1889 pri zadnjih stavah, kot ta čas nesposobni, nazaj postavljeni.

145. Zavezanci kategorije A so do konca koledarskega leta, v katerem dovršijo svoje 34. leto,*)

zavezanci kategorije B so do časa, ko se stavna dolžnost vnóvič začne,

*) Ako je treba tudi starejše zavezance iz kategorije A prihranjati za nadomestilo, zaukaže ministerstvo za deželno bran to posebe.

zavezanci kategorije *C* do začetka stavne dolžnosti in

zavezanci kategorije *D* do konca koledarskega leta, v katerem dovršijo svoje 33. leto.

za nadomestilo v obče namenjeni ter jih je prihranjati za to namembo, vendar nič ne brani časno za kako delo uporabljati zavezance kategorij *B*, *C* in *D*, ki se sicer ne privzemajo.

V nadomestilo so posebe namenjeni iz kategorije *A*:

za vojsstvo

iz vojsva izhajajoči odpuščenci in oni, ki so služili v vojnem pomorstvu, a ono jih vendar ne zahteva;

za vojno pomorstvo

vsi iz vojnega pomorstva izvirajoči odpuščenci iz pomorstvenih dopolnilnih okrajev, in oni iz vojsvenih dopolnilnih okrajev, ki jih zahteva vojno pomorstvo ter dopolnilnim okrajnim poveljstvom po imenu na znanje dá;

za deželno brambo

odpuščenci, kateri so bili neposrednje v deželno brambo potrjeni, ali so — ne da bi bili prej v vojsvu, vojnem pomorstvu ali deželni brambi — vstopili v žandarstvo, in tudi vsi iz nekdanjega okroga kotorskega in s kopne zemlje nekdanjega okroga dobrovniškega, kateri so služili v vojsvu ali vojnem pomorstvu;

V nadomestilo pripravi zavezanci kategorij, *B*, *C* in *D* porazdeljujejo se na vojsstvo (vojno pomorstvo) in deželno brambo, po razmeri 6 : 1, ako zastran tega ne bi bilo drugače ukazano.

146. Za nadomestilo potrebno število zavezancev dotičnih kategorij privzemati je tako, da bode v slučajih potrebe nadomestno moštvo pripravljeno ter moglo precej odposlati se, kamer je namenjeno.

147. Zavezanci se kot nadomestni elementi praviloma uporabljajo za one čete, katere nekoliko svojega dopolnila iz dotičnega črnovojnega okraja prejemajo.

148. V nadomestilo vojsvu in vojnemu pomorstvu določeni zavezanci vdružajo se v nadome-

stilne čete ter uporabljajo po ukazilih c. in kr. državnega vojnega ministerstva, — a v nadomestilo deželne brambe namenjeni zavezanci po ukazilih ministerstva za deželno bran.

149. V posebnih in silnih slučajih potrebe smejo se tudi zavezanci prve napovedi iz črnovojnih bataljonov odbrati in v nadomestilo vojsvu in deželni brambi uporabiti.

Oddelek VIII.

Obleka, obrema in oborožba. Hranjenje zalog.

§. 30.

Obleka, oprema in oborožba črnovojnih čet in oddelkov. Hranjenje zalog.

Obleka.

150. Črnovojni odhodni bataljoni se oblačijo popolnoma vojaško. Ako bi za vojaško obleko drugih črnovojnih čet in oddelkov ne bilo poskrbljeno, nosijo črnovojni podoficirji in ostali črnovojniki tudi, dokler dejansko (aktivno) služijo, svojo navadno obleko in dobivajo zarad tega v odškodovanje po deset krajcarjev na dan. V tem slučaju dá se vsakemu uže od daleč dobro viden črnorumen, s številkó črnovojnega bataljona oznamenjen nadlahten pasek po vzorci v prilogi 31, ki naj si ga črnovojnik na levico okoli nadlehti pripenja ter sebi in svojim tovarišem v prid vsegdar nosi, kot znamenje pravice na dobroto mednarodnega prava, da bode črnovojnike moči v vseh okolištinah lahko spoznati za krdelo, postavljeno pod zaščito mednarodnega prava.

Oni črnovojniki, ki pridejo z bojno kapo in bluzo, in pa v hlačah po barvi in kroji kakor pri deželni brambi, in s čevlji (škornjami), dobrimi za hojo, dobivajo namesto gori omenjenih deset krajcarjev, ob vsaki službi na dán dvajset krajcarjev odškodovanja.

Kadar ima črnovojnik primerno vojaško obleko in opremo, ni mu treba nositi nadlahtnega paska.

Podofirji in razvodniki (patrolovodniki) no-sijo v dejanski službi vojaška častna in razli-kujoča znamenja, namreč zvezde (portice) na ovrat-niku suknje, kakor je propisano za deželno brambo, in portepej na bajonetu.

151. Kadar se črnovojne čete oblečejo z vo-jaskimi, vendar neenakimi monturami, naj se té razdelé takó, da bodo kompanije ali vsaj vodi koli-kor je mogoče enako opravljeni.

152. Nadzorni častniki (šarže), ki se privza-mejo iz zavezancev, poklicanih v kako posebno službo za vojne namene, odnosno iz oddelkov, ki bi bili sestavljeni iz takih, dobivajo bojne kape.

Oprema.

153. Moštvo črnovojnih odhodnih bataljonov dobí popolno, druge črnovojne čete in oddelki pa kolikor je mogoče, opremne stvari in bojno pripravo.

Vsak mož prejme „črnovojno izkaznico“ po vzorci v prilogi 32 in dotično medno (me-singasto) škatlico in vrvcó. Črnovojnik naj vsegdar sè seboj nosi izkaznico dobro shranjeno, da bode mogel v vseh okoliščinah izkazati, da pripada krdelu, ki stoji pod zaščito mednarodnega prava.

Oborožba.

154. Črnovojne čete in bojni oddelki se ob-orozujejo s puškami in strelivom (municijo) stareje zaloge, kolikor jih bode na razpolaganje, in s po-trebnim obstranskim orožjem.

Hranjenje zalog.

155. Zaloge različne obleke in opreme, bojnih priprav, orožja in streliva, dalje služnih knjig, na-vodil, propisov, tiskanic, skrinj blagajnic i. t. hranijo se po razmerah prostora in drugih okoliščin ali v postajah brambovskih bataljonov ali pa najpred v večjih hraniščih, od kodar se po potrebi razpo-šiljajo v sestavne postaje črnovojnih bataljonov ali pa se imajo pripravljene izjemno v drugih sestav-nih postajah.

V črnovojnih postajah hranjene služne knjige, navodila in propise sme izposojati prenamenjenim črnovojnim okrajnim ali bataljonskim poveljnikom,

da se iz njih učé, ono črnovojno okrajno poveljstvo, v katero so prenamenjeni, oziroma iz čegar okraja se postavlja črnovojna četa, v katero se vdružajo.

§. 31.

Obleka, oprema in oborožba nadomestnega moštva za vojstvo, vojno pomorstvo in deželno brambo.

156. Zavezanci, vdruženi v nadomestne čete za vojstvo, vojno pomorstvo ali deželno brambo, se oblačijo, opremljajo in oborožujejo iz zalog dotičnih čet kakor njihovo lastno moštvo.

§. 32.

Oprava oficirjev.

157. Črnovojni oficirji, ki imajo oficirsko čast (šaržo) v vojstvu ali v deželni brambi, v pokoji, v razmerji „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“, smejo v službi črne vojske ohraniti uniformo, katera jim pristojí po zgornjem razmerji.

Ostale za oficirje v črni vojski imenovane osebe se smejo — če niso vdružene pri uniformo-vanih krdelih, poslužiti tiste uniforme, ki jo mo-rebiti nosijo kot vojaški uradniki, ali pa sploh na-vadne obleke — a dolžne so vseskozi v službi nositi črnovojni pasek, oficirsko kapo, vojaška razlikujoča znamenja (zvezde, na slučaj srebrne porte) na ovratniku suknje, sabljo z oficirskim portepejem — in v službi pri krdelu tako kakor oficirji vojaškega staleža bojni pas.

Črnovojni oficirji civilnega stanú, ki so vdruženi pri četah in oddelkih vojstva ali deželne brambe in pri uniformovanih črnovojnih četah in oddelkih, nosijo v času aktivne službe uniformo, kakeršna ustreza tem četam, odnosno oddelkom. To določilo velja tudi za oficirje v razmerji „razpreglednosti“ v deželni brambi, z namembo za črnovojne službe, v času dejanske službe pri konjištvu, topništvu, tehničnem orožji, zdravstvenem ali pratežnem krdelu.

158. Vsi črnovojni oficirji naj si omislijo izkaz-nice sè škatlicami in vrvcami.

Oddelek IX.

Napovedba črne vojske; sklic in prihod zavezancev.

§. 33.

Napovedba črne vojske.

159. Črna vojska se napoveduje z razglasenjem Najvišjega povelja, s katerim se ukazuje razpoložnost črne vojske za zakonito uporabo in določa obseg te uporabe.

Ministerstvo za deželno bran dá napoved črne vojske političnim deželnim oblastvom in bramborskim teritorialnim poveljstvom po telegrafu na znanje, in teh dolžnost je, priznati to političnim okrajnim oblastvom, oziroma črnovojnim okrajnim poveljstvom — kolikor je moči, tudi po telegrafu, ter ukazati političnim okrajnim oblastvom, da se napoved precej razglasí po občinskih županstvih. Vrh tega imajo politična deželna oblastva Najvišje povelje o napovedi črne vojske v polnem besedilu oglasiti po uradnih listih.

160. Prejevši ukazilo političnega oblastva naj politična okrajna oblastva precej dopolnijo razglasila o napovedi črne vojske, ki jih uže prej dobivajo od političnega deželnega oblastva, in ki naj jih ustrezno prirejajo. Ta razglasila naj obsežajo:

- a) Najvišje povelje,
- b) obseg napovedbe,
- c) opomin črnovojnim zavezancem: naj bodo pripravljeni, da bodo mogli 24 ur po sklicu, opravljeni z izkaznicami odriniti, kamer so namenjeni,
- d) določilo: da zavezanci od dné, katerega so sklicani, do dné, katerega prejmejo dopust, podstojijo vojaškim kazenskim in strahovalnim (disciplinarnim) propisom, in
- e) omejitev odhoda sklicanih zavezancev v inozemstvo ali v tak predél monarhije, kjer napoved ne bi bila izdana ali ne takó, da bi dotičniki ondukaj prišli pod enakšno dolžnost.

bran, ter tiskovne troške naznanijo dotičnim bramborskim teritorialnim poveljstvom, katera storé, da se potrošene vsote izplačajo na račun bramborskega troškovnika.

Razglase je treba — tako kakor razglase o splošni mobilizaciji vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe — v dovoljnem številu razposlati županstvom, katera jih razznanijo najpripravneje, kakor je v tistem kraju navadno.

161. Za popotovanje v slučajih navedenih v točki 160 pod e), potrebno je dovoljenje političnih okrajnih oblastev, v katerih okoliši kdo prebiva, in to dovoljenje se sme dodeliti samo takim osebam, za katere je izkazano, da imajo svoje redno stanovanjšče (v zmislu §a 16 civilnih sodnooblastnih pravilnikov od 20. novembra 1852, drž. zak. št. 251) zunaj ozemlja z napovedjo črne vojske v enakem obsegu prizadetega, in ki se s tehtovitih razlogov tja vračajo — ali izimno takim popolnoma zanesljivim osebam, katere hočejo s svojega rednega stanovišča v važnih rečéh na nekaj malega določene časa kam oditi, a se zavežejo, da bodo poklicu v črno vojsko, ako bi jim došel na njih stanovišče, vsak čas pokorni.

Taka podeljena dovoljenja izkazovati je s „po-trdnicami“ po vzorci v prilogi 34.

Vojaškemu povelitelju in vrhovnim črnovojnim oblastvom v okoliši, po katerem velja napoved, pristojí pravica, s tehtovitih vojaških razlogov podeljevanje dovolitev za popotovanje nekim izvestnim osebam, ali časno tudi celó ustaviti.

162. Napoved velja tudi v deželah ogrske krone in zunaj avstrijsko-ogrske monarhije bivajočim avstrijskim črnovojnim zavezancem.

Zavezanci, kateri so se kje zunaj monarhije stalno ali za nekaj časa naselili, dolžni so vzglasiti se pri c. in kr. zastopnih oblastvih (poročništvih, poslaništvih, konzulatih itd.) osebno ali pisмено, z natanko povedbo svoje adrese, ter pričakovati kakih ukazil, ki bi jim se utegnili po njih dati.

§. 34.

Sklicanje črne vojske.

163. Črna vojska se sklicuje na podlogi poprejšnje napovedi — in sicer ali istodobno z napovedbo samo ali v poznejši čas in sklicavanje se razteza po potrebnosti na cele napovedi, na posa-

Priloga 33 ima zgled takim razglasom. Politična deželna oblastva pripravijo kar treba, da se ti razglasí, prevedeni na vse v deželi govorjene jezike, natisnejo ter razpošljejo, naprej že določivši človeka, da jih razdeli, po ukazu ministerstva za deželno

mične kategorije ali letne razrede, po okolnostih n. pr. v napravo stežerov (kadrov), tudi samo na manjše število oseb.

Pozovna povelja — ako ne prihajajo uže od samega ministerstva za deželno bran — izdaja v področji delujočega vojstva vojaški povelitelj brambovskim teritorialnim poveljstvom ter se ob enem daje na znanje, katerim podpoveljstvom so odkazane črnovojne čete in oddelki črne vojske (kako se vdružajo v *Ordre de bataille* itd.).

Kjer je potreba, ukazujejo brambovska teritorialna poveljstva tudi samostalno sklicanje zavezanecv znotraj obsega razglašene napovedi.

Ukazani sklic izvesti je delo črnovojnih okrajnih poveljstev, političnih okrajnih oblastev in županstev.

Sklicuje se praviloma s tiskanimi razglasi, izjemno s pozovnimi listki, slovočimi na dotično imé, za one individualno v črnovojno službo namenjene črnovojnike, katerim ni že z namembnicami ukazano, da naj odrinejo v določenih dnéh po razglašeni napovedbi črne vojske, in pa v slučajih, omenjenih v točki 72.

164. Zavezance je sklicávati:

v nadomestilo vojstvu in vojnemu pomorstvu, v obče k dopolnilno-okrajnim poveljstvom,

v nadomestilo deželni brambi in za črnovojne čete (oddelke) k brambovskim bataljonskim, odnosno črnovojnim okrajnim poveljstvom, na slučaj v dotično sestavno postajo.

V sklicevalnih razglasih je določiti

- a) kategorije,
- b) letne razrede in
- c) namenišča

pozvanih (sklicanih) črnovojnikov, ter pridati opomin, da naj pridejo točno, z opomnjo, da bodo pozvanci tisti dan, ki je odločen, da naj odrinejo, oziroma zbirajo se v občini, kjer prebivajo, pod vojaškimi kazenskimi in strahovalnimi propisi, ter povelje, da naj prinesó sè seboj vojaške (brambovske) odpuste, odpustne potrdnice, namembnice, invalidno-pokojninska dokazila in druge izkaznice, ki jih imajo.

Priloga 35 ima zgled takim razglasom, kateri naj se prilično določilom v točki 160 obseženim prijavijo, natisnejo in razpošljejo ter v račun postavijo.

Za črnovojnike, namenjene za uporabo na gažistovih mestih, ki niso prejeli namembnic, izdati je pozovne listke, ki so ob enem tudi napotnice po vzorci v prilogi 36; — za pozovne listke drugim črnovojnikom rabi se tiskanica po vzorci II. priloge vojnim propisom II. delu, s primerno premenjenim besedilom.

Za one oficirje in uradnike ter za moške civilnega stanú, namenjene za oficirske, zdravniške ali uradniške službe, katerim je, po njih namembnici v svojem prebivališči čakati svojega posebnega poziva, naj se imajo pozovni listki pripravljeni, ki so ob enem napotnice, ter, ko je ukrenena napoved, takoj razposlati.

Ako je prebivališče črnovojnega zavezanca v tozemstvu ali v zaposedenem ozemlji na tanko znano, more se mu pozovni listek naravnost poslati rekomandovan; nasprotno je narediti, da se mu listek vroči po vojaškem razpreglednem oblastvu, oziroma po domovinskem političnem okrajnem oblastvu.

Za one v inozemstvu bivajoče, v črnovojno službo namenjene oficirje in vojaške uradnike, za osebe civilnega stanú, prenamenjene za take službe, in za druge v porabo na gažistovskih mestih namenjene črnovojnike, katerim je ali, po njih namembnici, v svojem prebivališči čakati posebnega poziva, ali za katere se v posebnih slučajih izdajajo pozovni listki, naj, ko se je ukrenil njih poziv, črnovojna okrajna poveljstva naravnost pošljejo, da se jim vročé, pozovne listke, ki so ob enem napotnice — priloživši jim pripravljeno prejemno potrdnico in pod prevezo, z natanko povedano adresno pozvanecv — in to:

za one, ki bivajo v deželah zunaj Evrope in v kneževinah Lippe-Detmold in Schaumburg-Lippe, ministerstvu za deželno bran,

za one, ki bivajo v ostalih evropskih deželah, dotičnim c. in kr. zastopnim oblastvom.

165. Da ne bode kakih težkih pomot, naj se črnovojna okrajna poveljstva, zahtevajoč od političnih okrajnih oblastev, da bi se zavezanci sklicali, ne poslužujejo telegrafa, nego dopisovanja.

Dotične dopise in adrese treba je uže ob miru kolikor se dá pripravljati, takoj dopolniti ter pridodavši en popolnem popisan primerek sklicevalnega razglasa za vzor razposlati z jahajočimi ali vozečimi se ordonancijami, — za katere se je na slučaj obračati na postajnega poveljnika.

166. Prejevši zahtev o sklicu od črnovojnega okrajnega poveljstva, naj politična okrajna oblastva dopolnijo razglasila o sklicu črne vojske, ki jih uže prej dobivajo od političnega deželnega oblastva, in katera naj si ustrezno prirejajo.

Ta razglasila naj se na županstva razpošiljajo in po občinah oznanjajo prav takó, kakor je zapovedano za razglas občne mobilizacije vojsstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

Ob priliki razglašenja oznanila o sklicu po občinah je tudi na znanje dati, kdaj in kje naj se zbirajo v občini bivajoči poklicani črnovojniki.

Zavezanci poklicanih kategorij in letnih razredov, kateri nimajo domovinstva ondudaj, kjer prebivajo, dolžni so precej po oznanjenem sklici zglasti se pri županstvu svojega prebivališča, katera naj jih popišejo v posebni konsignaciji.

Zavezanci, ki samo nekaj časa bivajo zunaj avstrijskega državnega ozemlja, morajo po sklici oditi v svoje redno stanovališče.

Avstrijski državljani, ki imajo svoje redno stanovališče v deželah ogrske krone, so pod dolžnostjo črne vojske po svojem domovinstvu, ako jo je izpolniti v vojsstvu, v vojnem pomorstvu, v deželni brambi ali v oboroženih črnovojnih četah. Oni so dolžni, ako spadajo v kategorije v nadomestilo vojsvu ali vojnemu pomorstvu poklicanih, odriniti k dopolnilno-okrajnemu poveljstvu, — drugače k črnovojnemu okrajnemu poveljstvu onega okoliša, pod katerega spada njihovo prebivališče.

167. Ako se celi letni razredi črnovojnikov ali cele črnovojne ali nadomestne čete z dopustom razidejo, a nastane potreba, jih vnovič privzeti v dejansko službo črne vojske, naj se isto tako sklicujejo z razglasti.

§. 35.

Prihod črnovojnikov; prigledovanje prihoda.

P r i h o d.

168. Oficirji, vojaški uradniki in moški civilnega stanú, ki so dobili črnovojne namembnice, dolžni so po povelji, ki ga kaže namembnica, odriniti v črno vojsko; ako ima kak pozneje izdan pozovni listek drugo povelje, ravnati se je po tem, ter odriniti.

169. Vsi drugi poklicani črnovojni zavezanci, brez razlike domovinstva (pristojnosti) naj se zbirajo v občini, kjer kdo prebiva, tisti dan, ki ga kaže pozovni razglas, ob tisti uri, ki jo določa županstvo, in na določenem mestu, *) pod prigledom občinskega županstva na podlogi črnovojnih imenikov in popisnice o zglašenih poklicanih tujcih in pod sodelovanjem enega moža zaupnika, namreč ali enega občinskega zastopnika ali pa takega črnovojnega zavezanca, ki je bil prej najmenj za podoficirja.

Županstvo mora skrbeti zato, da se zavezanci v pokoji in redu zbirajo in da ne bodi nikakešnih nesposobnosti.

Zavezance treba je — po njihovih v pozovnem razglasu imenovanih namembah v posebnih (ločenih) imenskih popisnicah po vzorci v prilogi 37 popisovati in na konci vpisati one, kateri so sicer klicani ali ne morejo oditi, naznanjaje, kaka je njih bolezen, ali kak drug vzrok, ki jim brani odriniti.

Ko bi se imele že pripravljene imenske popisnice, morejo se uporabljati; imena ne prihajajočih (po klicu ne zadetih) se prečrtajo in došli (tujci) pripišejo.

Ob enem je potrebne zabeležbe o odhajajočih, o bolnikih in onih, ki morajo iz kakega drugega vzroka domá ostati, v črnovojni imenik in v popisnico o zglašenih tujcih za zdaj samó sè svinčnikom vpisati.

Zavezanci, ki so sicer brezuvetno nepripravni za izpolnjevanje črnovojne dolžnosti, a za katere se ni dokončno izreklo, da so oproščeni od te dolžnosti, ki torej niso prejeli potrdnic o oproščenju od črnovojne službe in niso izbrisani iz črnovojnih imenikov, ne smejo ostati domá, če se morejo voziti.

170. Ko so zavezanci popisani, zvrši se pod vodbo župana ali njegovega namestnika, odnosno bivšega nekdanjega podoficirja redoviti odhod zavezancev v kraj, kamer so namenjeni (v postajo dopolnilnega okraja, brambovsko-bataljonsko, oziroma črnovojno-okrajno postajo, na slučaj v sestavno postajo črnovojnega bataljona).

Tu veljaj za pravilo, da naj se hodi tja samo peš ali z vozom. Po železnici se smejo odrivajoči

*) V velikih mestih bode v vsakem okraji določiti mesto, kjer se imajo zbirati dotični poklicanci.

zavezanci voziti samo tedaj, ko bi se v prihodnje postaje (kraje namembe) ne moglo priti v enem dnevi.

Napravljene imenske popisnice — in ako se je pri daljavah čez en dan hodá treba voziti po železnici ali na ladji parnici, tudi vozne nakaznice po vzorci v prilogi 38 — naj se dadó vodnikom na pot, in kader odhajajo posamezni čisto zanesljivi zavezanci sami, njim samim.

Vozno nakaznico je pokazati pri železnocestni ali paroplovstveni blagajnici.

Tam kjer ni železnocestne ali paroplovstvene zveze, ali se ne smé rabiti, ker daljava do kraja namembe ne znaša čez en dan hodá, dolžnost je županova kolikor moči skrbeti, da občina pre-skrbi vozove.

Ako bi domačih kdo hotel spremljati črnovoj-nega zavezanca, naj župan kolikor moči brani, ker bi se s tem po nepotrebnem čas tratil in denar.

Za vračanje županov ali njih namestnikov, ki so vodili prevožnjo iz dopolnilno-okrajnih postaj — vozovodnikov, za nesposobne spoznanih in čezšte-vilnih črnovojnih zavezancev iz črnovojnih okrajnih postaj domóv, oziroma v prejšnja prebivališča, izdajajo ona poveljstva, katerim so se oddali pre-voženci, vozne nakaznice, ako bi vračajoči se ne mogli v enem dnevi dospeti peš do prejšnjega pre-bivališča.

171. Kadar se zavezanci kličejo v kako po-sebno službovanje za vojne namene, sosebno kot delavci (rokodelci ali težaki), vozniki, vodniki tovor-nih živali, naj se prav takisto zbirajo, popisujejo in odhajajo in z isto utesnitvijo gledé uporabljanja železnice. Ako bi ne bilo več mogoče poklicanih popisati v občini, kjer prebivajo, ker je odhod nujen in njih število veliko, naj se popišejo v kakem zbi-rališči ali v kaki hodni postaji ali pa na mestu samem, kjer se uporabljajo (kamer so namenjeni).

172. Ako se celi letni razredi črnovojnikov ali cele črnovojne ali nadomestilne čete razidejo z do-pustom, a se pozneje ukaže vnovič sklicati jih, naj se zavezanci sicer zbirajo in odhajajo prav tako, kakor o prvem odhodu, a popisovati jih ní treba. Vodniku naj se, ako po točki 170. potreba, izdá vozna nakaznica.

Prigledovanje prihoda.

173. O tistih zavezancih, gledé katerih ni uže popred v čisto dejano in takó tudi v črnovojne imenike zapisano, da so za stalno z doma, — ali kateri niso veljavno odvezani od službe v črni vojski, ter niso prišli na poklic, naj županstva poizvedujejo ter sem mereče spiske (imenike), pristavivši znane podatke o teh zavezancih, četrty dan po tem, ko je došla črna vojska na mesto, — ako moči sè zdrav-niški pričali o bolnikih — predlagajo političnim okrajnim oblastvom, katerih dolžnost bode napraviti, da se izostali zavezanci dobé, ako bi bila v to kaka opora.

Prigled političnega okrajnega oblastva naj se razteza tudi na one zavezance poklicanih kategorij in letnih razredov, ki so vpisani v spiske črnovojnih zavezancev, a jih ní najti v imenskih popisnicah, ki prihajajo nazaj od razgledovalnih komisij, in o ka-terih tudi druga politična okrajna oblastva ne dajó na znanje, da so tam došli.

Pod prigled jemati in primorati, da izpolnijo svojo črnovojno dolžnost, treba je tudi one zave-zance, kateri, imajoč svoje domovinstvo (pristojnost) drugej, bivajo v kaki občini ter so v zmislu zgornjih določil dolžni odriniti v črno vojsko iz občine, kjer prebivajo, in tako tudi one domovinske ali tuje za-vezance, kateri bi morebiti po tem, ko je črna vojska sklicana, vrnili se ali prišli v občino.

Črnovojni dolžnosti podstoječe osebe, katere pridejo v kako ozemlje, kjer je črna vojska napöve-dana, da bi nekaj časa prebivale ondudaj, — tudi če v tem ozemlju nimajo ni domovinstva niti svojega rednega stanovališča, — potrebujejo potrdnice, ki jo politično okrajno oblastvo njihovega rednega sta-novališča izdá po vzorci v prilogi 34., da ne bodo privzete v črnovojno službo v tem ozemlju.

174. Vse v črno vojsko zavezane osebe, ki so se samohotno odtegnile črnovojni službi, treba je naznaniti dotični žandarski postaji, eventuelno kadar se najdejo, privedi političnemu okrajnemu oblastvu, in to jih preoddá črnovojnemu okrajnemu poveljstvu, da z njimi postopa uradno.

175. Take, ki so z dopustom odšli, prigleduje v oziru na njih vnovični prihod staležna četa.

Oddelek X.

Razgledovanje, zaprisezanje in preoddajanje črnovojnih zavezancev.

§. 36.

Razgledovanje črnovojnih zavezancev.

176. Razgledovanje zavezancev je njih komisijonalno preiskovanje in presojanje v oziru na to, so li telesno pripravi za tisto službo, v katero so bili poklicani. Ako razgled pokaže, da dotičnik ni pripraven, odloči se on vsled tega samó časno iz števila onih, kateri so namenjeni za to službo, a to ostaja brez vsega pomena v oziru na njegovo črnovojno dolžnost sploh.

177. Razgledovanje je:

- a) gledé zavezancev, ki so poklicani v nadomestilo vojstvu, vojnemu pomorstvu in deželni brambi, to, da jih zdravnik preišče takó, kakor je za prihajajoče ne aktivno moštvo sploh propisano;
- b) gledé zavezancev, ki so poklicani, da služijo pri črnovojnih četah, to, da se komisijonalno preiščejo, so li pripravi za službo z orožjem, kakor na roko daje podpriloga 2. zapiska A in B „propisa za zdravniško preiskovanje vojnodolžnih“ in
- c) gledé zavezancev, ki so poklicani v kako posebno službovanje za vojne namene, to, da se komisijonalno preiščejo, so li pripravi za kako delo sploh, kakor na roko daje podpriloga 2., zapisek C prej omenjenega propisa.

178. Zavezanci se razgledujejo v tistih krajih in pri tistih poveljstvih, kamer so bili poklicani, — na slučaj na onem mestu, kjer bodo za kako delo poklicani zavezanci delali.

Razgledna komisija pri brambovsko-bataljonskih, odnosno črnovojnih okrajnih poveljstvih sestoji:

z vojaške strani:

iz črnovojnega okrajnega poveljnika ali njegovega namestnika, z razločujočim glasom,

enega brambovskega ali črnovojnega oficirja in

enega brambovskega zdravnika, s posvetovalnim glasom;

s politične strani:

iz župana one občine, iz katere črnovojniki pridejo na razgledovanje, ali njegovoga namestnika, pod njegovim poroštvom za istovetnost predstavljenca.

Političnemu okrajnemu oblastvu tistega kraja, v katerem bode razgledovanje, treba je vsako razgledovanje na znanje dati, ter mu je na voljo, dati se zastopati v tem poslu.

Da se najdejo za uradovanje razgledne komisije potrebna prostorja, katera je narediti takó, da se naravnost najdejo in lahko zagledajo, da se dobi potrebna hišna oprava, pisarji in drugo potrebno pomočno in nadzorno osebje, naj ukrene prvodnik razgledne komisije, porazumno z brambovsko-bataljonskim poveljnikom, česar je potreba, po okolnostih naj se obrne do postajnega poveljnika, da on pomore.

179. Razgleduje se občinoma; v večjih mestih po občinskih okrajih.

180. Zavezance, ki so služili v vojstvu, v vojnem pomorstvu, deželni brambi (tudi v njih nadomestnih rezervah) ali žandarstvu, treba je samo vprašati, ima li kdo na sebi kako nakaznost, zaradi katere ni za službo z orožjem, in če reče, dà, preiskati ga je samo gledé te nakaznosti, — v nasprotnem slučaju ga ni preiskovati.

Zavezance, ki se najdejo da so pripravi za svojo služno namembo, sestavi je v skupine:

- a) v nadomestilo vojstvu (35 — 37 letne zavezance, ki izhajajo iz posebnih vrst orožja in zavodov vojstva ter so bili s posebnim zaukazom določeni v nadomestilo vojstvu),
- b) v nadomestilo za deželno brambo, in
- c) za črnovojne sestave.

Zavezance, ki so poklicani samó v kako posebno službovanje za vojne namene, treba je ogleovati samo tedaj, kadar rekó, da imajo kako nakaznost, ki jim delati brani.

Gledé zavezancev, ki niso došli zaradi kake bolezni, naj se dva za črnovojno službo pripravna zavezance iz iste občine povprašata, kaj vesta o njih bolezni.

181. Razredbo (klasifikacijo) vseh zavezancev je vpisati v razpredelek „Opomnja“ prinesene imenske popisnice in to popisnico po črnovojnem okrajnem poveljstvu in političnem okrajnem oblastvu nazaj poslati županstvu.

Razredbo je zabeležiti v spiskih zavezancev in v črnovojnih imenikih.

O takih zavezancih, ki stojé v imenskih popisnicah, a nimajo domovinstva ondukaj, kjer prebivajo, naj politično okrajno poveljstvo pošlje posnetke domovinskim političnim okrajnim oblastvom zaradi priglada, so li došli, kamer so poklicani.

182. Kadar se zavezanci, kateri so v nadomestilo vojstvu ali vojnemu pomorstvu prišli neposrednje k dopolnilno-okrajnim poveljstvom, pri razgledovanju spoznajo, da niso dobri za ondudkajšnjo službo, naj se ne odpuščajo domov, nego z imensko popisnico pošljejo k črnovojnemu okrajnemu poveljstvu, kjer naj se vnovič preiščejo, so li pripravi za orožno službo pri črnovojnih četah, ter je z njimi postopati po dotičnem najdenju.

Zavezanci, kateri so pomotoma prišli k dopolnilno-okrajnim poveljstvom ali brambovsko-bataljonskim oziroma črnovojnim okrajnim poveljstvom, oddadó se pristojnemu poveljstvu ali odpošljejo.

183. Zavezanci, za katere se najde, da so brezuvetno nepripravi za izpolnjevanje črnovojne dolžnosti, dadó se nazaj „za ves čas, dokler traja napoved“, a za orožno službo nepripravi dadó se nazaj „do bodočega poklica“.

184. Razgled in prisega, ki jo zavezanci po tem prisezajo, nadomeščujeta potrjenje za čas vojske (vojne).

O zavezancih, ki se najdejo, da so dobri za črnovojno službo, ne izdajó se vendar nobeni naborni imeniki, nego samo imenske popisnice po vzorci v prilogi 37 — za vsakega moža posebe.

V razpredelek „Opomnja“ naj se vpiše:

Najden, da je pripraven, ter zaprisežen.

V I., dne 18....

Podpis komisijškega prvosednika.

§. 37.

Zaprisega in preoddaja zavezancev.

185. Kadar je razgledovanje dokončano — a če nastopi kak prestanek v razgledovanju, pred tem prestankom — naj onim zavezancem, ki so na razgledovanju najdeni, da so dobri za službo v vojstvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi, v črnovojnih četah ali za kako posebno poslovanje

za vojne namene — v pričo prvosednika razgledovalne komisije oficir, kateri slušbuje kot ud te komisije, prečita in pojasni v njih materinem jeziku I. in V. vojni člen in na to naj slovesno prisežejo zapovedano služno prisego.

Zavezanci, ki so prišli naravnost k dopolnilno-okrajnim poveljstvom, prisezajo, kakor je propisano za vojstvo, nasproti zavezanci, ki so prišli k brambovsko-bataljonskim, oziroma črnovojnim okrajnim poveljstvom, prisezajo brambovsko prisego, ki velja tudi za črnovojno.

Črnovojna prisega za oddelke delavcev je obsežena v „propisu za dobavo ob vojski potrebnih delavcev“ in izdána kot služna knjiga A — 39, a) vojstva ter se uporablja tudi za druge črnovojne zavezance, ki se jemljó v pomočne službe za vojne namene.

Ako bi se kak zavezanec branil priseči, bere se mu prisega posebe, in ta postopek, ki bode imel iste zakonite nasledke, kakor dejanska prisega, naj se zabeleži v imenski popisnici (točka 184), ki se ima tudi za naborni imenik.

Črnovojni oficirji vojaškega staleža — tudi taki, ki so vzdruženi iz pokojnega staleža ali z razmerja „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“, naj prisezajo skupno z razgledanimi zavezanci, — a oficirji za pravosodno službo (avditorji), zdravniki, krdelni računovodniki in oni vojaški uradniki, ki se uporabljajo v tej lastnosti, naj prisežejo prisego, ki je propisana za njih službo posebe.

186. Kadar se združbe, ki imajo vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja, privzamejo kot take v službo pri črni vojski, prisezajo združbe udje tudi slovesno.

187. Po tem ko so črnovojniki prisegli, treba jih je z imenskimi popisnicami po različnosti službe, v katero so namenjeni, ali dopolnilno-okrajnemu poveljstvu, v katerega okoliš spada razgledna postaja, ali pa tistemu poveljstvu, katero je ono poslalo pónje, oddati ali tja poslati,

ali oddati brambovskemu bataljonu, oziroma črnovojnemu bataljonu (stežeru) — črnovojnike določene v kako posebno službo za vojne namene poveljniku, kateri je določen, da jih prevzame.

188. Črnovojnike imajoče svoje domovinstvo na Tirolskem in Predarelskem ali pristojne v kaki deželi ogrske krone, ki so se kot poklicani zglasili ter

pri razgledovanji našli, da so dobri za službo z orožjem, poslati je prevozoma pristojnim črnovojnim okrajnim poveljstvom, na katera je odpravljati tudi imenske popisnice.

Oddelek XI.

Sestava črnovojnih čet in oddelkov, pisanje staleža. Dobrovoljni vstop v črno vojsko.

§. 38.

Sestava črnovojnih bataljonov (stežerov).

Stežer.

189. Ako se ne pokličejo precej črnovojni bataljoni, ki jih je sestaviti, postavi se praviloma poprej „bataljonski stežer“ (kader), ki sestavlja samostojen črnovojen oddelek in podstoji črnovojnemu okrajnemu poveljstvu.

Bataljonski stežer sestavlja se iz posebe poklicanih oficirjev in zavezancev iz moštva.

Stežeru je namen: pripravljati postavljanje bataljona, sodelovati pri razgledovanji prihajajočih zavezancev in seznanjati oficirje in podoficirje z njihovim bodočim področjem.

190. Tisti dan, ko se zavezanci pokličejo, da se postavi bataljon, razpusti se stežer. Osebe stežera je vdružiti v bataljonski štab in v kompanije. Oni so po zdaj okvir, po katerem je postaviti pododdelke bataljona.

191. Če se črnovojni bataljoni stavijo, ne da bi se prej sestavili stežeri, naj se v takih postajah, kjer bivajo nadomestni oddelki deželne brambe ali uže postavljenih drugih črnovojnih bataljonov, ti oddelki uporabljajo za pripravljalne poslove.

Bataljon.

192. Čim se stežer razpusti, začenja se istodobno sestava bataljona. Različno obleko in opremo, bojno pripravo, orožje in strelivo izdati je pododdelom, poskrbeti je za stanovanje, za prejemanje

živeža in namizne posode ter drugih potrebščin, zagotoviti hrano (menažo) ter storiti vse druge priprave, kar jih je moči storiti.

193. Bataljonski poveljnik naj po pouku, ki ga prejme od črnovojnega okrajnega poveljstva, napravi vdružben črtež dohajajočim črnovojnikom, pazeč na to, kateri so si bližnji po občinah, ter sodnih in političnih okrajih.

V črnovojnih okrajih, v katerih se stavita dva odhodna črnovojna bataljona, morejo se črnovojniki obeh sklicev vdružiti v vsakega obeh bataljonov; a če je črnovojnikov prvega sklica dovolj, vdružiti je načeloma té v prvi, ostale v drugi odhodni bataljon.

Kader je pri odhodnem bataljonu potreba izravnanja staležev med kompanijami, naj se tudi tū, kolikor moči, gleda na to, kako črnovojniki skup gredó v teritorialnem oziru.

V nadomestno kompanijo naj se vdružajo za bojne kompanije ne potrebni vojaško izučeni črnovojniki najstarejšega potrebovanega letnega razreda in pa vojaško ne izučeni ali za službo pri pehotnem krdelu ne dovolj izučeni.

Pri teritorialnem bataljonu se lahko taki vojaško neizučeni črnovojniki, ki znajo s puško rokovati, vdružajo tudi med bojne kompanije.

Stalež bataljonskega štaba naj se dopolni, čim pride toliko črnovojnikov, da je ustrezen izbor mogoč.

194. V oziru na staležno postopanje s temi, ki prihajajo, veljajo naslednja nečela:

a) Za odhodne bataljone:

Da se založi propisani stalež, naj v prvi vrsti služijo domovinci dotičnega črnovojnega okraja, po tem domovinci iz okoliša istega brambovskega teritorialnega poveljstva, naposled naj se jemljó domovinci iz okolišev tujih brambovskih teritorialnih poveljstev.

Ako je zaloge dovolj, naj se domovinci precej opremijo in oblečejo, a ostali po tem, kakor se kdo odkaže svoji četi po naslednjih določilih.

Ko prejde rok, v katerem je pričakovati, da pride največji del poklicanih, kamer so namenjeni, naj se precej poroči nadstojnemu brambovskemu teritorialnemu poveljstvu, koliko jih je prišlo, z razkazom po vzorci v prilogi 39.

Brambovsko-teritorialna poveljstva ukažejo precej, kjer bi treba bilo, gledé domovincev svojega okoliša izravnati stalež med odhodnimi bataljoni, a dotične skupne posledke in pa števila domovincev iz okoliša drugih brambovskih teritorialnih poveljstev, kar jih je prišlo, naj dalje po telegrafu poročé ministerstvu za deželno bran. To ministerstvo ukrene na to, bode li poslednjič omenjene prevozoma drugim brambovskim teritorialnim poveljstvom dati na razpolaganje, — ali, če ne, uporabiti v dopolnilo staleža, kjer ne bi bil poln, v lastnem okoliši, — ali naposled dati jim za zdaj dopust.

Kadar se na konci najde, da je kaj prebitka čez stalež, ter se vsled tega nekaterim dá dopust, držati se je tega reda, da se dopust dá domovincem tujih okolišev brambovskih teritorialnih poveljstev, — po tem domovincem iz lastnega okoliša brambovskega teritorialnega poveljstva, naposled domovincem iz lastnega črnovojnega okraja — in da se v vsaki kategoriji začne pri najstarejših letnih razredih.

b) Gledé teritorialnih bataljonov

veljá za prihajanje samo načelo prebivališča in samo v posebnih izimnih slučajih, kjer bi tega treba bilo, izravnava se jim stalež na podlogi poročil črnovojnih okrajnih poveljstev po ukazu brambovskih teritorialnih poveljstev.

195. Kadar je sestava bataljona dovršena, naznaniti je to črnovojnemu okrajnemu poveljstvu in brambovskemu teritorialnemu poveljstvu, na slučaj tudi podpovelitelju, ki je uže postavljen, — obema poslednjič omenjenima na ravnost — sè staležnim izkazom“ po vzorci v prilogi 40. Staležnemu izkazu je priložiti vdružbenico oficirjev po vzorci v prilogi 19, v kateri je poočititi:

dokončno vdružbo v bataljonski štab in v kompanije,

došle črnovojne zavezance,

ne dobre za službo in

ne došle, s povedbo morebiti znanega vzroka, zakaj niso prišli.

Črnovojno okrajno poveljstvo naj ta staležni izkaz z vdružbenico vred, pristavivši morebiti kake opomnje v pojasnilo zglasila in vdružbenice, predloži naravnost ministerstvu za deželno bran.

196. Kar ostaja časa do odhoda, oziroma do uporabe bataljona, naj se rabi za vojaške vaje po

poukih in programih, ki jih izdadó brambovska teritorialna poveljstva, in za uredbo notranje službe.

Pouki in programi naj bodo kolikor se dá preprosti in z ozirom na to, da se ima malo časa za izučbo bataljona, naj obsežajo posebno:

- a) korenito ravnanje s puško,
- b) da se ustrelja nekoliko krat v tarčo,
- c) stopanje (marširanje), izučbo v rojnem boji,
- d) vaje v bojnem streljanji in
- e) najpotrebnejše iz bojne službe.

Uporabljati se morejo, ako so na razpolaganje, tarče vojsstva.

197. Kadar se v slučajih posebne in silne potrebe črnovojniki prve napovedi odberó iz črnovojnih bataljonov ter uporabijo v nadomestilo vojsvu in deželni brambi, naj se oni znotraj kategorij po §. 29 v nadomestilo določenih izberó iz najmlajših črnovojnih letnih razredov.

Pisanje staleža.

198. Črnovojniki, kateri so bili kot podoficirji ali razvodniki (patrolovodniki itd.) odpuščeni iz vojsstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva, prevzemajo se na častni stopinji, na kateri so prej bili, v črnovojne čete (stežere), ako z vojaškimi izkaznimi listinami ali kako drugače nedvojbeno dokažejo, da so takrat, ko so prejeli odpust, imeli neko čast (šaržo) in katero; predpolaga se, da niso izgubili pravice do vnovične podelitve prejšnje častne stopinje (točka 41); — kompanijski poveljniki zastavljajo (popolnjujejo) mesta uredbi primerna s takimi odpuščenci — ali, ako jih ni, s podoficirji in razvodniki, katere je treba imenovati in ki naj se v to predlagajo bataljonskemu poveljniku.

Nekdanji oficirji in vojaški uradniki, ki niso zadobili prenamembe za take službe v črni vojski, naj se kot črnovojniki najnižjega plačnega razreda vzamejo v stalež.

199. Črnovojniki se jemljó v stalež in pridejo v erarno preskrbo z dnem razgleda.

V vseh pisemenih izdatkih, v katerih je izraziti služno razmerje črnovojnikov, naj se njih častni stopinji vselej od spredaj pridene označeno „črnovojni“.

200. Črnovojniki, vdruženi v nadomestilne čete vojstvu, vojnemu pomorstvu ali deželni brambi, jemljó se v stalež in imevajo v staleži ondokaj po propisih, ki veljajo za te dele oborožene moči.

201. Pri črnovojnih krdelnih in nadomestnih četah (stežerih) prejemljó se črnovojniki v stalež na podlogi imenskih popisnic po vzorci v prilogi 37, ki se vsak dan završujejo in s predstavnim pristavkom opravljajo.

Na mesto glavnoknjižnih listov služijo od razgledovalne komisije prejete imenske popisnice, v katerih razpredelek „Opomnja“ je vpisovati vsako premeno, ki se prigodi, — kot prvo premeno vpisati je predstavo (prezentacijo).

Štabni oddelek in bojne kompanije naj sestavljajo imenske popisnice o svojem skupnem staleži takó, da bode v razpredelek „Opomnja“ moči še kaj vpisati, ter naj jih predlagajo bataljonskemu poveljstvu, kjer jih je imeti na razpregledu.

Isto tako se jemljó v stalež tudi oficirji.

Črnovojni okrajni poveljniki in njih oficirski sluge imevajo se pri prvih črnovojnih odhodnih bataljonih, polubrigadni poveljniki in pobočniki (adjutanti) in njih oficirski sluge pri bataljonu polubrigade v nadpolnosti (čezkompletni).

Za črnovojne osebe iz staleža gazistov, ki niso vdružene med črnovojne čete ali oddelke, a dobé službe v okoliši črne vojske in imajo pravico zahtevati, da se jim odkažejo oficirski sluge, naj sluge po ukazilu brambovskega teritorialnega poveljstva črnovojne nadomestne kompanije preskrbé ter imevajo v nadpolnosti.

Vojaške in nevojaške osebe, namenjene za gaziste v črnovojni službi, naj se, ako ob prihodu zglasé svojo nesposobnost za službo ali se vidijo, da so nesposobni, dokler se ne ukrene drugače, ne vzmó v dejansko službo, nego naj se to naznani, predloživši vojaško (brambovsko, črno vojno) zdravniško pričalo brambovskemu teritorialnemu poveljstvu; to bode o njih — tudi ko bi bile iz pokojnega staleža ali v razmerji „zunaj službe“ vojstva ali vojnega pomorstva, samostalno ukrenilo razloko.

202. Ako se kak črnovojenik pozneje preoddá drugemu oddelku, v bolnico itd., naj se to zgodi z enakšno imensko popisnico ter pové, da je bil prehranjen in katere erarne stvari, — ki naj se mu vse popolnem dajó, če je na bojnem polji, — ima pri sebi.

§. 39.

Sestavljanje oddelkov iz črnovojnikov, določenih v posebno službo za vojne namene.

203. Take oddelke sestavlja dotični poveljnik (voditelj) na mestu, kjer se uporabljajo; razdeliti jih je v skupine staniščem in delališčem primerno.

Natančnejša sem mereča določila so v „propisu za dobavo ob vojski potrebnih delavcev“.

Ako odkazane nadzorne šarže ne zadostujejo, moči je črnovojnike, kateri dokažejo, da so bili kot podoficirji ali zavodniki (patrolovodniki itd.) odpuščeni iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva, zopet imenovati na njih poprejšnjo častno stopinjo ter uporabljati, da nadzorujejo skupine delavcev.

204. Črnovojniki se jemljó po določenih za črnovojne čete (stežere) v §u 38 v razpreglednost ter se pišejo v nji.

§. 40.

Dobrovoljno vstopanje v črno vojsko.

205. Moški, ne zavezani v črno vojsko, ki so dobri za službo z orožjem in vojaško izučeni, morejo kot dobrovoljci vstopiti v črno vojsko.

Dolžni so ali s črnovojnimi zavezanci njih prebivalne občine — v tem slučaju ob vpisavanji v imensko popisnico — po točki 169. priti na razgled in pred razgledno komisijo izreči, da jih je volja dobrovoljno vstopiti v črno vojsko, ali pa z imensko popisnico, ki jo je posebe izdalo županstvo po vzorci v prilogi 37., oglasiti se pri prvomestniku razgledne komisije ali pri kakem črnovojnem okrajnem poveljstvu ali pa pri poveljstvu črnovojnega bataljona, v katerega nameravajo vstopiti.

Če so dobri za službo z orožjem, prevzamejo se v črno vojsko in storivši črnovojno prisego vzamejo na se dolžnost črnovojne službe za ves čas, dokler traja napovedba.

206. Tudi moškim v črno vojsko zezezanim, kateri ne spadajo med poklicane kategorije ali letne vrste, na voljo je pod istimi predpogožki in uveti dobrovoljno vstopiti v črnovojne čete.

Oddelek XII.

§. 41.

Črnovojna služba žandarstva, finančne straže in osebja državnih gozdov.

207. Čim prigodki v času vojske žandarstvu, finančni straži in osebju državnih gozdov branijo vršiti svojo službo po odkazanem služnem področji, imajo ti stražniki in nadzorniki (pazniki), ako ni na to stran nikakih posebnih naredeb, dolžnost — ne čakaje posebnega povelja, — oglasiti se pri najbližjem oddelku črne vojske. S tem stopijo oni v službo črne vojske in pod povelja dotičnega oddelnega poveljnika, kateri — če je kam odposlan (detaširan), — poroči to svojemu bataljonskemu poveljniku.

Možje iz finančne straže in državnih gozdov prisejajo črnovojno prisego a ne razgledujejo se.

208. Iz oseb žandarstva, finančne straže in državnih gozdov treba je — ne pomešujoč ene z drugimi — sestavljati v njih uniformi, opremi in oborožbi oddelke, odkazovati jih štabom črnovojnih krdel ter izročati jim, kakor poznajo ljudi in svet (obližnje zemljišče), različne posebne naloge, službe slov (potov) i. dr. t., a žandarske in finančno-stražne oddelke uporabljati je tudi pod. vodbo njihovih oficirjev, odnosno uradnikov.

209. Kadar se sovražnik umakne s pravilnega služnega ozemlja žandarstva, finančne straže in osebja državnih gozdov, treba je te oddelke precej razpustiti ter naj se dotične osebe poprimejo vnovič svoje prave službe.

Oddelek XIII.

Vojaško-služna in osebna razmerja črnovojnikov. Sodnja oblast in strahovalno-kazenske stvari.

§. 42.

Vojaško-služna in osebna razmerja.

210. Pravilniki (reglements), veljajoči za vojsvo, vojno pomorstvo in deželno brambo, ter

siceršni služni propisi uporabljajo se zmislu primerno na črnovojne osebe, namenjene za službe pri teh delih oborožene moči, ter pri črnovojnih četah in oddelkih.

Črnovojne osebe so ves čas svoje dejanske službe nasproti osebam drugih delov oborožene moči in žandarstva v enakem razmerji nadrednosti in podrednosti, kakor osebe vojsva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

Pred vsemi črnovojnimi osebami, in to med oficirji in uradniki tudi onimi, ki so ob enem oficirji in uradniki pokojnega staleža ali v razmerji „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“, imajo osebe enake častne stopinje vojsva, vojnega pomorstva ali žandarstva prednost.

211. Ko se imenujejo po točki 114. oficirji in uradniki v črni vojski, določajo se činovni dnevi. Kjer ni činovnih števil, ustanovi bataljonski (oddelni) poveljnik činovni red (predstveni in zadstveni čin) novo imenovanim oficirjem vsake častne stopinje enakega činovnega dne po načelih „propisa za določilo čina osebam vojaškega staleža c. kr. deželne brambe“.

Po tem takem naj bodo, ko se določa činovni red, merodajni:

a) Pri nekdanjih oficirjih:

Prejšnji čin in činovni red (činovna številka) na isti častni stopinji, — če se ne more ustanoviti ta činovni red — prejšnji red na prvi nižji častni stopinji, pri enakem činu v ti oficirske službe čas, pri enakem času oficirske službe skupni služni čas:

b) pri nekdanjih podoficirjih:

nekdanji kadeti nove sestave, ki so imeli — če tudi samo za naslov — podoficirsko šaržo, vrste se pred vsemi podoficirji enake šaržne stopinje;

drugače je merodajna prejšnja višja ali nižja, dejanska ali naslovna šarža ter daljši ali krajši služni čas v nji;

c) pri drugih nevojaških osebah

imajo oni, ki so služili v vojsvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi prednost pred onimi, ki niso služili, med le-timi po letih življenja stareji pred mlajšimi.

Kar se tiče prejšnje vojaške šarže, in pri nekdanjih oficirjih tudi gledé prejšnjega čina, ravnati se je po vdružbenici.

Ako treba, iskati je za določilo činovnega reda višje razloke.

Činovni red črnovojnim oficirjem enake častne stopinje in enakega čina različnih črnovojnih sestáv naj se ustanovi, ako treba, po enakih načelih.

Zgornja določila se uporabljajo prilično na črnovojne oficirje, ki niso iz vojaškega staleža, in na črnovojne uradnike; — med pomočnimi (asistentnimi) zdravniki imajo gradovani zdravniki prednost pred diplomovanimi ranocelniki.

212. Za črnovojno službo namenjeni oficirji in uradniki pokojnega staleža in v razmerji „zunaj službe“, in pa oficirji in uradniki v razmerji „razpreglednosti“ deželne brambe nimajo zaradi služne namembe v črni vojski nobenih posebnih zaveznosti.

Dolžnosti imajo oficirji in uradniki v razmerji razpreglednosti deželne brambe, z namembo za črnovojne službe — razen orožnih (služnih) vaj — iste, kakor óni iz nedejanskega staleža v deželni brambi.

K vélikim poročilom (raportom), ki se imajo vsako leto, ne privzemajo se praviloma; o kakem slučaju privzemati take oficirje in uradnike iz kakega posebnega vzroka, daje se na voljo pristojnemu brambovskemu teritorialnemu poveljstvu.

Za oficirska ali uradniška mesta v črni vojski prenamenjeni moški civilnega stanú imajo té dolžnosti, da si razširjajo svoje znanje vojaških služnih, eksercirskih in drugih dotičnih propisov, da se spodobno vedó in da izpolnjujejo dobrovoljno prevzeto dolžnost, poročati, kader stalno premené svoje prebivališče. O nekdanjih oficirjih in uradnikih, kateri niso bili na svojo prošnjo, nego vsled svojega izstopa iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva prenamenjeni za oficirska ali uradniška mesta v črni vojski, predpolaga se, da bode v oziru na svojo morebitno služno namembo in na važnost redovite razpreglednosti, enako dolžnost za samoumevno spoznavali in izpolnjevali.

213. Vloge za razpreglednostne namene so proste kolka, — in ako imajo té vloge na sebi oznamenilo: „Na uradno veljenje“, tudi poštnine. Prostost od poštnine je utesnjena samo na dopise, ki se dájó na pošto in oddajajo v mejah avstro-ogrske monarhije, a v lokalnem prometu nima mesta.

Drugim vlogam, ki se tičejo lastne koristi dotičnikov, ne gré prostost od kolkov in poštnine.

214. Oficirji v razmerji „razpreglednosti“ deželne brambe, z namembo za črnovojne službe, in za

oficirska mesta v črni vojski prenamenjeni moški civilnega stanú morejo ob svojih troških udeleževati se praktičnih poukov (kurzov) za črnovojno-oficirske aspirante.

Taki pouki denejo se v dejavnost ob vélikih orožnih vajah deželne brambe pri onih brambovskih bataljonih, pri katerih se na oklic, razglašen vsako leto v uradnih listih, oglasi dovoljno število deležnikov.

Moški civilnega stanú dobivajo obleko, opremo in orožje iz črnovojnih zalog. Oni, ki so v svoji prejšnji vojaški službi imeli oficirsko ali podoficirsko šaržo, dobé odlikovalna znamenja podoficirske šarže.

V ostrogih (taborjih) nastanjajo se deležniki takih praktičnih poukov tako kakor črnovojne osebe; — v drugih staniščih deželne brambe morejo se nastanjati samo toliko, kolikor je v njih razpoložnega prostora in kolikor to ne prizadeva nikakih stroškov brambovski blagajni.

Moški civilnega stanú podstojé sicer civilni sodni oblasti, a morajo, ko se vzprejmó v pouk, nase vzeti dolžnost, za čas vojaških vaj nositi vojaško uniformo in — slično kakor civilni poslušalci šol za oficirske aspirante za nedejanski stalež c. kr. deželne brambe — podvreči se nepogojno vojaškim in disciplinarnim ukazom. Oni, kateri bi ne izpolnjevali svojih dobrovoljno prevzetih dolžnosti, videli se nevoljni ali bi drugače kazali svojo nepripravnost, odstranili bi se iz pouka.

Prošnje*) za vzprejetje v te praktične pouke obračajo se v teku meseca julija na poveljstvo onega brambovskega bataljona, pri katerem dotični želi udeleževati se pouka.

215. Oficirji v razmerji „razpreglednosti“ deželne brambe, z namembo za črnovojne službe, morejo tudi ob svojih troških udeleževati se vaj brambovskih krdél, kolikor to dopuščajo služne razmere.

Dotične prošnje*) je obračati na poveljstvo tiste čete, pri kateri kdo želi udeleževati se vaj.

§. 43.

Sodnja oblast in strahovalno-kazenske stvari.

216. Črnovojniki podstojé s tistim dném, ko se pokličejo, vojaškim zakonom v kazenskih stvaréh in

*) Prošnje in priloge so kolka proste.

strahovalnim (disciplinarnim) propisom v istem obsegu kakor osebe c. kr. deželne brambe, in to:

oni, ki so poklicani z razglasili, s tistim dném, ko so dolžni priti v občino svojega prebivališča, oziroma zbirati se;

oni, ki so poklicani s pozovnimi listki, s tistim dném, ki je določen, da naj poklicani pridejo k dotičnemu oblastvu (poveljstvu, krdelu, zavoju i. t.); ako se je pa dotični zglasil prej, tisti dan, ko se je zglasil.

Za osebe od finančne straže in državnih gozdov, katere je privzeti v črnovojno dolžnost, jemlje se, da je tisti čas, o katerem so oni po določilih v točki 207. dolžni, oglasiti se v črnovojno službo, tudi dan poklica, in z njimi je torej ravnati kakor s takimi, ki so poklicani v črnovojno službo.

Oni črnovojniki, kateri se rabijo v nadomestilo vojstva (vojnega pomorstva), stopijo gledé tega za čas, dokler traja ta njihova namemba, v isto razmerje, kakor drugi udje vojstva (vojnega pomorstva).

217. Kar se tiče vršenja vojaške sodnje oblasti o črnovojnikih, uporabljajo se prilično določila zakona od 2. aprila 1885, o vršenji sodnje oblasti za deželno brambo.

Izvesti sodnje preiskave proti črnovojnikom (črnovojnim osebam) zvana so vojaška sodišča (črnovojne brambe, oziroma na njih mestu po c. kr. deželne brambe), oziroma na njih mestu poslujoča vojaška sodišča vojstva in vojnega pomorstva.

Sodnje-oblastne pravice o črnovojnikih vrše v to zvani poveljniki prilično tako, kakor je to propisano v slučaju mobilizacije o brambovcih.

218. Strahovalno-kazensko pravico o črnovojnikih vrše poveljniki črne vojske, dalje oni poveljniki vojstva (deželne brambe), katerih poveljem tisti čas podstojé črnovojné čete.

Bataljonski in kompanijski in pa oddelni poveljniki črne vojske imajo do svojih poddanikov isto strahovalno-kazensko pravico, kakoršna je dana enako-oblastnim poveljnikom deželne brambe gledé njim podstojnih brambovcv ob vojski po oddelku XIII. služnega pravilnika za c. in kr. vojstvo, I. dela, in njegovih dopolnil v njegovi uporabi na c. kr. deželno brambo.

Črnovojno-okrajni poveljniki imajo gledé njih poveljem naravnost podstojnih črnovojnikov tisto strahovalno-kazensko pravico, ki gre črnovojno-bataljonskemu poveljniku.

(Slovenska.)

Poveljniki črne vojske naj strahovalne kazni, katere so komu naložili, zabeležujejo tako, kakor se pišejo kazenski zapisniki.

Oddelek XIV.

Dajanje dopusta. Razpust črne vojske. Pismo potrdilo službe v črni vojski.

§. 44.

Dajanje dopusta.

219. Dopust (urlavb) se komu podeljuje stoprav po tem, ko so oficirji in črnovojniki vzprijeti v stalež pri črnovojnih ali nadomestnih četah (stežerih), odnosno po tem, ko so dotičniki pri oddelkih določenih posebnim službam v vojne namene vzeti pod razpreglednost.

Dopust se podeljuje ali kot kratek odlog črnovojne službe (dovoljenje, pozneje nastopiti službo) ali pa kot kratek prestanek dejanske službe.

Dopust iz osebnih ozirov.

220. Iz osebnih ozirov sme se črnovojniku dati dopust samo v res izimnih slučajih in v posebnih nujnih okoliščinah, kolikor korist službe dopušča, tako, da je zagotovljena ta korist.

Za dajanje dopusta takim, ki so vdruženi v vojstvo, vojno pomorstvo ali deželno brambo, veljajo dotični tem delom oborožene moči dani propisi, — a za dajanje dopusta črnovojnikom, ki stojé na bojnem polju pri vojstvu, veljajo propisi gledé njih veljavni.

V oziru na kak dopust oficirjem in črnovojnikom črnovojnih čet ali nadomestnih čet (stežerov), ki niso vdružene vojstvu na bojnem polju, in v oddelkih določenih kaki posebni službi za vojne namene, naj dotični poveljniki, propis o dajanji dopusta za c. kr. deželno brambo zmislu primerno uporabljaje, razločajo, odnosno obračajo se na višje mesto za razloko.

Dopustnikom naj se dajó navadne potrdnice o dopustu.

Dopust iz služnih ozirov.

221. Dopust iz služnih ozirov daje se, kadar je črnovojnikov čez število, kadar se jim stalež zni-

žuje ali kadar se črnovojna krđela ali nadomestne čete (stežeri), odnosno oddelki časno ne potrebujejo.

222. Podelitve dopusta zaradi staležne čezštevilitnosti o sestavljanji črnovojnih odhodnih bataljonov ukazujejo in izvajajo se po določilih v točki 194.

Pri stežerih dá se nepotrebovanemu osebjú dopust, kadar ne kaže, da bode v kratkem postaviti bataljon. Dotično naredbo izdá ministerstvo za deželno bran.

V obeh slučajih dobodo dopustniki dopustne potrdnice.

223. Kadar je pri črnovojnih krđelnih ali nadomestnih četah moči znižati stalež, ukaže to znižanje na ozemlji delujočega vojstva vojaški povelitelj, a drugače ministerstvo za deželno bran.

Kadar cele črnovojne krđelne ali nadomestne čete postanejo časno nepotrebne, ukaže jih z dopustom razpustiti tudi vojaški povelitelj, odnosno ministerstvo za deželno bran, na slučaj, velevaje ob enem sestavo stežerov (kadrov).

V obeh slučajih vrši se razprema in podelitev dopusta v brambovsko-bataljonskih ali drugih sestavljalnih postajah.

Dopustniki tû ne dobivajo dopustnih potrdnic ter jim je dati na znanje, da bodo v slučaji potrebe vnovič poklicani z razglasi.

224. Znižanje staleža ali podelitev dopusta v oddelkih, določenih kaki posebni službi za vojne namene, ukrepajo ter na samem mestu, kjer se delo vrši, izvajajo ona oblastva ali poveljstva, katera so ukazala njih sestavo.

Tudi v tem slučaji ne dajo se dopustne potrdnice.

§. 45.

Razpust črne vojske.

225. Delovito — na posamezne dežele omejeno — ali vseobsežno razpuščenje črne vojske, kadar prestanejo razlogi, s katerih je bila sklicana, ukazuje cesar.

Ali služna dolžnost črnovojnikov ne končuje se uže z dnem, katerega se razglaša razpuščenje črne vojske, nego stoprav tisti dan, ko se dokončno odpusté iz črnovojne službe.

226. Razpuščenje črnovojnih čet in oddelkov izvaja se po zaukazu brambovskih teritorijalnih poveljstev ali v brambovsko-bataljonskih ali pa v drugih sestavljalnih postajah ter se začénja z razpremo moštva kompanij, potem z odpustom moštva in oficirjev. Kompanijski poveljniki, računski podoficirji in podoficirji in črnovojniki, vzeti iz najmlajših letnih razredov, kar jih je potreba za redno odpravo, vzdržbo in razredbo (razvrstitev) obleke (monture), opreme, bojne priprave, orožja in streliva in drugih erarnih predmetov, morajo ostati dotle, dokler ne bode razpuščenje kompanije po vsem izvršeno.

Bataljonski štab naj se razpusti na zadnje; nepotrebne osebe njegove utegnejo se uže tudi poprej odpustiti.

Črnovojnike, ki služijo v vojstvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi, odpošiljajo njihove staležne čete na ravnost v domovino.

227. Vsi oficirji, ki so služili v črni vojski, in drugi gažisti, tudi taki oficirji in vojaški uradniki v pokoji ali v razmerji „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“ povračajo se v svoje prejšnje razmerje.

228. Listine (pisma), ki se odnašajo na osebe iz črne vojske, dopolnjene in završene pododdelne glavnoknjižne liste, imenske popisnice (nominalne konsignacije) itd., naj staležne čete vojstva in vojnega pomorstva po domovinskem dopolnilno-okrajnem poveljstvu pošiljajo nazaj poveljstvu domovinskega črnovojnega okraja, a brambovske in črnovojne čete in oddelki naj jih izročajo na ravnost poveljstvu črnovojnega okraja, katero jih v red dene in hrani.

Makularne istopise kvalifikacijskih spiskov nekdanjih oficirjev iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe in žandarstva, dopolniti je — a ne vpisati v razpredlek 12. — ter po črnovojno-okrajnem poveljstvu poslati brambovskemu-teritorijalnemu poveljstvu.

§. 46.

Pismeno potrdilo službe v črni vojski.

229. Kdor je v črni vojski opravljal službo, prejme o nji, ko se črnovojne čete konečno razpusté, primerno uradno potrdilo, v obče od svojega poslednjega staležnega oddelka (bataljona, oddelka i. t.).

Črnovojne osebe od stotnika (ritmeštra) nizdoli prejemajo potrdnicé o službi v črni vojski po vzorcih v prilogah 41 in 42; dotičnih golic bodo brambovska teritorijalna poveljstva na podlogi staležnega izkaza (točka 195) pošiljala primerno število

poveljstvom črnovojnih okrajev, da jih razdadó črno-vojným četam. Poveljnik črnovojnega bataljona jih po tem dá porazdeliti med kompanije, in kar bi ostalo golic, odpravi jih po poveljstvu črnovojnega okraja na brambovsko teritorijalno poveljstvo.

230. Potrdnice izdajó naslednja oblastva in postavljenci, odnosno njihovi namestniki ali nasledniki:

1. Ministerstvo za deželno bran imenovanim črnovojno-okrajnim in črnovojnim polubrigadnim ter bataljonskim poveljnikom, zaradi česar so brambovska teritorijalna poveljstva po razpuščenji črne vojske dolžna ministerstvu predložiti imenik prej omenjenih oseb, ter povedati domovinsko občino in okraj ter rojstveno leto, in pa v kateri lastnosti in koliko časa je služil v črni vojski.

2. Brambovsko teritorijalno poveljstvo vsem oficirjem črne vojske od stotnika in konjiškega stotnika nizdol, na podlogi dotičnih imenikov, katere so mu črnovojne čete pošiljati dolžne, in v katerih je pri črnovojnih oficirjih, imenovanih iz civilnega stanú, povedati tudi njih poprejšnje civilno stanje v življenji, in vsem ostalim črnovojnim osebam.

3. Črnovojni bataljonski poveljnik in črnovojni kompanijski poveljnik, odnosno črnovojni oddelni poveljnik sam, vsem ostalim črnovojnim osebam.

4. Ono moštvo, ki je črnovojno službo odslužilo pri deželni brambi, dobode služno potrdnico od pristojnega bataljonskega poveljstva deželne brambe na podlogi glavno-knjižnih listov, ki mu dohajajo od pododdelkov, a onim, ki so svojo črnovojno dolžnost odslužili pri vojstvu (vojnem pomorstvu), dolžna so izročiti potrdnice ondukajšnja poveljstva.

Potrebne za to golicé naj se dobavijo od brambovskih teritorijalnih poveljstev.

Oddelek XV.

§. 47.

Gospodarstveno-upravna določila.

231. Propisi o pristojbinstvu, upravnstvu in računstvu, veljajoči za c. kr. deželno brambo, uporabljajo se s premembami, omenjenimi v točkah 184, 201 in 202 (z ozirom na rabo imenskih popisnic po vzorci v prilogi 37 namesti nabornih spiskov, glavno-knjižnih listov, zglasovalnih in preglednih spiskov) tudi v črni vojski.

Opomnja. Priloge 6, 7, 8, 9, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 30, 36, 39 in 40, ki se tičejo deloma vojaških oblastev in poveljstev samih, deloma obsezajo vzorce za namembnice in pozovnice, niso vzprijete v državni zakonik.

Priloga 1

k §. 9.

Črnovojni okraj I. št.

Politični okraj

Občina

Črnovojniški imenik

letnega razreda (rojstvenega leta) 18 . .

- Opomnje.** a) K razpredelku 2. Pri enakih priimkih in imenih naj se v tanje zaznamenanje dotičnega zavezanca navede kak pridevek, če katerega ima, ali očetovo ime ali kaka druga oznamenilna okolnost.
- b) K razpredelkom 2, 3, 6 do 12. Kadar se kak zavevanec odpiše (izbriše), treba je v razpredelkih 2 in 3 imena, a v razpredelkih 6 do 12 v njih obsežene vpise izbrisati: (tako prečrtati, da se bode še brati moglo, kar je bilo zapisano).
- c) K razpredelkom 5, 10 do 12 in 15. Premenjive podatke o tem, kje kdo prebiva (razpredelki 5, 10 do 12), v katero službo so namenjeni zdravniki, farmacevti, inženirji, arhitekti, stavbinski mojstri, živinozdravniki, konjski zdravniki in drugi imenomoma določeni zavezanci ali da je kdo odvezan od službe (razpredelek 15) vpisovati je samo sè svinčnikom.
- d) K razpredelku 6. Pri zavezancih, ki so službo v liniji in rezervi doslužili v vojsvu ter so samo v poslednjih dveh letih svoje dvanajstletne vojne službe spadali v stalež deželne brambe, vpisovati je čete in zavode vojsva.
- Kadar vojaška četa ali zavod ni na tanko znan, naj se začasno vpiše samo orožna (krdelna) vrsta ali branša (peštvo, lovci, konjiki v vojsvu, bojno, trdnjavsko, tehnično topništvo, inženirsko krdelo, železniški in telegrafski polk, zdravstveno, pratežno krdelo, kobilarstvena, monturna (vojaško-opravna), oskrbstvena branša — brambovski pešci, konjiki).
- e) K razpredelku 6. Kdor je plačal takso, pooditi se kot tak.

Tekoče število	Priimek in pridevek, če ga ima	I m e	Stan, značaj, delo ali posel, ki ga živi	Stanovališče in hišno število v domovinski občini	Služil je v vojsstvu (vojnem pomorstvu, ali deželni brambi, (tudi v njih nado- metnih rezervah) pri katerem krdelu in na kateri častni stopinji (šarži)
	črnovojnega zavezanca				
1	2	2	4	3	6
1	Aleš	Simon	neoženjen, ključaničar		v polku peštva, št. desetnik
2	Brodar	Tomaž	oženjen, trgovec		v bojnem topništvu, predstrelec
3	Debeljak	Janez	neoženjen, zdravnik	I. ulice 56	
4	Koder tudi Pečnik	Martin	vdovec, dninar	I. ulice 4	v brambovskem bataljonu št. patrolovodnik
5	Lipovec	Bož	neoženjen, gostilničar	I. ulice 15	
6	Mlakar	Juri	oženjen, pismonosec		v trdnjanskega top- ništva bataljonu št. , vodovodnik
7	Milič	Lovre	oženjen, knjigovodnik		pri konjištvu vojsstva, dragonec
8	Novak tudi Sitar	Andrej	oženjen, mizar		v vojnem pomorstvu, košnjak
9	Obreza	Jernej	vdovec, mlinar	Novi mlin	v inženirskem polku št. razvodnik
10	Vrhovnik	Anton Vinko	oženjen, grajščak	Stari Dvor	v bojno-lovskem bataljonu, lajtnant (poročnik)
11	Jančar	Filip	oženjen, kramar	I. ulice 3	v polku pešcev št. , računski podoficir
12	Hosta	Matija	neoženjen, poštni oficijal	I. trg 1	

Stoji, odnosno je bil pod razpreglednostjo		Za črno vojsko brezuvetno nepripraven in zakaj	Za stalno iz doma			Razlogi, zakaj je število		Opomnja
nadomestne reserve	deželne brambe		v kateri domačih dežel	na vnanjem	ne ve se, kje	večje	manjše	
			v kateri deželi, katerem kraju					
7	8	9	10	11	12	13	14	15
			na Ogerskem v Gjuru					
				na Bavarskem v Pasovu				
	1							Na slučaj mobilizacije določen za službo v deželni brambi
		Otrplost desnega kolena. Ne da si ga ogledati						
4		nima leve roke	v Nolnji Avstriji v Himbergu				prejel potrdnico oproščenja	
							15. dne maja 18.. v I. umrl	
			na Štajerskem v Ptui					
1								
						z doslužnim listom odpuščen		
						Preselil se iz I.		Odveza od službe dovoljena do konca marcija 18..

I. Pregledna razpredelnica črnovojne dolžnosti rojenih od leta 1847 do vštèvno 1876.

Rojeni v niže stoječih letih	dovršé v niže stoječih letih		ter pridejo s 1. dnem januarja niže stoječega leta	
	18.	42.	v črnovojni imenik	iz črnovojne dolžnosti
	leto svojega življenja			
1847	.	1889	bili so o prvi osnovi za leto 1887 vpisani v črnovojni imenik	1890
1848	.	1890		1891
1849	.	1891		1892
1850	.	1892		1893
1851	.	1893		1894
1852	.	1894		1895
1853	.	1895		1896
1854	.	1896		1897
1855	.	1897		1898
1856	.	1898		1899
1857	.	1899		1900
1858	.	1900		1901
1859	.	1901		1902
1860	.	1902		1903
1861	.	1903		1904
1862	.	1904		1805
1863	.	1905		1906
1864	.	1906		1907
1865	.	1907		1908
1866	.	1908		1909
1867	1885	1909		1910
1868	1886	1910		1911
1869	1887	1911	1888	1912
1870	1888	1912	1889	1913
1871	1889	1913	1890	1914
1872	1890	1914	1891	1915
1873	1891	1915	1892	1916
1874	1892	1916	1893	1917
1875	1893	1917	1894	1918
1876	1894	1918	1895	1919

II. Pregledna razpredelnica

letnih razredov, od leta 1889 do 1895 vvrščenih v črno vojsko.

L e t a					
1889	1890	1891	1892	1893	1894
					1895
vvrščeni so letni razredi					
1847	1848	1849	1850	1851	1852
1848	1849	1850	1851	1852	1853
1849	1850	1851	1852	1853	1854
1850	1851	1852	1853	1854	1855
1851	1852	1853	1854	1855	1856
1852	1853	1854	1855	1856	1857
1853	1854	1855	1856	1857	1858
1854	1855	1856	1857	1858	1859
1855	1856	1857	1858	1859	1860
1856	1857	1858	1859	1860	1861
1857	1858	1859	1860	1861	1862
1858	1859	1860	1861	1862	1863
1859	1860	1861	1862	1863	1864
1860	1861	1862	1863	1864	1865
1861	1862	1863	1864	1865	1866
1862	1863	1864	1865	1866	1867
1863	1864	1865	1866	1867	1868
1864	1865	1866	1867	1868	1869
itd. do	itd. do	itd. do	itd. do	itd. do	itd. do
1870	1871	1872	1873	1874	1875
					1876

Ime združbe

Priloga 5

Stajališče združbe

k §u 11.

S p i s e k

združbenih udov v črno vojsko zavezanih.

Tekoče število	Priimek	Ime	Časna stopinja (čin, urad) v združbi	Rojstveno leto	Domovinska občina (okraj, dežela)	Stan, značaj, delo (posel, ki ga živi)	Stanovališče in hišno število	Je pod vojno dolžnostjo, v vojskvi, vojnem pomorstvu (deželni brambi) (krdelo in časna sto- pinja)	Služil je v vojskvi, voj- nem pomorstvu ali deželni brambi (tudi v njih nado- mestnih rezervah) (krdelo in časna stopinja)	Stalno iz doma in kje		Opomnja
	udov v črno vojsko zavezanih									v kateri domači deželi	na vnanjem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1												
2												
3												
4												
5												
140	Drugi udje											
145	Skupaj											

I. dne 18 . .

Podpis poveljnika (načelnika):

Opomnja: Izmed čet meščanskih stražnikov in strelcev naj se oficirji, podoficirji, poddesetniki (patroljo-
vódniki), izmed vojaško-veteranskih društev udje načelníštva vpišejo imenoma, — vsi drugi udje
skupno.

V točki 138 propisa omenjeni udje naj se ne vpisujejo kot črnovojni zavezanci.

Spisek

napak (nakaznosti), ki delajo človeka nepripravnega za vsako črnovojno službo.

Te- koče število	N a p a k e — p o s p i s k u D
podpriloge 2. k „Propisu o zdravniškem preiskovanju vojnodeložnih“ (Priloga III k vojnim propisom, I. delu)	
4	Ako ni nekih bistvenih čepinjskih kosti.
8	Gluhost na obeh ušesih.
14	Močno znižana ostrovidnost (slabovidnost).
18	Progasta patvorba vezne kože razsežna na obéh očesih.
23	Sivi pêrec (bel) na obéh očesih.
24	Oslepêlost na obéh očesih.
27	Nadvidnost z močno znižano ostrovidnostjo.
28	Močno kazeče patvorbe na nosu, kar jako ovira govor in dihanje; čisto brez nosú.
29	Obraz jako kazeče zajčje škrbine, prostrano zrasle ustnice ali zrasla lična sluznica, ako se ob enem govori nerazumno in se težko je.
36	Velika grúša (krof), ki dela da se težko diha.
38	Pijavke o jabolku in dušniku.
43	Kazeča grba na prsih ali na hrbtu.
44	Razklana hrbtenica.
47	Protinaravna zadnica.
48	Hude otekline na modi (jajcih).
51	V oči bijoča nepodoba, pokvečenje ali pomanjkanje kakega uda (roke ali noge) ali znatnega dela njegovega.
52	V oči bijoče sušenje, kakor tudi močno odebelenje kakega uda (roke ali noge) tako, da ga je težko prav rabiti.
53	Če se je komu zlomljena kost zacelila tako, da je ud (roka ali noga) močno skrajšan in kazi človeka ter se ne more prav rabiti.
54	Kronično vnetje členkov, zastarelo izvinjenje, zrastenje, sključenje, napačni členki, tako da človeku čisto ne služijo več ali pa jako slabo.
56	Mrtvoudnost kake roke ali noge.
57	Če ni enega palca na roki.
63	Jako napačno zrastle noga, nepripravna za hojo (kopasta [kruljava], kljukasta, konjska noga).
65	Pritlikavost, pokvečenost ali nepodoba vsega života.
69	Očitno debele, neozdravne otekline in izrastki ter vsi hudi novotvori.
70	Vse otekline na žili utripalnici
73	Vse bolezni na duhu.
74	Gluhonemost.

Priloga 11

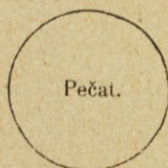
k šu 14.

Politično okrajno oblastvo.

Potrdnica oprostitve od črne vojske.

Za črnovojnega zavezanca I. I.
 domovinstvo imajočega v občini I. rojstveno leto 18....
 značaj, (delo, s katerim se bavi, zaslužek)...., kateri se po
 po potrebi { sklepu stavne (naborne) komisije v I. od.... dne 18....
 { sklepu popregledne komisije v I. od.... dne 18....
 { sklepu nadpregledne komisije v I. od.... dne 18....
 do cela oproščuje dolžnosti črne vojske, ker je zaradi nakaznosti brezpogojno nepripraven izpolnjevati jo.

V I. dne 18....

Politično okrajno oblastvo.

Priloga 12

k §u 15.

Oblastvo, prometni zavod, osrednje mesto (oblastvo), vrhovni dvorni urad.

S p i s e k

v črno vojsko zavezanih oseb, katerih odveza od črnovojne službe za slučaj vojske se po §u 2 zakona o črni vojski predlaga za to, ker so neogibno potrebne, da oskrbujejo reči javne službe ali koristi.

Opomnja. a) K razpredelku 1. V spiskih (imenikih) nižjih oblastev naj se tekoča števila ne vpisujejo; ta števila se vpostavljajo stoprav pri deželnih oblastvih.

b) K razpredelkoma 2 in 6. Razpredelek 2 vzprijemlje se samo v spiske, ki jih je posebe sestavljati o oficirjih in vojaških uradnikih v pokoji in razmerji „zunaj službe“ ali „razpreglednosti“.

V teh spiskih ostaja razpredelek 6 prazen.

c) K razpredelku 3. Imena onih zavezancev, katerih odvezo od črnovojne službe predlagajo sicer nižja oblastva ali prometni zavodi, a ne tudi deželno oblastvo ali osrednje mesto, treba je v spisku prečrtati z rudečim črtnikom.

d) K razpredelku 14. Pri črnovojnih zavezancih, ki ne spadajo v kategorije in poklice, omenjene v točki 62, lit. A in se predlagajo za odvezo, ker so osebno namenjeni za službe v vojne namene in so prejeli črnovojne namembnice, — povedati je njih namembo za črnovojno službo.

C. kr. brambovsko poveljstvo v I.

Za c. kr. poveljstvo črnovojnega okraja I. št.

C. kr. ministerstvo za deželno bran.

P o s n e t e k

iz spiska

o osebah v črno vojsko zavezanih, ki so od črnovojne službe do konca marcija 18 . . . odvezane.

Tekoče število spiska	Šarža (značaj) in vojaško služno razmerje v ne-dejanskem stanu	Ime (krstno) in priimek in kak pridevek, če ga ima	Rojstveno leto	Domo-vinska občina, okraj	Služil je dejan-sko: prvotno v vojstvu; v voj-nem pomorstvu, deželni brambi (tudi njih nado-mestnih rezervah); v žandarstvu; — krdelna vrsta; častna stopinja	Bili preimenjeni za oficirsko mesto v črni vojski	Grajsko (civilno) nameščenje			Opomnja
							Oblastvo (železno-cestno ali paro-plov-stveno podjetje)	Stanovališče (kraj nameščenja)	Služna lastnost	

Tekoče število	Sarža (značaj) in vojaško služno raz- merje v ne- dejanskem stanu	Ime (krstno) in priimek in kak pridevek, če ga ima	Rojstveno leto	Domovinska občina, okraj, dežela	Dejansko služil, izprva v vojsvu, v voj- nem pomorstvu, deželni brambi, (tudi njih nado- mestnih rezervah); v žandarstvu.	Bil prenamenjen za oficir- sko mesto v črni vojski	Grajsko
					Krdelna vrsta; častna stopinja		Oblastvo (železno- cestno ali paroplov- stveno podjetje)
1	2	3	4	5	6	7	8
					Peštvo, poročnik (lajtnant)	1	
					Bojno topništvo, vodovodnik	.	
					Vojno pomorstvo mornar (matroz)	.	
					Deželna bramba, desetnik	.	
					Žandarstvo postajovodnik	1	
					Poskrbstvo, nadomestni reservnik	.	
					.	.	
	Stotnik vojstva v pokoji				.	.	
	Poročnik vojstva zunaj službe				.	.	
	Fregatni zdravnik voj- nega pomor- stva v pokoji				.	.	
	Stotnik deželne brambe v pokoji				.	.	
	Podintendant deželne brambe v pokoji				.	.	
	Nadporočnik žandarski v pokoji				.	.	

(civilno) nameščenje		V lanskem letu je bilo dovoljeno, da sme na slučaj mobilizacije ostati na svojem mestu, kjer služi (bil je odvezan od črnovojne službe)	Razlogi, s katerih je vsak posamez neogibno potreben v službi, ki jo opravlja	Splošna ali osebna pripomnja bramborskega teritorialnega poveljstva, odnosno ministerstva za deželno bran	O p o m n j a
Stanovališče (kraj nameščenja)	Služna lastnost				
8	9	10	11	12	13
		1			
		.			
		.			
		1			
		.			
		.			Namenjen za društveno rezervno bolnišnico v I.
		1			
		.			
		1			
		.			
		.			
		1			
		1			

Priloga 14

k §u 15.

Deželno oblastvo, osrednje mesto, vrhovni dvorni urad.**Potrdnica odveze od črne vojske**

za črnojnega zavezanca I. I. okraj I.
 domovinstvo imajočega v občini I.
 dežela I. rojstveno leto 18 (značaj, s čim se bavi, zaslužek).....),
 kateri je po privoljenji c. kr.
 od dne 18, št. bil do konca
 marcija 18 odvezan od službe v črni vojski, da oskrbuje reči javne
 koristi.

V I. dne 18

Pečat

Podpis.

Oblastvo.

Veljavnost podaljšana do konca mar-
 cija 18 vsled privoljenja c. kr.
 poveljstva v I. od
 deželno bran
 dne 18

Št.

V I. dne 18

Pečat

Podpis.

Pravilni črnovojnih čet

I n t o :		Se- stavlja	O d š t a b a																			
			bataljon kompanij	štabni oficir ali stotnik	bataljonski poveljnik	nižji oficirji		zdrav- niki		krđelni računovođnik (računski oficir)	pomočnik (desetnik)	bata- ljonski		puškar	štabni vodniki	mesarji	krčmarji in pomagāči	ranjence nosečih podoficir (desetnik, s puško)	nosilci obezil	oficirski služabniki		
Črnovojni bataljon	Bataljonski štab in 4 bojne kompanije	1	4		1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	6
	Nadomestna kompa nija																					
Stežer (kader) črnovojnega bataljona					1	1	.	.	.	1		1	.	.	1	.	.	.	.	.	3	
					3					5												

Prilog

k šu 23.

stalež
in oddelkov.

Od štaba						Od kompanij																		Skupna vsota			Boje- vitih																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
kônj		vsota				oficirji		moštva										vsota																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
								brez puške		s puško				brez puške																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
lastnih oficirskih jezdnih		krčmarskih		oficirjev		moštva		kônj		stotnik		nižji		narednik		vodovodniki		desetnikov		razvodnikov		črnovojnikov		računskih podoficirjev		bobnarjev		trobcev		pionirjev		nosilci ranjenih		oficirskih služabnikov		oficirjev		moštva		kônj		oficirjev		moštva		kônj		oficirjev		moštva																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				

Opomnje.

1. Pravilni stalež bataljonskega štaba velja za vse bataljone.
 2. Pomočnik je namenjen krdelnemu računovodniku (računskemu oficirju).
 3. Pri črnovojnih četah iz črnovojnih okrajev št. 79 do 82. ni bataljonskih in kompanijskih bobnarjev, nego nadomeščajo jih trobci.
 4. Od štabnih vodnikov opravlja eden službo profosa, drugi vozarskega mojstra.
 5. En mesar je desetnik drugi, ki naj služi kot pomagač in gonjač, pa razvodnik ali črnovojnik.
 6. Krčmar je lahko podoficir, razvodnik ali črnovojnik, a pomagač — če je zavezan v črno vojsko — sme biti samo iz najnižjega razreda. — Krčmarji ni da bi se morali vzprejemati.
 7. V pogorski vojski vzeti je dvojni stalež podoficirjev za nosilce ranjencev in tudi teh nosilcev samih.
 8. Nosilca obezila odkazana sta zdravniku načelniku.
 9. Pri vsaki kompaniji naj dva črnovojnika s puško služita kot kompanijska čevljarja.
 10. Računskih podoficirjev sta dva razreda; podoficirji 1. razreda stojé na častni stopinji narednikov a podoficirji 2. razreda na stopinji vodovodnikov.
 11. Pravilni stalež bojnih kompanij in nadomestne kompanije velja za odhodne bataljone.
 12. Pri teritorialnih bataljonih naj najmanjše število ene kompanije o času sestave, ako je mogoče, ne pada pod 150 mož — in največje ne seza čez 360 mož.
- Vodovi naj štejejo po 50 do 60 mož vsega skup, iz česar se podáje podrazdelba kompanije na neko primerno število vodov.
- Na vsak vod prihaja poleg 1 oficirja: 1 vodovodnik, 3 desetniki, 4 razvodniki, 1 igralec, 1 pijonir, 1 ranjenonosec in 1 oficirski sluga. Število igralcev (trobcev), pijonirjev in ranjenonoscev se ravna v ostalem tudi po številu za to pripravnih črnovojnikov in po njihovi potrebni opreml.
- Število kompanij sme po različnosti razmer iznašati tudi samo po 3 ali do 6, vendar tako, da naj — ako je mogoče — stalež moštva v enem bataljonu o sestavi ne obseza manj nego 500 in ne čez 1.200 mož

Spisek

v črno vojsko zavezanih gradovanih zdravnikov (diplomovanih ranocelnikov — diplomovanih farmacevtov — inženirjev, arhitektov in stavbinskih mojstrov — diplomovanih živinozdravnikov — konjskih zdravnikov) civilnega stanú.

Ime (krstno) in priimek	Rojstveno leto	Domovinska (i)			Prebivališča			Kaka prejšnja vojaška šarža (značaj, posel, delo)	Grajanski stan, poklic, (značaj, posel, delo)	Kaka namemba za črnovojno službo v prejšnjem letu	Opomnja
		občina	okraj	dežela	občina	okraj	dežela				
								Nadzdravnik	Praktičen zdravnik	Za črnovojnega zdravnika pre- namenjen	
									Mesten zdravnik	Pri rudečem križi	
								Poročnik	Arhitekt	Za črnovojnega oficirja prena- menjen	
								Podživino- zdravnik	Okrajni živino- zdravnik.		Od črnovojne službe odve- zan do konca marca 18. .
Datum.											Podpis.

Opomnja. Ta spisek se stavi na 1. dan januarja, obseza vseh 24 črnovojnih letnih razredov in se sestavlja načeloma po rednem prebivališči črnovojnih zavezancev. Črnovojni zavezanci avstrijski, ki bivajo v deželah ogrske krone, se tu ne zapisujejo — one, ki so stalno naseljeni zunaj monarhije, naj kolikor moči zapisujejo domovinska politična okrajna oblastva. — Ogrski državljani se vzprijemajo v ta spisek. Inženirje, arhitekte in stavbinske mojstre moči je zapisovati skupno; ostale kategorije se zapisujejo posebe.

Skupni razkaz
o razpoložnih, vojaško neizučenihi v črno vojsko zavezanih rokodelcev.

Politični okraj		Opomnja																																	
1	2	Kovači	3	Ključaničarji	4	Puškarji	5	Zidarji	6	Kamnolomeci	7	Tesarji	8	Mizarji	9	Kolarji	10	Sodarji	11	Sedlarji	12	Jermenarji	13	Čevljarji	14	Krojači	15	Peki	16	Mlinarji	17	Kamenotiskarji	18	Bolniški strežniki	19

Datum.

Podpis.

Opomnja: Ta spisek se stavi na 1. dan januarja, obseza vseh 24 črnovojnih letnih razredov ter se sestavlja po rednem prebivališči, oziroma po kraji, kjer je črnovojnik v delu. — Ogrski državljani se vzpejemajo v ta spisek.

Ne zapisujejo se:

a) vsi vojaško izučeni črnovojni zavezanci (ki služijo ali so služili v vojsstvu, vojnem pomorstvu, deželni brambi [tudi njih nadomestnih rezervah] ali v žandarstvu);

b) vsi rokodelci, ki imajo delo pri železnicah in pri paroplovstvu (z delaricami in ladjetovornicami vred) in

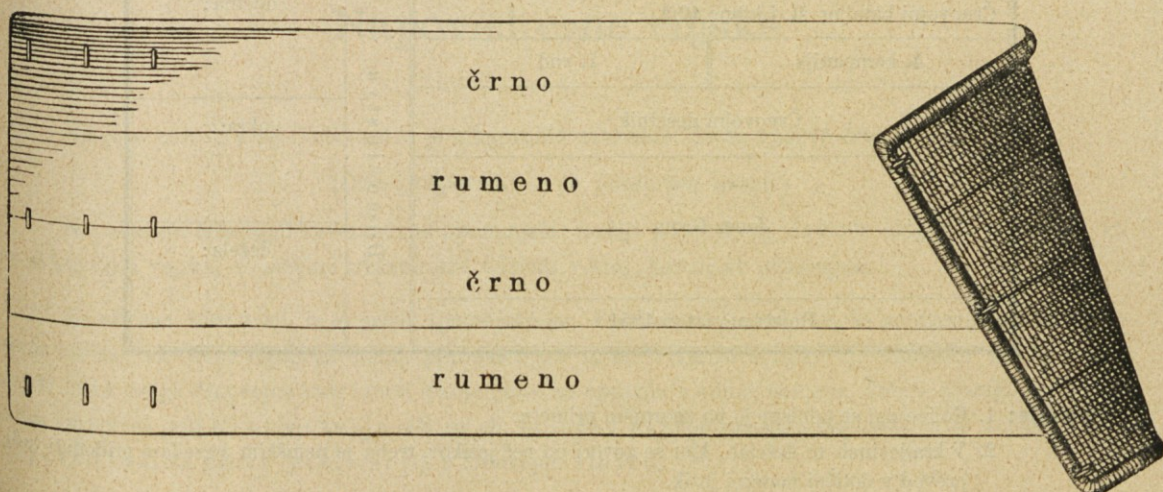
c) vsi rokodelci, ki se uporabljajo pri posebno imenovanih tehničnih napravah ter morskih družbah in zavodih, in na katere se ni ozirati pri porazdelbi in dobavi črnovojnih delavcev.

Papirna oblika: višina 34 cm, širjara 21 cm polupole.

Priloga 31

k §u 30.

Črnovojni naročni pasek.

 $\frac{1}{3}$ pr. vel.

Ta poveza je 45 cm dolga, 16 cm (vsaka proga 4 cm) široka, in na krajih obrobljena. Na vnanji strani levega konca nameščene so v 3 vrstah po 3 petljice iz koncev (sukanca), in na notranji strani desnega konca po 3 zaponci (dedci), s katerimi se pasek na gorenjem oblačilu okoli nadlehiti ovija in po potrebi voljneje ali tesneje pritrjuje.

Zaznamenanje nameščati je na gorenji rumeni progi s črnimi številkami in začetnimi črkami dotične čete, n. pr. 26/2. Čv. B.

Črnovojna izkaznica.

(Ptirodna veličina.)

Črnovojni bataljon št. Ljubno 40/2.		D o m o v i n s t v a	občina:
4. kompanija	1. vod		
Črnovojni desetnik			okraj:
Janez Grom			dežela:
Rojstveno leto: 1851			

Opomnja: 1. Golice naj se popisujejo po zgornjem primeru.

2. V kraljevinah in deželah, kjer se govori po več jezikov, treba je nemškim besedam pridodati tudi prevod v dotični materni jezik.

3. Izkaznica je iz močnega, od zunaj barvovitega papirja ter se dvakrat zлага v gube.

4. Ako bi „domovinstvo“ katerega črnovojnika ne bilo znano, naj se ta beseda izbriše, namesto nje zapiše „Stanovališča“ in zraven stoječi razpredelki popišejo po prilogi 37.

5. Vse, kar je tiskano ali pisano, bodi tiskano ali pisano z latinskimi pismeni.

Napoved črne vojske.

Njegovo ces. in kralj. Veličanstvo je blagovolilo zaukazati, da se napové črna vojska.

(Obseg napovedi — po posebnem ukazu.)

Napovedani črnovojni zavezanci se opominjajo: bodijo pripravljeni, da bodo mogli 24 ur potem, ko se skliče črna vojska, sè svojimi izkaznicami, odriniti v kraj, kamor so namenjeni.

Za oficirje, zdravnike in vojaške (pomorstvene, brambovske) uradnike, ki so namenjeni za črnovojno službo; za osebe civilnega stanú, prenamenjene za oficirske, zdravniške ali uradniške službe v črni vojski in za druge črnovojne zavezance, namenjene za opravila v vojne namene, kateri morajo po svoji namembnici priti ali najpozneje 48 ur ali določen dan po razglasu napovedi črne vojske, velja napoved tudi za poziv (poklicanje) v črnovojno službo.

Ostali črnovojni zavezanci se samo po potrebi s posebnimi pozivnimi razglasili ali pozivnimi listki privzemajo v črnovojno službo.

Črnovojni zavezanci so z dném, ko se pokličejo, do dné, ko se jim dá dopust, pod vojaškimi kazenskimi in strahovalnimi propisi.

Napovedani, a ne še poklicani črnovojni zavezanci smejo v káko vnanjo deželo popotovati samo, če jim dovoli politično okrajno oblastvo njih prebivališča, in to se sme dovoljevati samo takim, ki se izkažejo, da imajo svoje redno stanovališče v inozemstvu (vnanji deželi) in se iz tehtovitih vzrokov vračajo tja, — ali izjemno takim popolnoma zanesljivim osebam, ki hočejo za nekaj malo določenega časa po imenitnih opravkih popotovati v katero vnanjo deželo v Evropi, a se zavezujejo, da pridejo vselej kader bi se poklicali v črno vojsko, v svoje stanovališče.

Take podeljene dovolitve je dokazati s potrdnicami.

Napoved obseza tudi avstrijske črnovojne zavezance, ki bivajo v deželah ogrske krone in tudi zunaj avstro-ogrske monarhije.

Zunaj monarhije stalno naseljeni ali nekaj časa bivajoči zavezanci naj se pri c. in kr. zastopnih oblastvih (poročništvi, poslanstvih, konzulstvih itd.) osebno ali pismeno zglasijo in na tanko povedó svojo adresu ter čakajo ukazov, ki bi jim utegnili priti po njih.

I., dne 18.....

Politično okrajno oblastvo.

Politično okrajno oblastvo.

Potr dnica

niže imenovanemu črnovojniku, kateremu se je dovolilo odpotovati iz svojega
prebivališča v

Ime (krstno) in priimek.....
 Rojstveno leto.....
 Rojstveni kraj.....okraj.....dežela.....
 Domovinska občina.....okraj.....dežela.....
 Stanovališče: občina.....okraj.....dežela.....
 Stan (neoženjen, oženjen, vdovec).....
 Značaj, delo, s katerim se bavi (živi).....
 Postava.....Obličje.....
 Lasje.....Nos.....
 Oči.....Usta.....
 Obrvi.....Brada.....
 Posebna znamenja.....
 Popotuje v: kraj.....okraj.....deželo.....
 Čemu potuje.....
 Veljavna za čas.....

V 1. dne 18.....

Pečat.

Podpis.

Sklicanje črne vojske.

Po najviše zaukazani napovedi črne vojske za kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane, sklicujejo se tu niže oznamljeni črnovojni zavezanci v črnovojno službo.

I. K dopolnilno-okrajnemu poveljstvu št. v I zbiranje v občini prebivališča dné 18 . . .

(Obseg sklica — po posebnem ukazu.)

II. K brambovsko-bataljonskemu, oziroma črnovojno-okrajnemu poveljstvu I. št. v. I. zbiranje v občini prebivališča dné 18 . . .

(Obseg sklica — po posebnem ukazu.)

Ne za oficirska mesta v črni vojski prenamenjeni nekdanji oficirji vojaškega staleža vseh orožnih (krdelnih) vrst in nekdanji krdélski računovodniki najstarejšega letnega razreda, katerega sploh zadeva klicanje, in vseh mlajših letnih razredov — in ne za oficirska ali uradniška mesta v črni vojski prenamenjeni nekdanji avditorji, oskrbstveni, zdravilstveni in stavboračunski uradniki, ki imajo pred koncem tekočega leta 37 let, in mlajši, dolžni so priti z ostalimi sklicanimi črnovojniki na svoje mesto.

Za oficirje, zdravnike in uradnike, namenjene v črnovojno službo, za osebe civilnega stanú, namenjene v službe črnovojnih oficirjev, zdravnikov ali uradnikov in drugi črnovojniki, namenjeni v opravila za vojne namene, veljajo, kar se tiče prihoda v črnovojno službo, napotila, ki so obsežena v njih namembnicah, ako niso prejeli pozneje izdanih pozivnih listkov.

V sklicane služne kategorije in letne razrede (rojstvena leta) spadajoči udje v črno vojsko zvezanih združeb: meščankih stražnikov in strelskih krdél ter vojaških veteranskih društev so tudi obseženi v sklicu, ako na to stran ni ukreneno drugače in se to ni posebe na znanje dalo dotičnikom.

Sklicanim črnovojnim zavezancem, brez razločka domovinstva (pristojnosti) ukazuje se, gori določeni dan zbrati se točno v občini svojega prebivališča ter sè seboj prinesiti svoje vojaške (brambovske) odpuste, odvezne potrdnice, vojaške (brambovske) potrdnice, invalidno-pokojninske listine in kake druge izkaznice, ob tisti uri, ki jo določi občinsko županstvo in na določenem mestu, od koder jih županstvo odpošlje v tisti kraj, kamor so namenjeni.

Dobro bode, da se črnovojniki preskrbé z živežem na dva dneva, in ob mrzlem letnem času kolikor moči tudi z gorkim spodnjim oblačilom (perilom). Črnovojnikom, ki se najdejo, da so pripravi za službo, povrne za lastno preskrbo ob prvih dveh dnevih črnovojno okrajno poveljstvo 50 kr. na dan.

Vsi v črnovojno službo poklicani so z dném, ki je določen za prihod, oziroma za zbiranje v občini svojega prebivališča, pod vojaškimi kazenskimi in strahovalnimi propisi.

Tisti, ki se morejo izkazati s črnovojno-odveznimi potrdnicami, in oni v črno vojsko zavezani železnocestni in paroplovstveni služniki, katerim se je izrecno podelila odveza od črnovojne službe, če ta odveza še velja, odvezani so prihoda.

Črnovojni zavezanci sklicanih kategorij in letnih razredov, kateri nimajo domovinstva v svojem prebivališči, dolžni so, ko se razglasi sklicanje, takoj zglasiti se pri županstvih svojega prebivališča.

Avstrijski državljani, kateri redno stanujejo v deželah ogrske krone, imajo svojo črnovojno dolžnost po svojem domovinstvu, ako je to dolžnost izpolniti v vojstvu, v vojnem pomorstvu, deželni brambi ali v oboroženih črnovojnih četah. Oni so dolžni, ako spadajo v kategorije onih, ki so poklicani v nadomestilo vojstvu ali vojnemu pomorstvu, priti k dopolnilno-okrajnemu poveljstvu — a drugače k črnovojno-okrajnemu poveljstvu onega okoliša, v katerega spada njih prebivališče.

Izmed onih črnovojnikov, ki niso prejeli posebnih namembnic in bivajo zunaj avstro-ogrske monarchije, dolžni so oni, ki so sklicani in pripadajo prvi napovedi črne vojske, to je oni, ki imajo pred koncem tekočega leta 37 let in mlajši, brezpogojno odriniti tja, kamor so poklicani po svojem domovinstvu — a stareji čakati ukazov, ki jim morebiti dojdejo po c. in kr. zastopnih oblastvih (poročništvi, poslanstvih, konzulstvih itd.) — v Bosni in Hercegovini po tamošnjih oblastvih. Dobro bode za take črnovojne zavezance, če jim tudi njih v domači deželi bivajoči svojci priznajo, da se kličejo v črnovojno službo.

Vsak črnovojni zavezanec, ki ne pride, ko je poklican, kaznuje se, če ni izrecno in pravokrepno odvezan dolžnosti, po vojaških kazenskih zakonih.

V I. dne 18 . .

Politično okrajno oblastvo.

Priloga 37

k §^{om} 35, 36, 38 in 40.

Politični okraj I.

Sodni okraj I.

Občina I.

Imenska popisnica

o niže imenovanih črnovojnikih, kateri odhajajo k dopolnilno-okrajnemu poveljstvu št. . . v I. (k brambovsko-bataljonskemu, oziroma črnovojnemu okrajnemu poveljstvu I. št. . . v I.).

Število glav	Častna stopinja	Priimek in pridevek, če ga ima	Ime (krstno)	Rojstveno leto	Stan, značaj, delo (zaslужek)	Domovinska občina, okraj, dežela	Stonovališče in hišna šte- vilka, okraj, dežela	Služil v vojsku, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi (tudi v njih na- domestnih rezervah); četa častna stopinja (šarža)	Opomnja

Opomnja.

Imenske popisnice (nominalne konsignacije) po tem vzorci uporabljajo se tudi kot naborni, predstavn, pre-
gledni, vodovni in tovariški imeniki namesto glavnoknjižnih listov in dopustnih popisnic.

Nadpis imenskih popisnic naj slove primerno različnim namenom.

N a k a z n i c a

za brezplačno vožnjo po železnici (paroplovnici) proti temu, da c. in kr. vojno upravstvo pozneje povrne voznino, za

..... črnovojnike

..... prevozovodnike (načelnike ali odposlance občinske)

v....., kamor morajo odriniti po sklicu črne vojske.

Občinski
pečat.

Opomnja: Ta nakaznica je natisnena na rudeč papir. Župan naj število črnovojnikov in prevozovodnikov vpiše (s pismeni), kakor tudi kraj, kamor morajo odriniti črnovojniki v nakaznico, ter nanjo udari občinski pečat.

Potrdnica o službi v črni vojski.

S katero se potrjuje, da je gospod

I. I.

iz I., okraja I., rojen v letu 18 kot črnovojni
stotnik razreda*) in poveljnik kompanijeega črnovojnega bataljona I. št. *) od
do 18 (pred sovražnikom zvesto in junaško) služil, (udeležil se
bitev pri dné in pri
dné , ter prejel za odlično junaštvo, v poslednjič omenjeni bitvi križec za
vojaške zasluge z vojno odliko).

V I. dné 18

(L. S.)

Brambovski poveljnik (ali njegov namestnik):

*) Po častni stopinji (šarži) in služni uporabi naj se prenaredi, n. pr. kot črnovojni poročnik in bataljonski adjutant.

Potrdnica o službi v črni vojski.

S katero se potrjuje, da je

I. I.

iz I....., okraja I....., rojen leta 18..... kot črnovojni
vodovodnik*) prikompaniji črnovojnega bataljona I. št.*) od..... do..... 18.....
(pred sovražnikom zvesto in junaško) služil, (udeležil se bitve pri.....
dné..... ter zarad odličnega junaštva v nji prejel srebrno hrabrostno svetinjo
I. razreda).

V I., dné.....

Črnovojne kompanije poveljnik:

I. I.

črnovojni stotnik.

Črnovojnega bataljona poveljnik:

I. I.

črnovojni podpolkovnik.

*) Pri oddelkih naj se priležno prenaredi.